

Wojciech Poradyło

Materiały z osady wielokulturowej w Krasieczynie, stan. 1

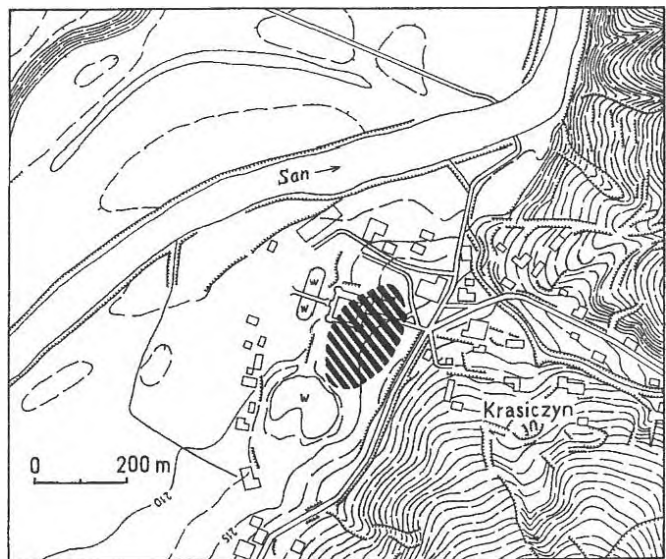
W lipcu 1964 roku w związku z podjętą renowacją zamku Sapiechów w Krasieczynie rozpoczęto trwające cztery sezony badania archeologiczno-architektoniczne. Pracami wykopaliskowymi objęto zarówno teren samego zamku, jak i otaczającego go parku (A. Kunysz 1964b; 1966; 1968; A. Przewoźnik 1964; A. Koperski 1966; 1971). Ogólne kierownictwo nad badaniami sprawował mgr Antoni Kunysz. Konsultacji z zakresu architektury udzielał dr inż. Józef Frazik. W terenie prace prowadzono przy dużym współudziale studentów, a później absolwentów archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego: mgr. Andrzeja Koperskiego i mgr. Edwarda Pudelko. Badania wykopaliskowe doprowadziły do odkrycia dość rozległej osady wielokulturowej, zweryfikowanej w ramach akcji AZP jako Krasieczyn, gm. loco, stanowisko 1. Materiały i dokumentację z wykopalisk złożono w Muzeum Narodowym Ziemi Przemyskiej w Przemyśle.

Stanowisko zlokalizowane jest w obrębie niezbyt silnie eksponowanej terasy nadzalewowej Sanu (ryc. 1). Od wschodu terasę ograniczają wzniesienia, których kulminacje przekraczają wysokość 300 m n.p.m. Wąska dolina Sanu rozdziela w tym miejscu Pogórze Przemyskie od rozciągającego po północnej stronie rzeki Pogórze Dynowskiego. Teren stanowiska zajmuje obecnie tzw. zespół zamkowo-parkowy w Krasieczynie z położonym centralnie zamkiem.

Artykuł niniejszy nie stanowi monograficznego opracowania wyników badań wykopaliskowych przeprowadzonych w Krasieczynie. Prezentuje jedynie obiekty archeologiczne o charakterze jam zasobowych lub takie, które mogą uchodzić za pozostałości domostw. Pominęto natomiast całkowicie rejestrowane w trakcie badań układy stratygraficzne warstw. W większości wytworzyły się one w okresie nowożytnym jako rezultat licznych robót ziemnych, które wykonywano w czasie budowy i funkcjonowania zamku. Tylko w niektórych wykopach sondażowych na terenie parku zdołano uchwycić pod nasypami niwelacyjnymi na głębokości 160–200 cm poziom pierwotnego humusu względnie „warstwy kulturowej” (A. Kunysz 1968, s. 221; A. Koperski 1971, s. 157–159). Zrezygnowano również z pełnej prezentacji wszystkich dołków posłupowych. W komplecie naniesiono je tylko na plan zbiorczy (ryc. 2). Większość z nich może mieć bowiem nowożytną metrykę. Ze względów oczy-

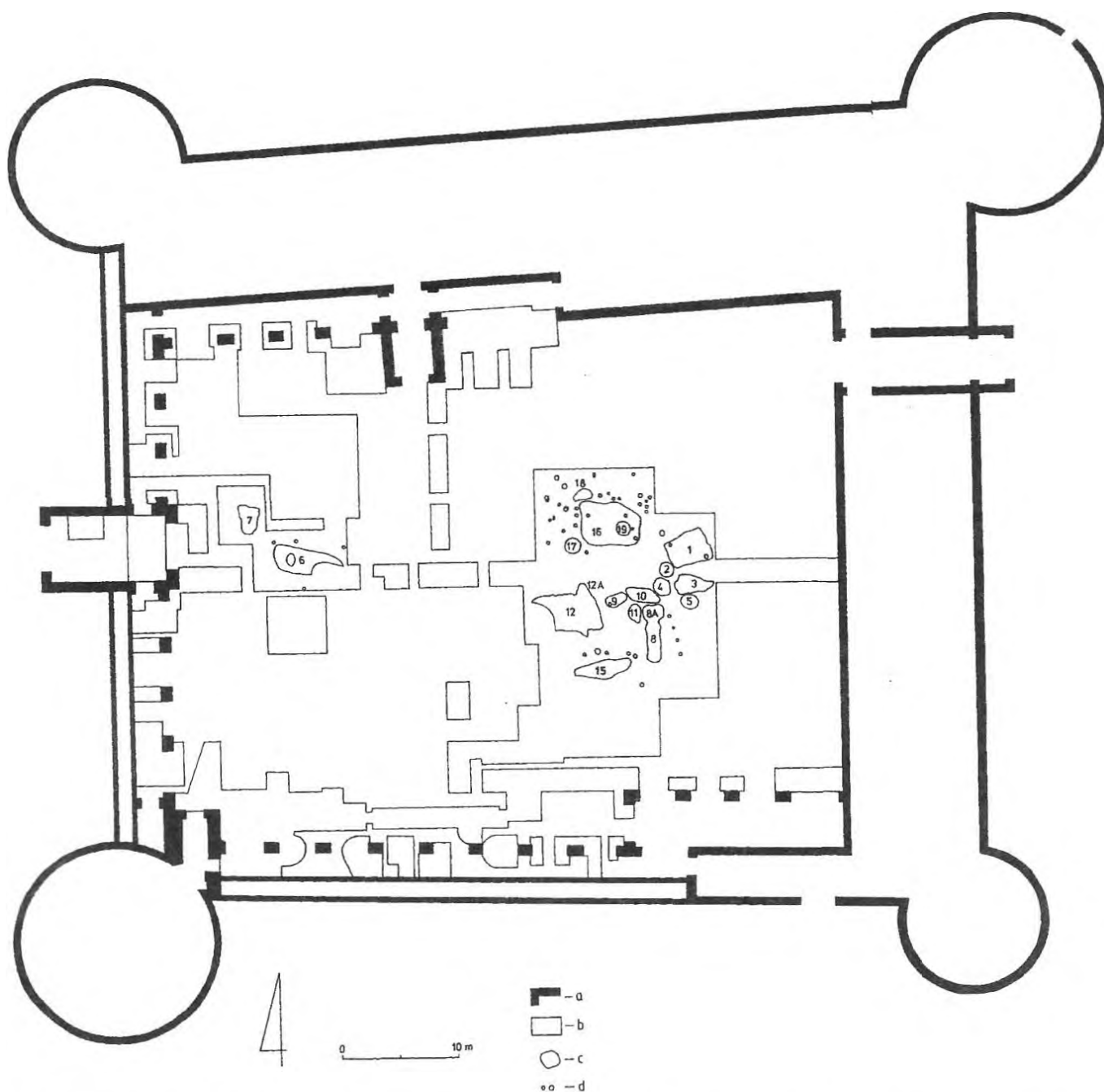
wistych osobnym zagadnieniem, wykraczającym poza zakres niniejszego opracowania, są odkryte w czasie badań elementy architektury (A. Kunysz 1964b, s. 36; 1966, s. 106–111; 1968, s. 217, 220–222; J. T. Frazik 1966; A. Koperski 1971).

Obecność obiektów archeologicznych stwierdzono wyłącznie w obrębie dziedzińca zamkowego (ryc. 2). Nie zarejestrowano ich natomiast na terenie parku, gdzie badania miały charakter sondażowy. Nie wydaje się jednak właściwe, by na tej podstawie ograniczać zasięg osady. W kilku wykopach zlokalizowanych na wschód od zamku zauważono bowiem występowanie „warstwy kulturowej” z ceramiką z okresu wpływów rzymskich oraz z wczesnego średniowiecza (A. Koperski 1971, s. 157–159, ryc. 2). W roku 1964 odkryto obiekty oznaczone numerami od 1/64 do 14/64 (A. Przewoźnik 1964; A. Kunysz 1964b). Analiza dokumentacji rysunkowej oraz materiału zabytkowego wykazała, że w trzech przypadkach – obiekty 7/64, 8/64 i 12/64 – zaistniało w rzeczywistości częściowe zniszczenie obiektu starszego

Ryc. 1. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Lokalizacja stanowiska
Abb. 1. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Lokalisierung der Fundstelle

Рис. 1. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Локализация памятника

Ryc. 2. Krasiczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Plan zamku z naniesionymi wykopami i obiektami archeologicznymi. Oznaczenia: a – zamek, b – zrealizowane wykopy archeologiczne, c – obiekty archeologiczne, d – dolki posłupowe

Abb. 2. Krasiczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Schloßplan mit den markierten Ausgrabungen und archäologischen Objekten. Bezeichnungen: a – Schloß, b – realisierte archäologische Ausgrabungen, c – archäologische Objekte, d – Pfostengrube

Рис. 2. Красичин, пов.Перемышль, пам.1. План замка с обозначенными раскопами и археологическими объектами. Обозначения: а – замок, б – археологические раскопы, с – археологические объекты, д – столбовые ямки

chronologicznie przez obiekt młodszy. Jamy oznaczone numerami od 15/65 do 19/65 przebadano w roku 1965 (A. Koperski 1966). Zarysy obiektów odkrywano na głębokości od 25 do 50 cm od powierzchni gruntu, najczęściej bezpośrednio pod warstwą ziemi przemieszanej z gruzem budowlanym. W warstwie tej znajdowano liczne fragmenty nowożytnej ceramiki, szkła i przedmiotów żelaznych. Z eksploracji jamy 7/64 materiał zabytkowy zametrykowano już z głębokości 0–40 cm. Można przypuszczać, że górne partie większości

obiektów zostały zniwelowane w okresie funkcjonowania dziedzińca zamkowego (A. Kunysz 1964b, s. 38; A. Koperski 1966, s. 51). Nierzadko w ich wypełniskach obok znacznej ilości ceramiki związanej z daną kulturą występowały pojedyncze, najczęściej wczesnośredniowieczne skorupy, mające charakter młodszych chronologicznie „wtętów”. Zawsze stanowiły jednak znikomy procent całości inwentarzy obiektów. Sytuację tę można tłumaczyć wspomnianym długotrwałym i intensywnym użytkowaniem dziedzińca zamko-

wego, a także, jeśli chodzi o rok 1964, przyjętymi metodami eksploracji. Pewne niedoskonałości wykazuje również dokumentacja z pierwszego sezonu badań. Dotyczy to przede wszystkim dziennika wykopalisk, który na ogół zawiera bardzo lakoniczne informacje o odkrywanych obiektach.

Wyniki badań w Krasieczynie były publikowane w formie niewielkich sprawozdań (A. Kunysz 1964 b; 1966; 1968; A. Przewoźnik 1964; A. Koperski 1966; 1971). Prezentowa-

no w nich rozkopane w poszczególnych sezonach obiekty archeologiczne oraz zarejestrowane elementy architektury. Z reguły sprawozdania zawierały niewielki wybór materiału zabytkowego. Osobnego opracowania doczekały się natomiast materiały kultury trzcinieckiej (W. Poradyło 1998). Część z tzw. zabytków wydzielonych z Krasieczyna zaginęła w zbiorach Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej (m. in. rogowy grzebień, przęśliki i fragment kamiennego toporka).

MATERIAŁY

W części tej prezentowane są opisy i inwentarze obiektów. W celu pełniejszego i w miarę przejrzystego przedstawienia materiału ceramicznego wykonano zestawienia tabelaryczne (tabele I–VIII). Dotyczą one przede wszystkim frekwencji konkretnych cech technologicznych w obrębie inwentarzy poszczególnych kultur i obiektów. W tabelach uwzględniono fragmenty ceramiki umieszczone na tablicach ilustracyjnych. Pominięto natomiast materiał zalegający w obiektach na złożu wtórnym lub mający charakter późniejszych „wtórów”.

Tabele I–IV dotyczą ceramiki kultury trzcinieckiej i grupy tarnobrzesckiej. Informują o fakturze i barwie powierzchni skorup oraz o rodzajach użytej domieszki schudzającej. W tabeli V zaprezentowano ceramikę kultury przeworskiej w oparciu o podział na grupy technologiczne. Wyróżniono następujące grupy:

IA – ceramika o powierzchniach silnie wygładzonych, często błyszczących, wyświecanych, czarnych, wyjątkowo szarych; glina z minimalną ilością domieszki piasku, drobniotkiew miki, rzadziej drobnoziarnistego tłuczni kamiennego, w wielu przypadkach domieszka może mieć charakter nieintencjonalny; grubość ścianek naczyń 0,3–0,7 cm;

IB – ceramika o powierzchniach wygładzonych, czasami błyszczących, wyświecanych, jasnobrunatnych, brunatnych, szarobrunatnych lub ciemnoszarobrunatnych, najczęściej nieco plamistych; w porównaniu z grupą IA powierzchnie są mniej starannie wygładzone; glina z domieszką drobnio- i średnioziarnistego tłuczni kamiennego, występującego niekiedy razem z piaskiem; wypał naczyń słaby; grubość ścianek skorup w granicach 0,5–1,2 cm;

II – ceramika o powierzchniach gładkich, wewnątrz czasami nieco nierównych, szarych; glina z domieszką gruboziarnistego tłuczni kamiennego, występującego niekiedy razem z miką oraz pojedynczymi ziarnami piasku; grubość ścianek naczyń 0,7–1,1 cm;

IIIA – ceramika o powierzchniach gładkich, na ogół dość równych, szarobrunatnych; glina z domieszką drobnio- i średnioziarnistego tłuczni kamiennego, któremu często towarzyszy piasek lub mika, a wyjątkowo w jednym przypadku (tabl. IX, 8) wyłącznie z domieszką szamotu; grubość ścianek naczyń 0,6–1,0 cm;

IIIB – ceramika o powierzchniach gładkich, na zewnątrz szarobrunatnych, rzadziej brunatnych, wewnątrz czarnych; pozostałe cechy jak w grupie IIIA;

IIIC – ceramika o powierzchniach gładkich, brunatnych; pozostałe cechy jak w grupie IIIA;

IVA – ceramika o powierzchniach „gruzelkowatych”, nierównych, często ze śladami zagładzania, nierzadko szorstkich, szarobrunatnych; glina z domieszką gruboziarnistego tłuczni kamiennego, zupełnie wyjątkowo występującego razem z pojedynczymi ziarnami piasku; grubość ścianek naczyń 0,7–1,2 cm, wyjątkowo około 0,5 cm;

IVB – ceramika o powierzchniach „gruzelkowatych”, nierównych, na zewnątrz szarobrunatnych, wewnątrz czarnych lub szarych; pozostałe cechy jak w grupie IVA;

IVC – ceramika o powierzchniach „gruzelkowatych”, nierównych, czarnych lub rzadziej ciemnoszarych; pozostałe cechy jak w grupie IVA;

Uwaga: Granice pomiędzy grupami IIIA–B i IVA–B nie są zbyt wyraźne – istnieje niewielka ilość ceramiki o cechach pośrednich, trudnej do jednoznacznego sklasyfikowania w obrębie tych grup. Z tego powodu wydzielono m.in. grupy pośrednie IIIA/IVA i IIIB/IVB.

V – ceramika o powierzchniach wewnętrznych czarnych, „gruzelkowatych”, nierównych, czasem ze śladami zagładzania, zewnętrznych szarobrunatnych, na brzuścu lub poniżej jego załomu silnie schropowaconych; glina z domieszką gruboziarnistego tłuczni kamiennego; grubość ścianek naczyń 0,7–0,9 cm;

VIA – ceramika o powierzchniach zewnętrznych silnie schropowaconych, niekiedy w formie obrzucenia naczynia gliną, szarobrunatnych, czasami o ceglasytym odcieniu, wewnętrznych równych lub rzadziej „gruzelkowatych”, szarobrunatnych, szarych lub czarnych; glina z domieszką gruboziarnistego tłuczni kamiennego, któremu sporadycznie towarzyszy niewielka ilość piasku; grubość ścianek naczyń 0,9–1,3 cm;

VIB – ceramika o powierzchniach zewnętrznych schropowaconych i obmazywanych palcami, szarobrunatnych, wewnętrznych równych, szorstkich lub „gruzelkowatych”, szarobrunatnych lub czarnych; glina z domieszką gruboziarnistego tłuczni kamiennego lub piasku; grubość ścianek naczyń około 0,9 cm;

VIIA – ceramika o powierzchniach zewnętrznych silnie szorstkich, szarych lub szarobrunatnych, wewnętrznych czarnych, czasami ze śladami zagładzania; glina z domieszką drobnio- i średnioziarnistego tłuczni kamiennego oraz dużej ilości miki; wypał naczyń bardzo dobry; grubość ścianek skorup 0,8–1,3 cm;

VIIB – ceramika o powierzchniach zewnętrznych szorstkich, równych, wewnętrznych nieco „gruzelkowatych”, przynajmniej z jednej strony ceglasyt lub ceglasto-szarych; glina

z domieszką tłucznia kamiennego i piasku, niekiedy też miki; wypał naczyń bardzo dobry; grubość ścianek naczyń 0,7–1,2 cm;

VIII – ceramika toczona na kole garncarskim – znaleziono jeden fragment naczynia (tabl. XI, 4).

Tabele VI–VIII dotyczą ceramiki wczesnośredniowiecznej. Jedna z nich (nr VII) prezentuje frekwencję 14 wyróżnionych typów zdobienia naczyń w poszczególnych obiektach. Ze względu na silne rozdrobnienie materiału należy jednak pamiętać, że część motywów „prostych” może w rzeczywistości pochodzić z naczyń o złożonych kompozycjach ornamentacyjnych. Wyróżniono następujące typy ornamentyki ceramiki wczesnośredniowiecznej (ryc. 20):

I – pojedyncza ryta linia falista,

II – dwie lub trzy ryte linie faliste,

III – poziome pasma płytko rytých grzebieniem linii falistych,

IV – poziome żłobki,

V – poziome, gęsto ryte i najczęściej dość szerokie żłobki,

VI – poziome żłobki wraz z pojedynczą rytą linią falistą,

VII – poziome, gęsto ryte żłobki razem z szeroką, rytą linią falistą powyżej,

VIII – poziome żłobki ograniczone od góry rzędem nacięć paznokciowych,

IX – poziome żłobki ograniczone od góry rzędem skośnych nacięć,

X – ryta linia falista wraz z poziomym rzędem nacięć paznokciowych lub dołków palcowych?,

XI – pasma płytko rytých grzebieniem linii falistych wraz z poziomym rzędem skośnych nacięć powyżej,

XII – poziomy rząd nacięć paznokciowych,

XIII – poziomy rząd skośnych nacięć,

XIV – poziome rzędy odcisków prostokątnego stempelka.

W ceramice wczesnośredniowiecznej wyróżniono trzy rodzaje domieszek schudzających (tabela VIII):

domieszka A – piasek i/lub drobnoziarnisty tłuczeń kamienno o średnicy ziaren poniżej 1 mm, w tym również domieszka pyłasta,

domieszka B – piasek występujący ze żwirem i/lub gruboziarnistym tłuczniem kamiennym z przynajmniej pojedynczymi ziarnami o średnicy przekraczającej 1 mm,

domieszka C – piasek wraz z pojedynczymi, drobnymi kawałkami dobrze wypalanej ceramiki.

Tabela I. Charakterystyka technologiczna ceramiki kultury trzcinieckiej z Krasieczna, stan. 1. Oznaczenia: powierzchnia

zewnątrzna/powierzchnia wewnętrzna (* występują skorupy o odwróconej barwie powierzchni zewnętrznej i wewnętrznej)

Tab. I. Technologische Charakteristik der Keramik der Trzciniec-Kultur aus Krasieczyn, Fundst. 1. Bezeichnungen: Außen- und Innenfläche (* es gibt Scherben mit der umgekehrten Farbe der Außen- und Innenfläche)

Таблица I. Технологическая характеристика керамики трзцинецкой культуры из Красичина, пам.1. Обозначения: внешняя поверхность/внутренняя поверхность, (* выступает керамика с обратно противоположным цветом внешней и внутренней поверхности)

Nr obiektu Faktura i barwa powierzchni ceramiki	7A		12A		RAZEM	
	N	%	N	%	N	%
Gładka:						
Szarobrunatna/szarobrunatna	14	45,16	27	45,00	41	45,05
Szarobrunatna/ciemnoszara	3	9,68	12	20,00	15	16,48
Brunatna (jasnobrunatna)/ szarobrunatna	5	16,13	5	8,33	10	10,99
Brunatna/ciemnoszara			4	6,67	4	4,39
Ceglastobrunatna/ceglastobrunatna			3	5,00	3	3,30
Ceglastobrunatna/szara (ciemnoszara)*	1	3,22	4	6,67	5	5,49
Ciemnoszara/ciemnoszara	3	9,68	4	6,67	7	7,69
Brunatna/brunatna	4	12,90			4	4,39
Nieokreślona	1	3,22	1	1,66	2	2,20
RAZEM	31	100	60	100	91	100

Tabela II. Domieszki stosowane w ceramice kultury trzcinieckiej z Krasiczyna, stan. 1
Tab. II. Beimischungen in der Keramik der Trzciniec-Kultur aus Krasiczyn, Fundst. 1
Таблица II. Примеси, содержащиеся в керамике трзцинецкой культуры из Красичина, пам. 1

Rodzaj domieszki	Nr obiektu	7A		12A		RAZEM	
		N	%	N	%	N	%
Thuczeń kamienny i mika		26	83,87	47	78,33	73	80,22
Thuczeń kamienny		3	9,68	11	18,33	14	15,38
Thuczeń kamienny, thuczeń ceramiczny i mika		2	6,45	2	3,33	4	4,39
RAZEM		31	100	60	100	91	100

Tabela III. Charakterystyka technologiczna ceramiki grupy tarnobrzegskiej z Krasiczyna, stan. 1. Oznaczenia jak w tabeli I
Tab. III. Technologische charakteristik der Keramik der Tarnobrzeg-Gruppe aus Krasiczyn, Fundst. 1.
Bezeichnungen wie in der Tabelle I

Таблица III. Технологическая характеристика керамики tarnobrzegской группы из Красичина, пам. 1.
Обозначения как в таблице I

Nr obiektu	4	5		7A	8A		11		17	18		19	RAZEM		
	N	N	%	N	N	%	N	%	N	N	%	N	N	%	
Chropowata, obmazywana palcami: Szarobrunatna/szarobrunatna					7	6,48				1	1,01	1	9	2,55	
Szarobrunatna/brunatna*					6	5,55	2	3,39					8	2,27	
Szorstka: Szarobrunatna/szarobrunatna	2	4	11,43		9	8,33	3	5,08		3	3,03		21	5,95	
Szarobrunatna/brunatna		1	2,86						2				3	0,85	
Szarobrunatna/czarna									1				1	0,28	
Gładka: Szarobrunatna/szarobrunatna	3	16	45,71	12	70	64,81	21	35,59	8	67	67,68	6	203	57,51	
Szarobrunatna/brunatna (jasnobrunatna)*	2	6	17,14	2	5	4,63	13	22,03	4	4	4,04	2	38	10,76	
Szarobrunatna/czarna (ciemnoszara)		2	5,71		3	2,78	10	16,95	2	7	7,07		24	6,80	
Brunatna (jasnobrunatna)/czarna (ciemnoszara)		2	5,71	1			2	3,39					5	1,42	
Brunatna (jasnobrunatna)/brunatna (jasnobrunatna)		1	2,86							4	4,04		5	1,42	
Ciemnoszara/ciemnoszara		1	2,86		5	4,63	2	3,39		6	6,06		14	3,97	
Nieokreślona		2	5,71	1	3	2,78	6	10,17	1	7	7,07	2	22	6,23	
RAZEM	7	35	100	16	108	100	59	100	18	99	100	11	353	100	

Tabela IV. Domieszki stosowane w ceramice grupy tarnobrzeskiej z Krasiczyna, stan. 1
 Tab. IV. Beimischungen in der Keramik der Tarnobrzeg-Gruppe aus Krasiczyn, Fundst. 1
 Таблица IV. Примеси, содержащиеся в керамике тарнобжегской группы из Красичина, пам. 1

Nr obiektu Rodzaj domieszki	4	5		7A	8A		11		17	18		19	RAZEM	
	N	N	%	N	N	%	N	%	N	N	%	N	N	%
Tłuczeń kamienny i mika	4	24	68,57	7	62	57,41	23	38,98	13	62	62,63	7	202	57,22
Tłuczeń kamienny	2	7	20,00	3	30	27,78	26	44,07	3	26	26,26	3	100	28,33
Tłuczeń kamienny, tłuczeń ceramiczny i mika	1	2	5,71	1	5	4,63	6	10,17	1	5	5,05		21	5,95
Tłuczeń kamienny, mika i piasek		1	2,86		8	7,41			1				10	2,83
Tłuczeń kamienny i piasek							2	3,39		1	1,01		3	0,85
W tym udział czarnego tłuczni kamiennego		10	28,57	4	70	64,81	25	42,37	6	28	28,28	3	146	41,36
Mika i piasek		1	2,86	3	2	1,85	1	1,69		3	3,03	1	11	3,12
Mika				2	1	0,92	1	1,69					4	1,13
Piasek										1	1,01		1	0,28
Brak domieszki										1	1,01		1	0,28
RAZEM	7	35	100	16	108	100	59	100	18	99	100	11	353	100

Tabela V. Frekwencja grup technologicznych ceramiki kultury przeworskiej z Krasiczyna, stan. 1
 Tab. V. Frequenz der technologischen Gruppen der Przeworsk-Keramik aus Krasiczyn, Fundst. 1
 Таблица V. Встречаемость технологических групп керамики пшеворской культуры из Красичина, пам. 1

Nr obiektu grupa ceramiki	1		6		12		15		16		RAZEM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
I A	30	8,40	24	30,77	36	9,86	9	5,88	58	25,00	157	13,25
I B	17	4,76			3	0,82					20	1,69
Razem IA + IB	47	13,16	24	30,77	39	10,68	9	5,88	58	25,00	177	14,94
II	1	0,28					11	7,19	4	1,72	16	1,35
III A	54	15,13	4	5,13	19	5,20	11	7,19	9	3,88	97	8,18
III B	24	6,72	2	2,56	11	3,01	3	1,96	3	1,29	43	3,63
III C	2	0,56			12	3,29			7	3,02	21	1,77
Razem IIIA+IIIB+IIIC	80	22,41	6	7,69	42	11,51	14	9,15	19	8,19	161	13,59
IV A	83	23,25	22	28,20	130	35,62	38	24,84	64	27,59	337	28,44
IV B	46	12,88	16	20,51	74	20,27	34	22,22	49	21,12	219	18,48
IV C	16	4,48	2	2,56	18	4,93	1	0,65	2	0,86	39	3,29
Razem IVA+IVB+IVC	145	40,62	40	51,28	222	60,82	73	47,71	115	49,57	595	50,21
III A/ IV A	4	1,12			5	1,37	3	1,96	2	0,86	14	1,18
III B/ IV B	7	1,96					1	0,65			8	0,68
V	1	0,28	1	1,28	3	0,82					5	0,42
VI A	16	4,48	4	5,13	34	9,32	20	13,07	27	11,64	101	8,52
VI B					11	3,01	3	1,96	4	1,72	18	1,52
VII A	40	11,20	2	2,56	8	2,19	7	4,58	3	1,29	60	5,06
VII B	16	4,48			1	0,27	12	7,84			29	2,45
VIII			1	1,28							1	0,08
RAZEM	357	100	78	100	365	100	153	100	232	100	1185	100

Tabela VI. Charakterystyka fragmentów naczyń wczesnośredniowiecznych z Krasiczyna, stan. 1
 Tab. VI. Charakteristik der frühmittelalterlichen Gefäßfragmente aus Krasiczyn, Fundst. 1
 Таблица VI. Характеристика фрагментов раннесредневековых сосудов из Красичина, пам. 1

frag. ceramiki	Nr obiektu	2	3		7		8		9	10		RAZEM	
	N	N	%	N	%	N	%	N	N	%	N	%	
Brzegi	4	4	4,12	32	7,60	44	9,05	1	13	5,85	98	7,69	
W tym brzegi obtaczane	4	4	4,12	32	7,60	44	9,05	1	13	5,85	98	7,69	
Dna	1	4	4,12	23	5,46	33	6,79	0	12	5,40	73	5,72	
Brzuśce	23	89	91,75	366	86,93	409	84,16	20	197	88,74	1104	86,59	
Razem	28	97	100	421	100	486	100	21	222	100	1275	100	
W tym fragmenty ornamentowane	11	46	47,42	91	21,61	263	54,11	10	95	42,79	516	40,47	

Tabela VII. Frekwencja typów ornamentyki ceramiki wczesnośredniowiecznej z Krasiczyna, stan. 1
 Tab. VII. Frequenz der Verzierungsformen der frühmittelalterlichen Keramik aus Krasiczyn, Fundst.1
 Таблица VII. Встречаемость типов орнамента на раннесредневековой керамике из Красичина, пам. 1

Typ ornamentu	Nr obiektu	2	3		7		8		9	10		RAZEM	
	N	N	%	N	%	N	%	N	N	%	N	%	
I	1	1	2,17	3	3,30	1	0,38	1	3	3,16	10	1,94	
II		1	2,17			1	0,38		2	2,10	4	0,77	
III	1					1?	0,38		1	1,05	3	0,58	
IV	6	39	84,78	57	62,64	202	76,81	6	49	51,58	359	69,57	
V	1	2	4,35	30	32,96	27	10,27	1	34	35,79	95	18,41	
VI		1	2,17					1	2	2,10	4	0,77	
VII		1	2,17			1	0,38				2	0,39	
VIII						26	9,88		1	1,05	27	5,23	
IX		1	2,17	1	1,10						2	0,39	
X						1	0,38		1	1,05	2	0,39	
XI	1										1	0,19	
XII						3	1,14				3	0,58	
XIII	1								1	1,05	2	0,39	
XIV								1	1	1,05	2	0,39	
RAZEM	11	46	100	91	100	236	100	10	95	100	516	100	

Tabela VIII. Charakterystyka grubości ścianek naczyń oraz stosowanych domieszek schudzających
 w ceramice wczesnośredniowiecznej z Krasiczyna, stan. 1
 Tab. VIII. Charakteristik der Wandmächtigkeit der Gefäße und der angewandten Beimischungen in der frühmittelalterlichen
 Keramik aus Krasiczyn, Fundst.1
 Таблица VIII. Характеристика толщины стенок сосудов и отощающих примесей в раннесредневековой керамике
 из Красичина, пам. 1

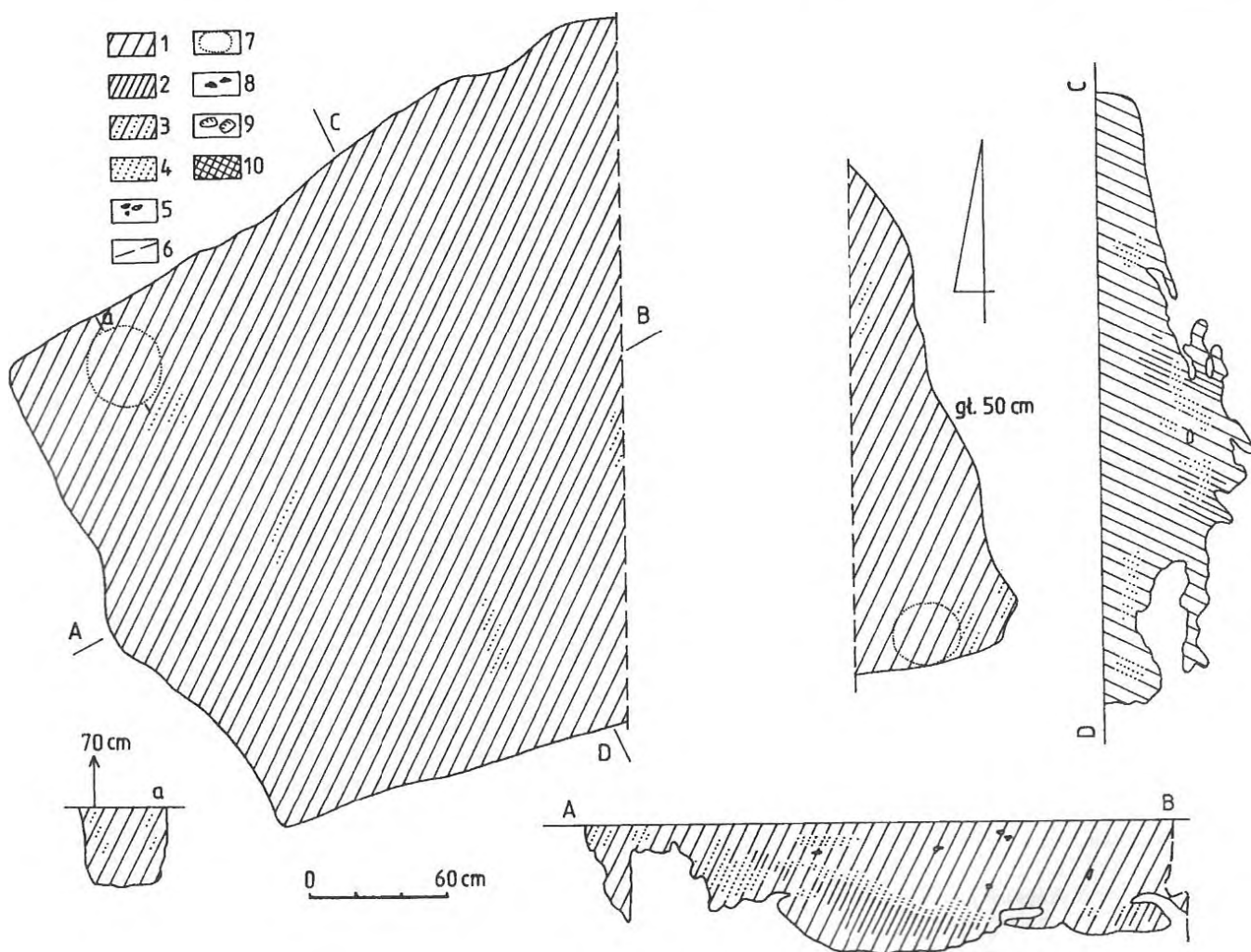
Nr obiektu Grubość ścianek ceramiki	2	3		7		8		9	10		RAZEM	
	N	N	%	N	%	N	%	N	N	%	N	%
0,4-0,8 cm	27	88	90,72	378	89,79	426	87,65	19	204	91,89	1142	89,57
0,8 cm <	1	9	9,28	43	10,21	60	12,35	2	18	8,11	133	10,43
Rodzaj domieszki												
Domieszka A	27	79	81,44	392	93,11	430	88,48	18	199	89,64	1145	89,80
Domieszka B	1	18	18,56	24	5,70	52	10,70	3	14	6,31	112	8,78
Domieszka C				5	1,19	4	0,82		9	4,05	18	1,41

OBIEKT 1/64

Został odkryty na głębokości 25 cm. W rzucie poziomym na głębokości 50 cm miał kształt nieregularnego czworokąta o wymiarach 370 x 270 cm mierzonych wzdłuż cięć profilowych. W części wschodniej obiekt został zniszczony przez współczesny wykop pod kanalizację. W profilach posiadał bardzo nieregularny zarys z dnem sięgającym do głębokości 110 cm. W południowo-wschodnim i północno-zachodnim narożniku obiektu na głębokości 70 cm pojawiły się zarysy dwóch dołków posłupowych. W centralnej części wystąpiła z kolei koncentracja przepalonych kamieni i węgla drzewnych, interpretowana jako ślad po palenisku. Wypełnisko obiektu było niejednolite – głównie szare w stropowej partii, a przy dnie z licznymi czarnymi, żółtoszarymi i żółtymi przewarstwieniami. Materiał zabytkowy wystąpił dość równomiernie w całym wypełnisku (ryc. 3)

Inwentarz:

Ceramika kultury przeworskiej: 1. Fragmenty zrekonstruowanej czarki o dwustożkowatym brzuścu, odgiętym na zewnątrz brzegu z płasko ściętą krawędzią i o wyodrębnionym dnie; powierzchnie wygładzone, czarne z żółtymi plamami; niewielka ilość domieszki tłucznia kamiennego; średn. dna 8 cm, brzuśca 14 cm, wylewu 13,5 cm, wysokość 9,5 cm (tabl. VII, 1). 2. Fragmenty dolnej części naczynia o wyodrębnionym dnie; powierzchnie nieco szorstkie, równe, ceglaste; niewielka ilość domieszki piasku i tłucznia kamiennego; średn. dna 10 cm (tabl. VII, 2). 3. Fragmenty górnej części naczynia o silnie, łukowato rozchylonym brzegu z płasko ściętą krawędzią; powierzchnia zewnętrzna silnie szorstka, szarobrunatna, wewnętrzna nierówna, miejscami zagładzana, czarna; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. VII, 3) 4. Fragment nieznacznie zagiętego do środka brzegu naczynia; powierzchnia „gruzelkowa-

Ryc. 3. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Rzut poziomy i profile obiektu 1/64. Oznaczenia: 1 – wypełnisko szare, 2 – wypełnisko czarne, 3 – wypełnisko szaro-żółte, 4 – wypełnisko żółte, 5 – polepa, 6 – granice wkopów nowożytnych, 7 – zarysy dołków posłupowych, występujących w obrębie wypełniska obiektów, 8 – fragmenty cegieł, 9 – kamienie, 10 – wypełnisko intensywnie czarne; oznaczenia dotyczą także rycin 4-19

Abb. 3. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Grundriß und Profile des Objekts 1/64. Bezeichnungen: 1 – graue Ausfüllung, 2 – schwarze Ausfüllung, 3 – grau – gelbe Ausfüllung, 4 – gelbe Ausfüllung, 5 – gebrannter Lehm, 6 – Grenzen der neuzeitlichen Ausgrabungen, 7 – Umriße der Pfostengruben, die es im Rahmen der Objektausfüllungen gab, 8 – Ziegelsteinfragmente, 9 – Steine, 10 – intensiv schwarze Ausfüllung; Bezeichnungen betreffen auch Abb. 4-19

Рис. 3. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. План и разрез объекта 1/64. Обозначения: 1 – серое заполнение, 2 – черное заполнение, 3 – серо-желтое заполнение, 4 – желтое заполнение, 5 – обмазка, 6 – границы современных перекопов, 7 – очертания столбовых ямок, выступающих в пределах заполнения объектов, 8 – фрагменты кирпичей, 9 – камни, 10 – интенсивно черное заполнение; обозначения действительны также для рис. 4-19

ta", na zewnątrz szarobrunatna, wewnątrz czarna; domieszka tłucz-
nia kamiennego (tabl. VII, 4). 5. Fragmenty dolnej części naczynia
o wyodrębnionym dnie, zdobione poziomymi i pionowymi pa-
smami rytych grzebykiem linii tworzących ornament kratki; po-
wierzchnia zewnętrzna szorstka, szarobrunatna, wewnętrzna gładka,
czarna; domieszka tłucznia kamiennego; średn. dna 18 cm (tabl.
VII, 5). 6. Fragment niewielkiego naczynia o zaokrąglonym brzu-
cu i odgiętym na zewnątrz brzegu; powierzchnie silnie wygładzone,
zwłaszcza zewnętrzna, czarne; minimalna ilość domieszki miki
(tabl. VII, 6). 7. Fragment górnej części naczynia, zapewne czarki,
o zaokrąglonym brzuścu i rozchylonym na zewnątrz brzegu;
powierzchnie czarne, zewnętrzna silnie wygładzona; niewielka ilość
domieszki miki i piasku; średn. brzuśca 8,5 cm, wylewu 8 cm (tabl.
VII, 7). 8. Fragmenty górnej partii naczynia o brzegu lekko wygię-
tym na zewnątrz; powierzchnie „gruzelkowate”, nieco szorstkie,
czarne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. VII, 8). 9. Fragment
zagiętego do środka brzegu naczynia; powierzchnie gładkie, szarobrunatne;
domieszka tłucznia kamiennego (tabl. VII, 9). 10. Fragment pogrubionego i lekko odgiętego na zewnątrz brze-
gu naczynia; powierzchnie silnie wygładzone, miejscami błyszczą-
ce, zewnętrzna brunatna i szarobrunatna, wewnętrzna ciemnoszaro-
brunatna; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. VII, 10). 11. Frag-
ment niewielkiego naczynia o zaokrąglonym brzuścu i bardzo
krótkim, pionowym brzegu; powierzchnie szare, zewnętrzna silnie
wygładzona, wewnętrzna szorstka; niewielka ilość domieszki pia-
sku i miki; średn. brzuśca 8,7 cm, wylewu 7,5 cm (tabl. VII, 11). 12. Fragment
rozchylonego na zewnątrz brzegu naczynia; po-
wierzchnie „gruzelkowate”, szarobrunatne; domieszka tłucznia ka-
miennego (tabl. VII, 12). 13. Fragment lekko wychylonego na ze-
wnątrz brzegu o pogrubionej krawędzi; powierzchnia zewnętrzna
silnie wygładzona, błyszcząca, szarobrunatna, wewnętrzna gładka,
brunatna; domieszka tłucznia kamiennego i piasku (tabl. VII, 13). 14. Fragment z
naczynia o wychylonym na zewnątrz brzegu z nieregularnie pogrubioną
krawędzią; powierzchnie silnie wygładzone, błyszczące, na ogół nieco nierówne,
brunatne lub szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. VII, 14). 15. Fragmenty dol-
nej części naczynia o wyodrębnionym dnie; powierzchnie silnie
wygładzone, błyszczące, zewnętrzna brunatna, wewnętrzna ciemno-
szarobrunatna; domieszka drobnoziarnistego tłucznia kamiennego;
średn. dna 15 cm (tabl. VII, 15). 16. Fragment dolnej części naczynia
o wyodrębnionym dnie z rzędem wgniecień wykonanych palca-
mi; powierzchnie gładkie, nierówne, szarobrunatne; domieszka
tłucznia kamiennego; średn. dna 5,7 cm (tabl. VIII, 1). 17. Fragment
wyodrębnionego dna naczynia; powierzchnie gładkie, szarobrunatne;
domieszka drobnoziarnistego tłucznia kamiennego i miki (tabl. VIII, 2). 18. Fragment
brzuśca naczynia zdobionego rzędami odcisków pal-
cowych; powierzchnie „gruzelkowate”, szarobrunatne; domieszka
tłucznia kamiennego (tabl. VIII, 3). 19. Fragment górnej części naczy-
nia, zapewne garnka, o zaokrąglonym brzuścu oraz pionowym
brzegu z pogrubioną krawędzią; powierzchnia zewnętrzna na brzu-
ścu schropowana, szarobrunatna, wewnętrzna nierówna, ze śladami
zagładzania, czarna; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. VIII, 4). 20. Fragment
górnej części naczynia, zapewne czarki o zaokrąglonym
brzuścu i łukowato rozchylonym brzegu; powierzchnia ze-
wnętrzna silnie wygładzona, szara, wewnętrzna gładka, ciemnosza-
ra; domieszka drobnoziarnistego tłucznia kamiennego i miki (tabl.
VIII, 5). 21. Fragment brzuśca naczynia zdobiony na największej
wydętości rzędem dołków palcowych; powierzchnie gładkie, ze-
wnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna ciemnoszara; domieszka tłucz-
nia kamiennego, piasku i miki (tabl. VIII, 6). 22. Zrekonstruowany
z fragmentów garnek o wysoko umieszczonej największej wydęto-
ści silnie zaokrąglonego brzuśca oraz o krótkim, wyodrębnionym
i wychylonym na zewnątrz brzegu; powierzchnie gładkie, szarobru-

natne; domieszka piasku i tłucznia kamiennego; średn. dna 12,5 cm,
brzuśca 18,5 cm, wylewu 15 cm, wysokość 18,5 cm (tabl. VIII, 7). 23. Fragment
wyodrębnionego, kopytkowato ukształtowanego dna
naczynia; powierzchnie czarne, zewnętrzna silnie wygładzona, we-
wnętrzna gładka; niewielka ilość domieszki piasku; średn. dna 10 cm
(tabl. VIII, 8). 24. Fragmenty dolnej części naczynia o wyodręb-
nionym dnie, zdobione pojedynczymi liniami rytymi tworzącymi orna-
ment ukośnej kratki; powierzchnia zewnętrzna szorstka, zagładzana
wzdłuż linii rytych, szarobrunatna, wewnętrzna gładka, brunatna;
domieszka tłucznia kamiennego (tabl. VIII, 9). 25. Fragment górnej
partii naczynia o lekko, łukowato rozchylonym brzegu z zaokrąglo-
ną krawędzią; powierzchnia zewnętrzna silnie wygładzona, błysz-
cząca, brunatna i ciemnoszarobrunatna, wewnętrzna gładka, brunat-
na; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. VIII, 10). 26. Fragmenty
garnka o wysmukłym, workowatym brzuścu oraz o wygiętym na ze-
wnątrz brzegu z nierówną, zaokrągloną krawędzią; powierzchnie
silnie „gruzelkowate”, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna czar-
na; domieszka tłucznia kamiennego; średn. brzuśca 18,5 cm, wyle-
wu 14,5 cm (tabl. VIII, 11). 27. Fragment dwustożkowato ukształ-
towanej górnej części naczynia; powierzchnie gładkie, szarobrunat-
ne; domieszka tłucznia kamiennego; średn. brzuśca 11 cm, wylewu
9,5 cm (tabl. IX, 1). 28. Fragment górnej części naczynia o piono-
wo ustawionym brzegu z pogrubioną krawędzią; powierzchnie
gładkie, nierówne, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna szara;
domieszka tłucznia kamiennego i piasku (tabl. IX, 2). 29. Fragment
brzegu naczynia o pogrubionej krawędzi; powierzchnie „gruzelko-
wate”, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. IX, 3). 30. Fragment
górnej części naczynia o brzegu lekko wygiętym na
zewnątrz, a samej krawędzi zaopatrzonej w dołki; powierzchnie
gładkie, nierówne, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego
(tabl. IX, 4). 31. Fragmenty stożkowatej misy o wyodrębnionym
dnie i stożkowato rozchylonych ściankach bocznych z płasko ściętą
krawędzią; powierzchnie gładkie, nierówne, szarobrunatne; do-
mieszka tłucznia kamiennego i pojedynczych ziaren piasku; średn.
dna 16 cm, wylewu 20,5 cm, wysokość 6 cm (tabl. IX, 5). 32. Frag-
ment górnej części naczynia o krótkim, lekko wygiętym na zewnątrz
brzegu; powierzchnie „gruzelkowate”, szarobrunatne; domieszka
tłucznia kamiennego; średn. wylewu 18 cm (tabl. IX, 6). 33. Frag-
ment naczynia o brzegu wychylonym na zewnątrz, a samej krawę-
dzi pogrubionej i zdobionej nacięciami; powierzchnie gładkie, ja-
snobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. IX, 7). 34. Frag-
ment dolnej części naczynia o wyodrębnionym, kopytkowato
ukształtowanym dnie; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; do-
mieszka tłucznia ceramicznego i kamiennego; średn. dna 11 cm
(tabl. IX, 8). 35. Fragment dwustożkowato ukształtowanej górnej
partii naczynia; powierzchnie gładkie, zewnętrzna szarobrunatna
wewnętrzna szara; domieszka piasku i miki (tabl. IX, 9). 36. Frag-
ment górnej części naczynia o wyodrębnionym i odgiętym na ze-
wnątrz brzegu; powierzchnie „gruzelkowate”, ciemnoszare; do-
mieszka tłucznia kamiennego (tabl. IX, 10). 37. Fragment brzegu
płytkiej misy półkulistej; powierzchnie nieco „gruzelkowate”, gład-
kie, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna ciemnoszara; do-
mieszka tłucznia kamiennego (tabl. IX, 11). 38. Fragment lekko
wygiętego na zewnątrz brzegu naczynia o pogrubionej krawędzi;
powierzchnie „gruzelkowate”, zewnętrzna szarobrunatna, we-
wnętrzna czarna; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. IX, 12). 39. 319 fragmentów
ceramiki z różnych naczyń i grup technologicz-
nych (tabela V).

Ceramika inna kulturowo:

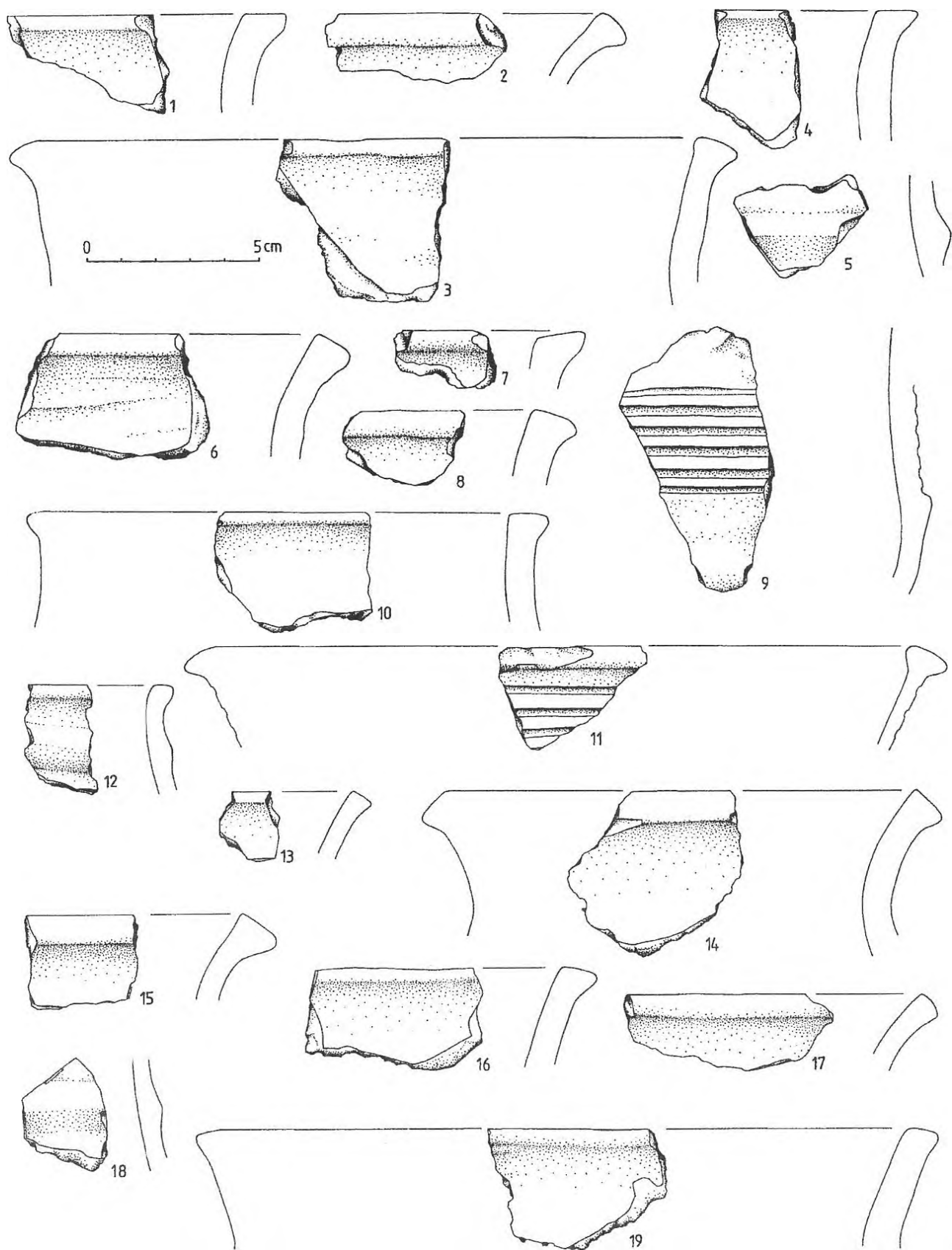
Kultura mierzaniowska – 1. Fragment naczynia zdobiony poziomą
listwą plastyczną z odciskami prostokątnego stempelka; powierzch-
nie nieco szorstkie, zewnętrzna szarokremowa, wewnętrzna ciemno-
szara; niewielka ilość domieszki piasku i drobnoziarnistego tłucznia

Tabl. I. Krasiczyn, pow. Przemyśl, stan. I. Ceramika kultury mierzanowickiej z obiektów 1/64 (1, 3), 6/64 (4), 12/64 (5), 16/65 (2), 18/65 (6) oraz znaleziona luźno (7), zabytki krzemienne z obiektów 5/64 (8, 9) i 16/65 (10, 11) oraz fragment toporka kamiennego z obiektu 16/65 (12); 12 wg A. Koperski 1966, ryc. 3, h

Taf. I. Krasiczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. I. Keramik der Mierzanowice-Kultur aus den Objekten 1/64 (1,3), 6/64 (4), 12/64 (5), 16/65 (2), 18/65 (6), lose Keramikfunde (7), Feuersteinfunde aus den Objekten 5/64 (8, 9) und 16/65 (10, 11), ein steinernes Beilfragment aus dem Objekt 16/65 (12); 12 nach A. Koperski 1966, Abb. 3, h

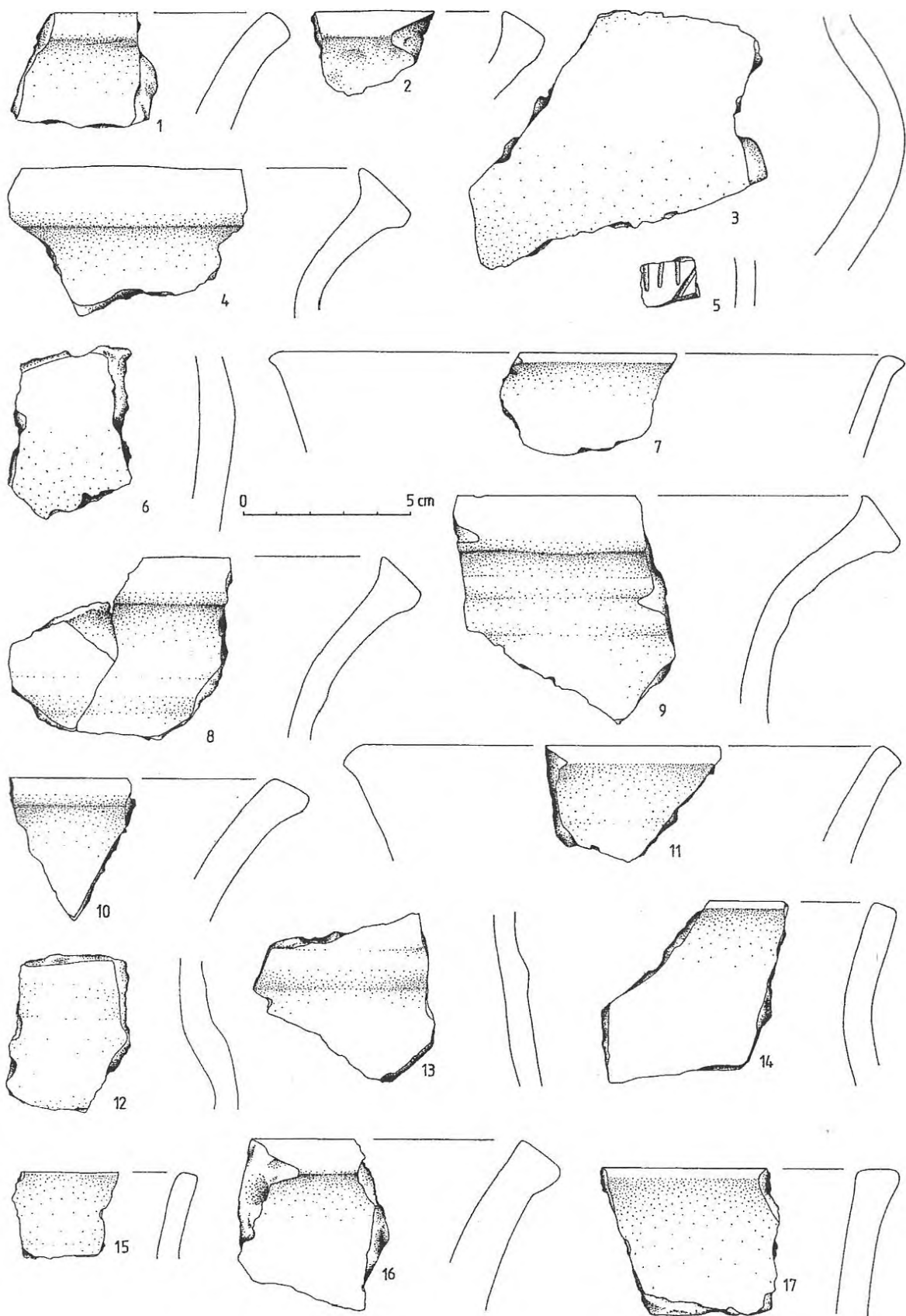
Табл. I. Красичин, пов. Перемышль, пам. I. Керамика межановицкой культуры из объектов 1/64 (1, 3), 6/64 (4), 12/64 (5), 16/65 (2), 18/65 (6), разрозненные находки (7), кремневые находки из объектов 5/64 (8, 9) и 16/65 (10, 11), а также фрагмент каменного топорика из объекта 16/65 (12); 12 за А. Коперским 1966, рис. 3, h

Tabl. II. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Ceramika kultury trzcinieckiej z obiektów 1/64 (1, 2), 2/64 (16), 3/64 (3), 5/64 (6, 7), 6/64 (4, 5), 7/64 (9, 12), 7A/64 (10, 11, 17, 18), 8A/64 (8, 14, 19), 9/64 (15) i 11/64 (13)

Taf. II. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Keramik der Trzciniec-Kultur aus den Objekten 1/64 (1, 2), 2/64 (16), 3/64 (3), 5/64 (6, 7), 6/64 (4, 5), 7/64 (9, 12), 7A/64 (10, 11, 17, 18), 8A/64 (8, 14, 19), 9/64 (15) und 11/64 (13)

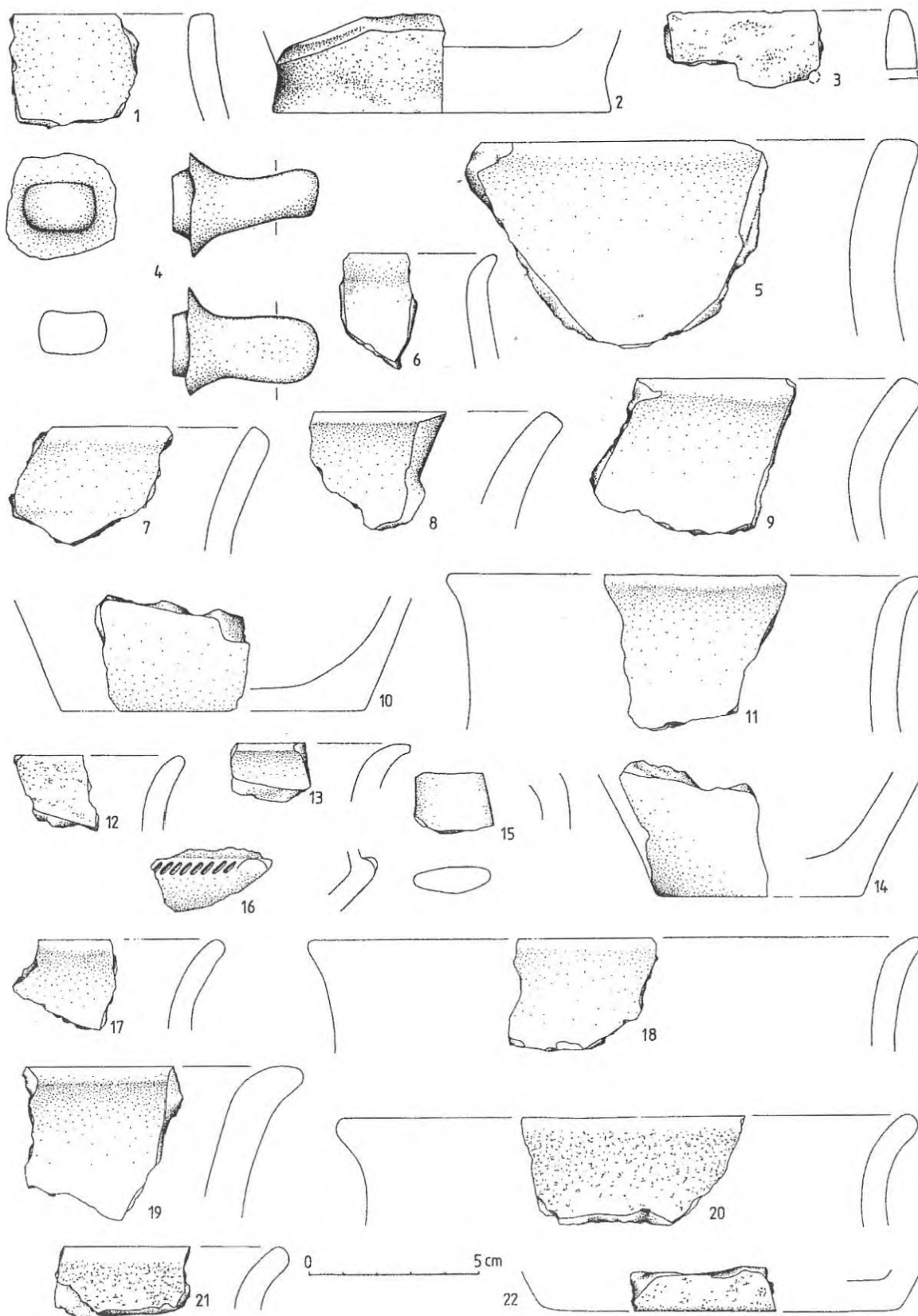
Табл. II. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Керамика трзцинецкой культуры из объектов 1/64 (1, 2), 2/64 (16), 3/64 (3), 5/64 (6, 7), 6/64 (4, 5), 7/64 (9, 12), 7A/64 (10, 11, 17, 18), 8A/64 (8, 14, 19), 9/64 (15) и 11/64 (13)

Tabl. III. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Ceramika kultury trzcinieckiej z obiektów 7A/64 (1), 12/64 (3–6), 12A/64 (2, 7–15) i 18/65 (16, 17)

Taf. III. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst.1. Keramik der Trzciniec-Kultur aus den Objekten 7A/64 (1), 12/64 (3–6), 12A/64 (2, 7–15) und 18/65 (16, 17)

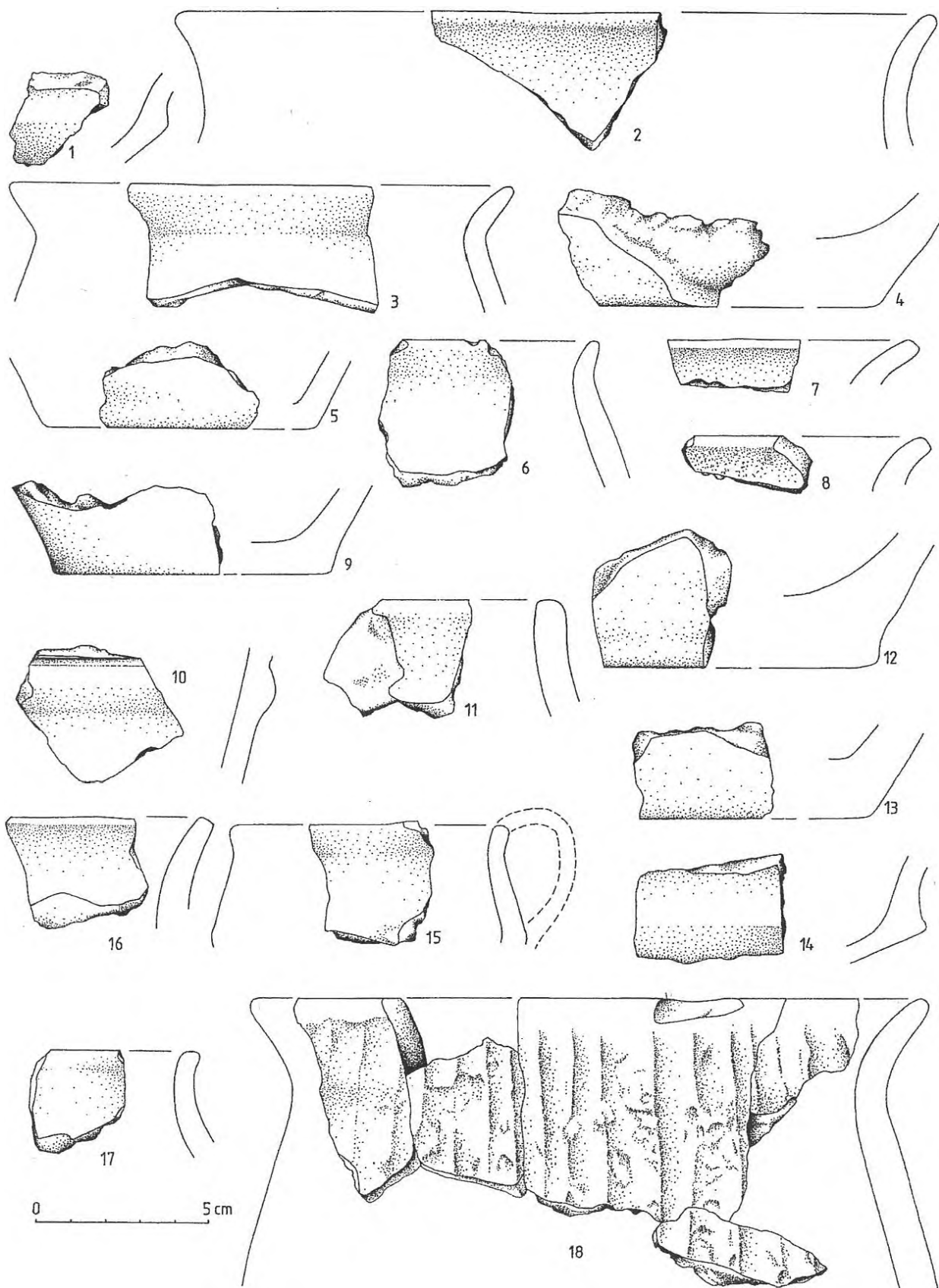
Табл. III. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Керамика трзцинецкой культуры из объектов 7A/64 (1), 12/64 (3–6), 12 A/64 (2, 7–15) и 18/65 (16, 17)

Tabl. IV. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Ceramika grupy tarnobrzezkiej z obiektów 1/64 (1-4), 2/64 (5), 4/64 (8, 9), 5/64 (6, 7, 10-14), 6/64 (15), 7/64 (18), 7A/64 (16, 17), 8/64 (20), 8A/64 (19, 21, 22)

Taf. IV. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Keramik der Tarnobrzeg-Gruppe aus den Objekten 1/64 (1-4), 2/64 (5), 4/64 (8, 9), 5/64 (6, 7, 10-14), 6/64 (15), 7/64 (18), 7A/64 (16, 17), 8/64 (20), 8A/64 (19, 21, 22)

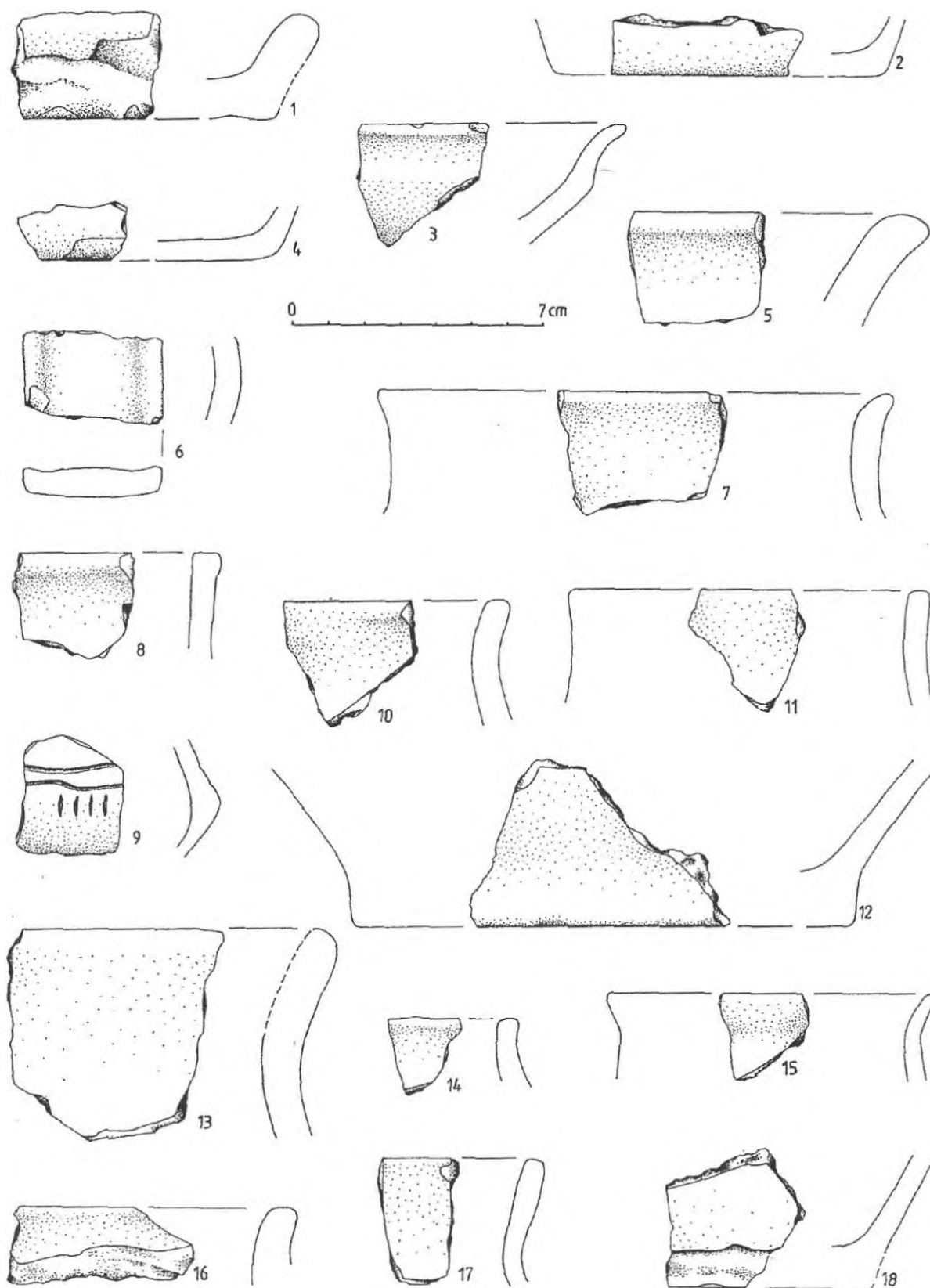
Табл. IV. Красицин, пов. Перемышль, пам. 1. Керамика тарнобжегской группы из объектов 1/64 (1-4), 2/64 (5), 4/64 (8, 9), 5/64 (6, 7, 10-14), 6/64 (15), 7/64 (18), 7A/64 (16, 17), 8/64 (20), 8A/64 (19, 21, 22)

Tabl. V. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Ceramika grupy tarnobrzezkiej z obiektów 8/64 (1, 10–13), 8A/64 (2–9, 14, 15, 18) i 11/64 (16, 17)

Taf. V. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Keramik der Tarnobrzeg-Gruppe aus den Objekten 8/64 (1, 10–13), 8A/64 (2–9, 14, 15, 18) und 11/64 (16, 17)

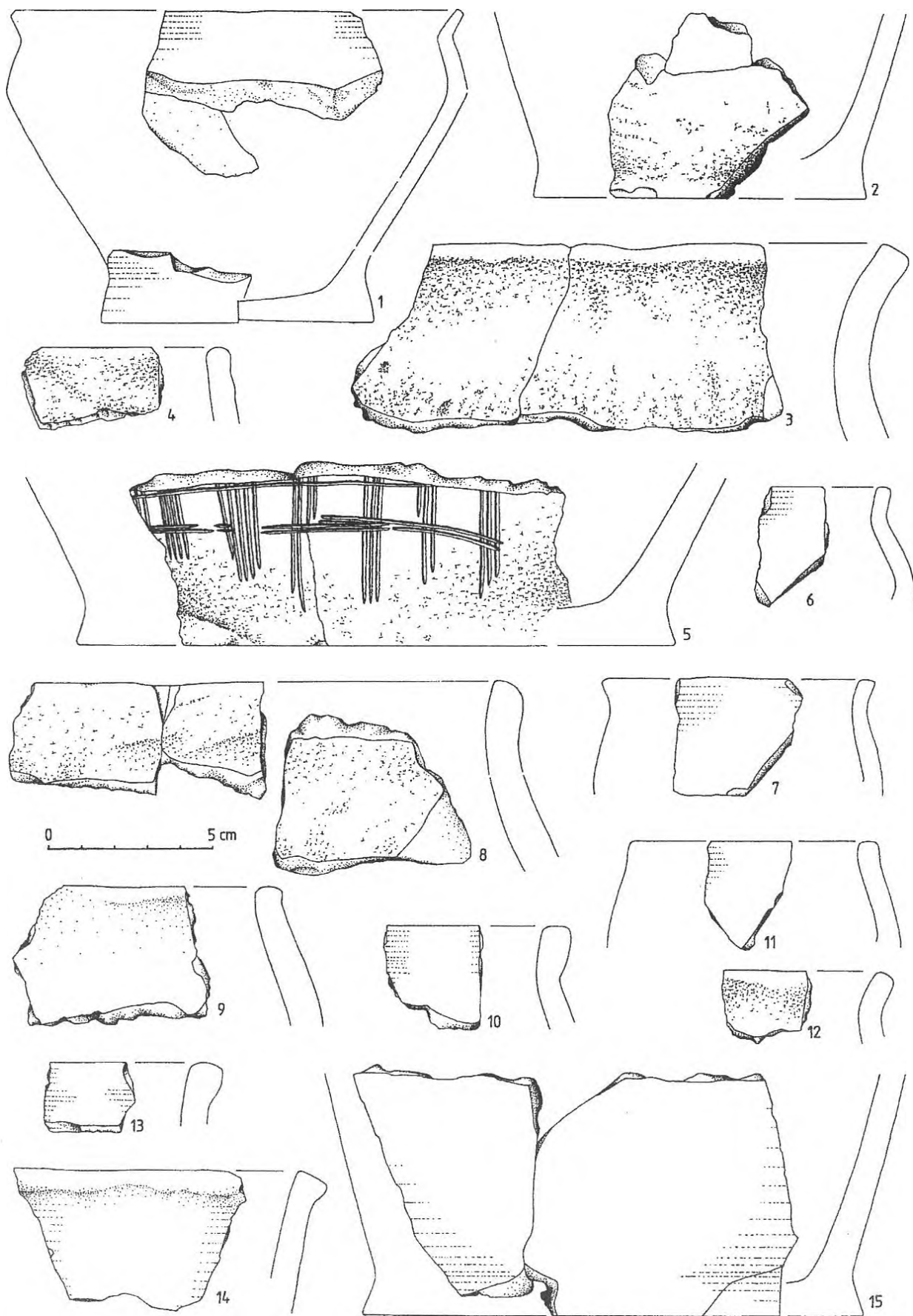
Табл. V. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Керамика тарнобжегской группы из объектов 8/64 (1, 10–13), 8А/64 (2–9, 14, 15, 18) и 11/64 (16, 17)

Tabl. VI. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Ceramika grupy tarnobrzezkiej z obiektów 11/64 (1–5), 12/64 (6–10), 15/65 (12), 16/65 (11, 15) i 18/65 (13, 14, 16–18)

Taf. VI. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Keramik der Tarnobrzeg-Gruppe aus den Objekten 11/64 (1–5), 12/64 (6–10), 15/65 (12), 16/65 (11, 15) und 18/65 (13, 14, 16–18)

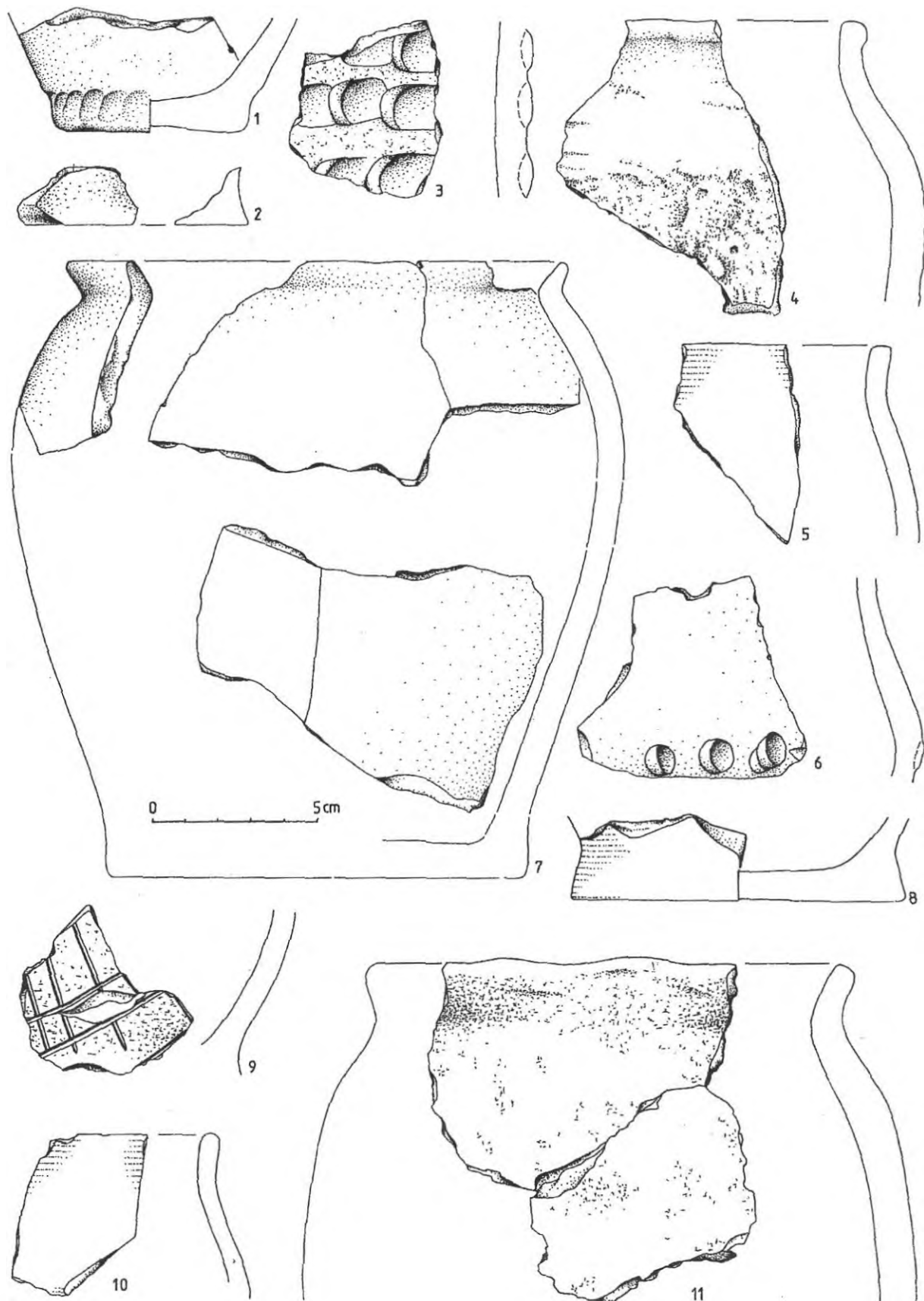
Табл. VI. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Керамика тарнобжезской группы из объектов 11/64 (1–5), 12/64 (6–10), 15/65 (12), 16/65 (11, 15) и 18/65 (13, 14, 16–18)

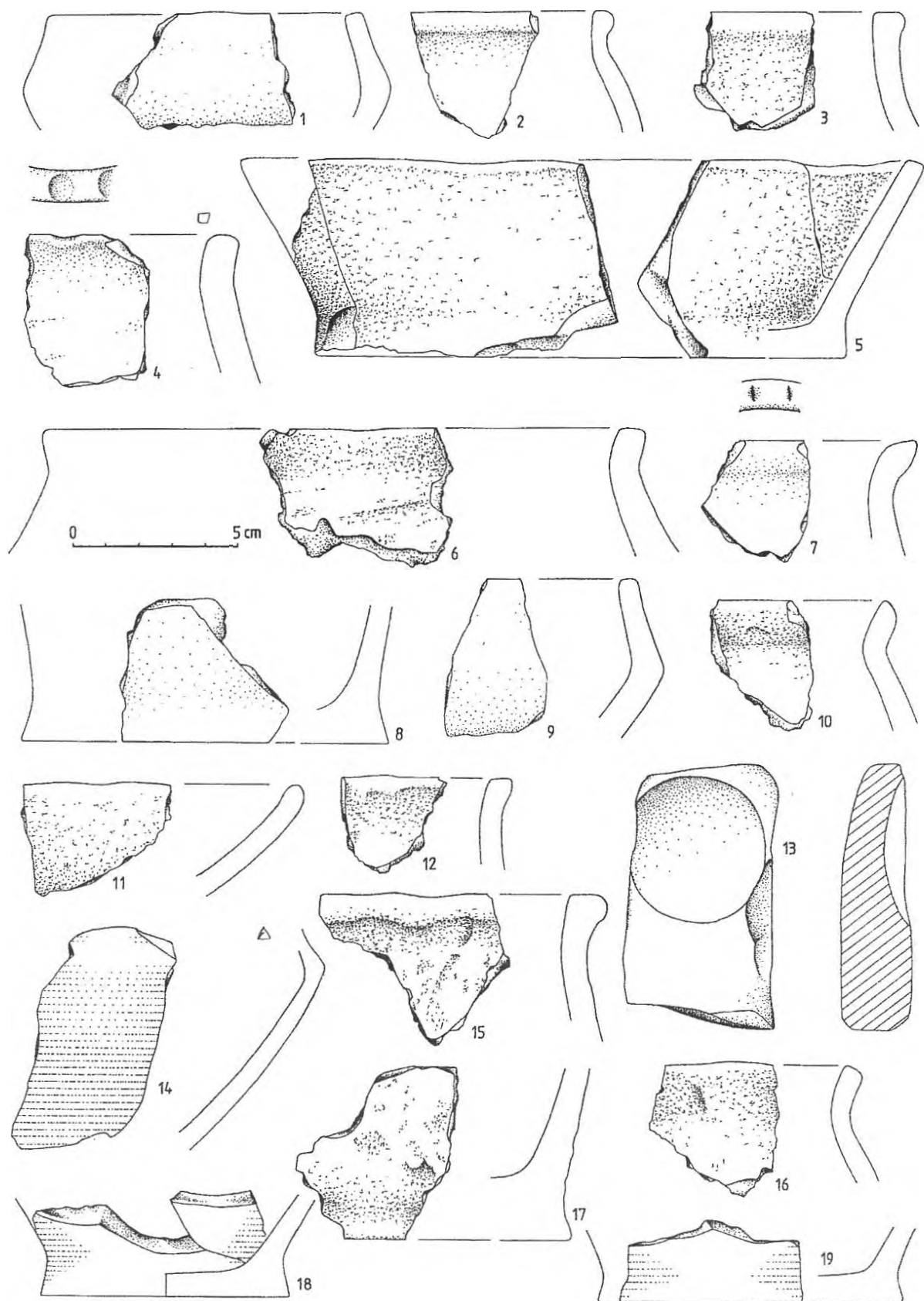
Tabl. VII. Krasiczyn, pow. Przemyśl, stan. I. Ceramika kultury przeworskiej z obiektu 1/64

Taf. VII. Krasiczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. I. Keramik der Przeworsk-Kultur aus dem Objekt 1/64

Табл. VII. Красичин, пов. Перемышль, пам. I. Керамика пшеворской культуры из объекта 1/64

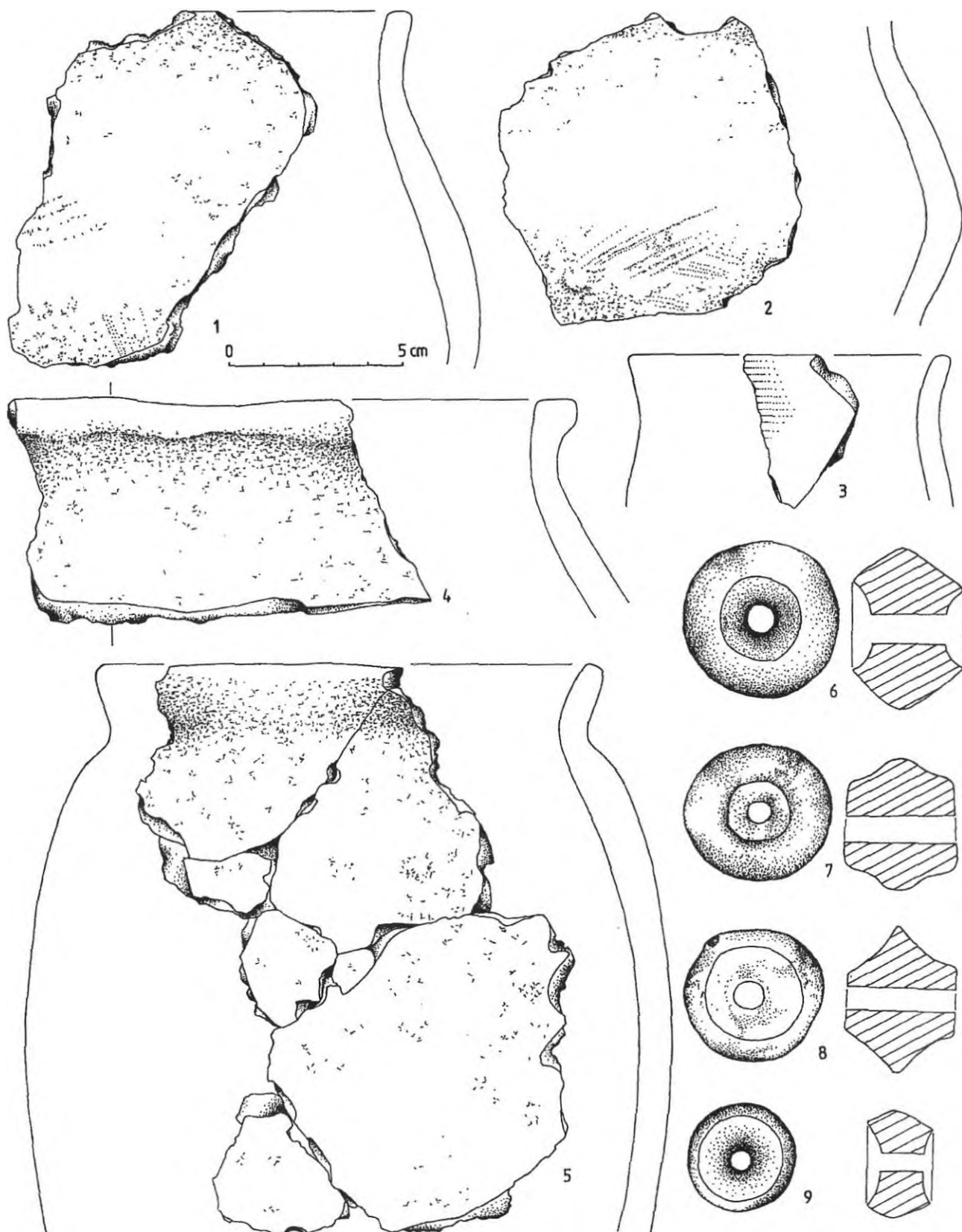
Tabl. VIII. Krasiczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Ceramika kultury przeworskiej z obiektu 1/64
 Taf. VIII. Krasiczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Keramik der Przeworsk-Kultur aus dem Objekt 1/64
 Табл. VIII. Краси́чин, пов. Пере́мышль, пам. 1. Керамика пшеворской культуры из объекта 1/64

Tabl. IX. Krasiczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Ceramika kultury przeworskiej z obiektów 1/64 (1–12), 5/64 (14, 15) i 6/64 (16–19) oraz kamienny przedmiot z obiektu 1/64 (13)

Taf. IX. Krasiczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Keramik der Przeworsk-Kultur aus den Objekten 1/64 (1–12), 5/64 (14–15) und 6/64 (16–19) und ein steinernes Gegenstand aus dem Objekt 1/64 (13)

Табл. IX. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Керамика пшеворской культуры из объектов 1/64 (1–12), 5/64 (14, 15) и 6/64 (16–19) и каменный предмет из объекта 1/64 (13)

Tabl. X. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Ceramika kultury przeworskiej oraz gliniane przęśliki z obiektu 6/64; 6-9 wg A. Przewoźnik 1964, ryc. 2

Taf. X. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Keramik der Przeworsk-Kultur und Tonwirtel aus dem Objekt 6/64; 6-9 nach A. Przewoźnik 1964, Abb. 2

Табл. X. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Керамика пшеворской культуры и глиняные пряслица из объекта 6/64; 6-9 за А. Пшевозьник 1964, рис. 2

kamiennego (tabl. I, 1). 2. Fragment szyjki dużego naczynia, zdobiony poziomymi pasmami podwójnych odcisków sznura; powierzchnie nieco szorstkie, zewnętrzna szarokremowa, wewnętrzna ciemnoszara; domieszka tłucznia kamiennego; średn. szyjki 22 cm (tabl. I, 3).

Kultura trzciniecka – 1. Fragment naczynia o brzegu wychylonym na zewnątrz, a samej krawędzi pogrubionej i płasko ściętej od góry; powierzchnie zniszczone, jasnobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. II, 1). 2. Fragment silnie wychylonego na zewnątrz brzegu naczynia o krawędzi pogrubionej i skośnie ściętej; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. II, 2).

Grupa tarnobrzewska – 1. Fragment naczynia wazowatego o stożkowej szyi; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka czarnego tłucznia kamiennego (tabl. IV, 1). 2. Fragment wyodrębnionego dna naczynia; powierzchnie nieco szorstkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki; średn. dna 10 cm (tabl. IV, 2). 3. Fragment brzegu garnka jajowatego z dziurkami pod krawędzią; powierzchnia zewnętrzna silnie szorstka, szarobrunatna, wewnętrzna gładka, brunatna; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. IV, 3). 4. Uchwyt niewielkiego naczynia w formie wałka o prostokątnym przekroju poprzecznym; powierzchnia gładka, szarobrunatna; domieszka miki i tłucznia kamiennego; długość 3,8 cm, szerokość 2 cm (tabl. IV, 4). 5. 33 fragmenty ceramiki z różnych naczyń. Ceramika prahistoryczna, nieokreślona kulturowo – 12 najczęściej zniszczonych fragmentów z różnych naczyń.

Wczesne średniowiecze – 30 fragmentów z różnych naczyń.

Okres nowożytny – 3 fragmenty ceramiki.

Pozostały inwentarz obiektu:

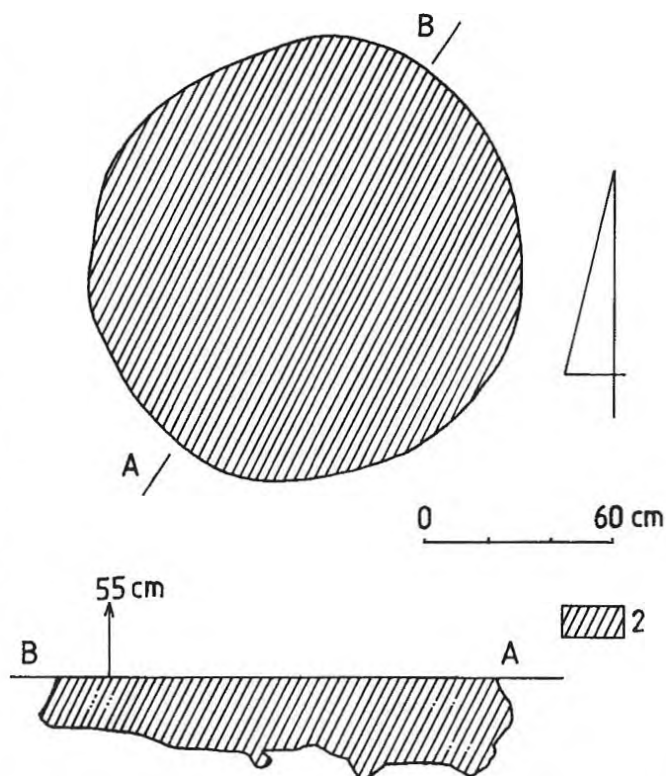
1. Kamienna forma odlewnicza? o wymiarach 7,9 x 4,3 x 2 cm (tabl. IX, 13). 2. 3 fragmenty gwoździ nowożytnych. 3. 92 fragmenty kości i zębów zwierzęcych. 4. 131 grudek polepy. 5. Liczne węgle drzewne.

OBIEKT 2/64

Został odkryty na głębokości 50 cm. Była to kolistą jamą o średnicy 140 cm. W przekroju poprzecznym miała kształt zbliżony do trapezowatego z nierównym dnem, opadającym w kierunku wschodnim do głębokości 85 cm. Wypełnisko jamy było jednolite, czarne z węgielkami drzewnymi. Materiał zabytkowy liczniej występował w górnej części obiektu (ryc. 4).

Inwentarz:

Ceramika wczesnośredniowieczna: 1. Fragment górnej części garnka z zaokrągloną krawędzią; powierzchnie szarobrunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku i żwiru; średn. wylewu 20 cm (tabl. XVIII, 1). 2. Fragment naczynia zdobiony pasmami płytko rytymi grzebieniem linii falistych; powierzchnia zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna czarna; domieszka drobnociastego tłucznia kamiennego i piasku (tabl. XVIII, 2). 3. Dwa fragmenty górnej części garnka o profilowanej krawędzi, zdobionego na szyjce rytą linią falistą; powierzchnie ciemnoszare ze śladami obtaczania; domieszka drobnociastego tłucznia kamiennego; średn. wylewu 15,8 cm (tabl. XVIII, 3). 4. Wyklejone fragmenty górnej części brzośca naczynia, zdobione poziomym rzędem skośnych nacięć oraz poniżej dwoma pasmami płytko rytymi grzebieniem linii falistych; powierzchnia ze śladami obtaczania, na zewnątrz szara, wewnątrz czarna; domieszka piasku (tabl. XVIII, 4). 5. Fragment naczynia zdobiony poziomymi żłobkami; powierzchnia zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna czarna; domieszka piasku (tabl. XVIII, 5). 6. Fragment górnej części garnka o profilowanej krawędzi, zdobionego na brzoścu żłobkami; powierzchnie jasnobrunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku i drobnociastego tłucznia kamiennego; średn. wylewu 20 cm (tabl. XVIII, 6). 7. Wyklejone fragmen-

Ryc. 4. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Rzut poziomy i profil obiektu 2/64

Abb. 4. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Grundriß und Profil des Objekts 2/64

Рис. 4. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. План и профиль объекта 2/64

ty naczynia zdobione poziomymi żłobkami; powierzchnia zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna czarna; domieszka piasku (tabl. XVIII, 9). 8. 21 fragmentów z najczęściej różnych naczyń (tabele VI–VIII).

Ceramika kultury trzcinieckiej: 1. Fragment naczynia o brzegu wychylonym na zewnątrz i pogrubionej krawędzi; powierzchnie gładkie, ciemnoszare; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. II, 16). 2. Fragment naczynia zdobiony poziomą listwą plastyczną; powierzchnia zewnętrzna silnie wygładzona, czarna, wewnętrzna szarobrunatna; domieszka tłucznia kamiennego i miki. 3. 7 fragmentów z różnych naczyń; powierzchnie zewnętrzne najczęściej silnie wygładzone, ceglastobrunatne lub szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki.

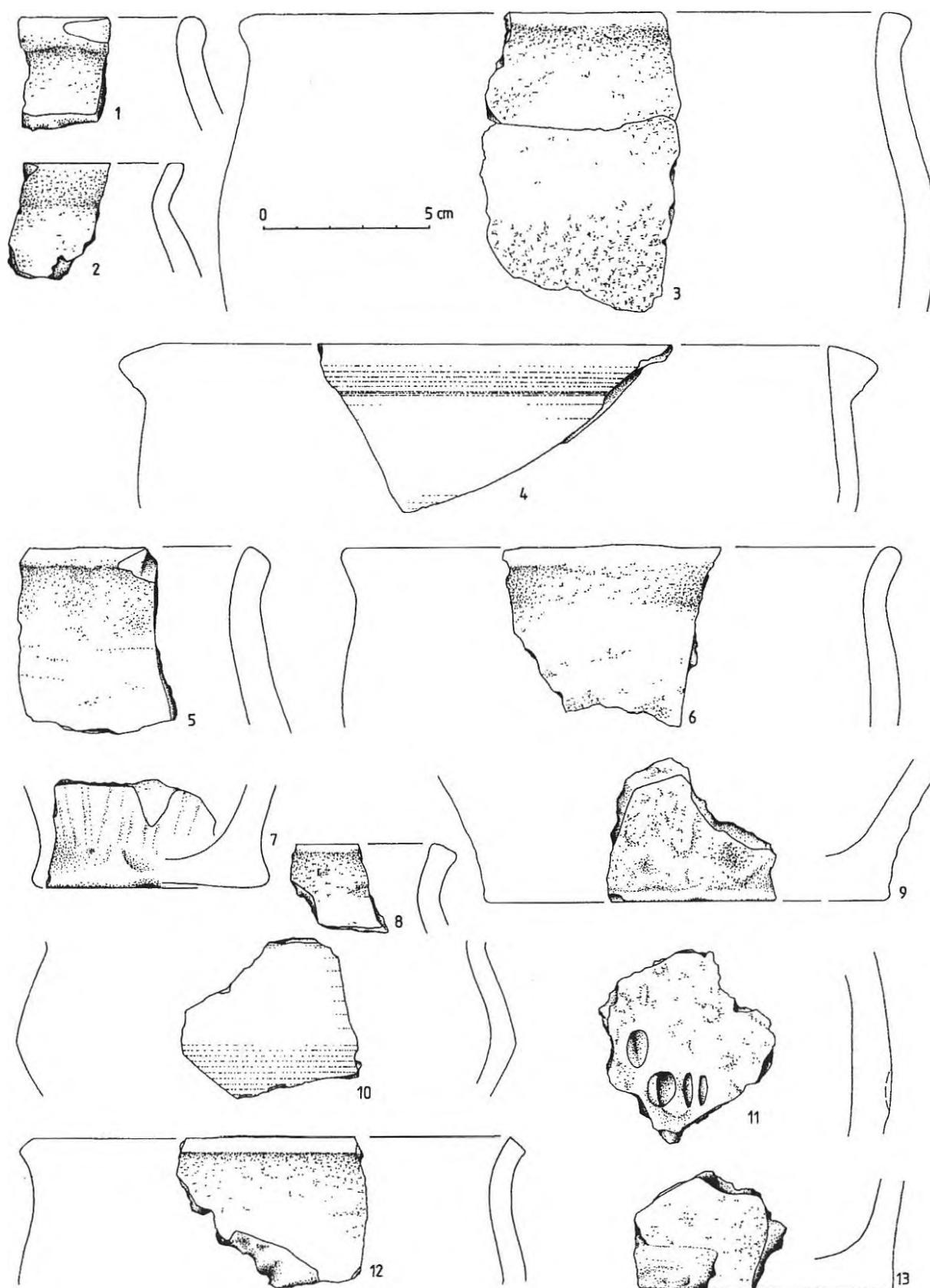
Ceramika grupy tarnobrzewskiej: 1. Fragment dużego, grubościennego naczynia o łukowato rozchylonym brzegu i płasko ściętej krawędzi; powierzchnie gładkie, zewnętrzna brunatna, wewnętrzna szarobrunatna; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. IV, 5). 2. 6 fragmentów z różnych naczyń; powierzchnie gładkie, szarobrunatne lub ciemnoszare; domieszka tłucznia kamiennego, w tym również czarnego i miki.

Ceramika kultury przeworskiej: 1. 6 fragmentów z różnych naczyń (m.in. grupa IB, IVA, VIIA).

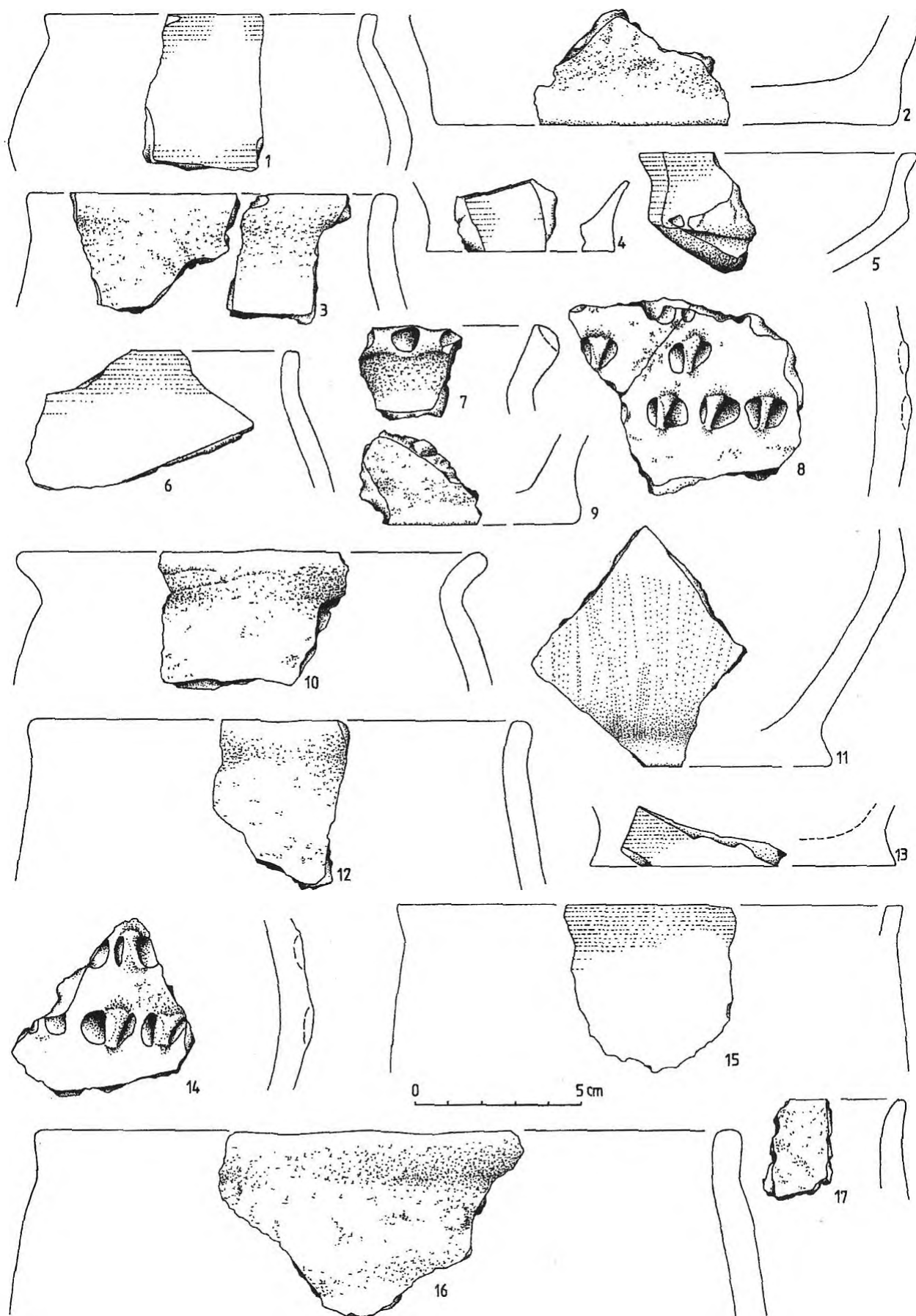
Pozostały inwentarz obiektu: 1 grudka polepy.

OBIEKT 3/64

Został odkryty na głębokości 30 cm. Była to jama o wydłużonym, nieregularnym kształcie i wymiarach 360x160 cm. W profilu miała kształt zbliżony do nieckowatego z dnem sięgającym do głębokości

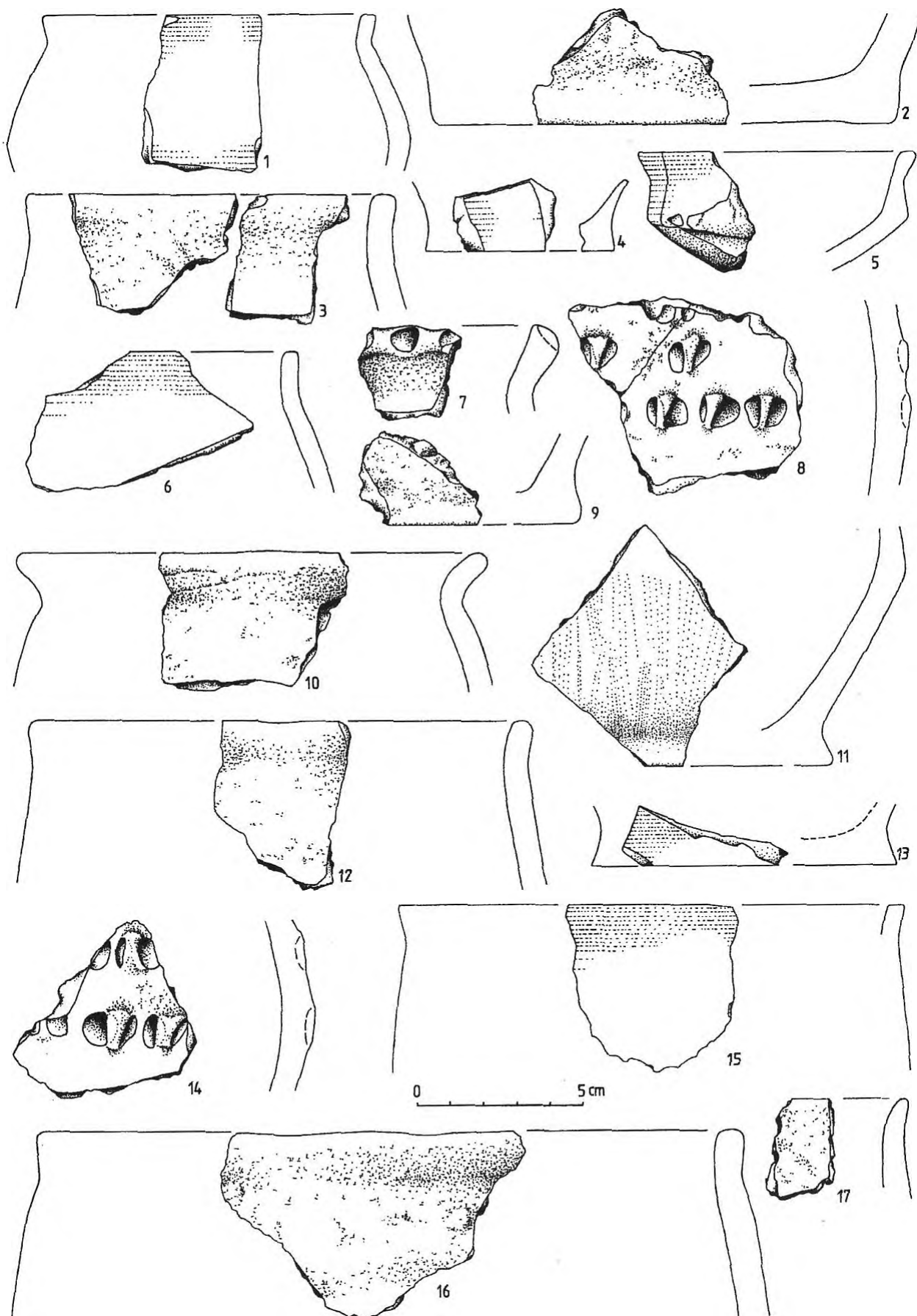
Tabl. XI. Krasiczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Ceramika kultury przeworskiej z obiektów 6/64 (3, 4) i 12/64 (1, 2, 5-13)
 Taf. XI. Krasiczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Keramik der Przeworsk-Kultur aus den Objekten 6/64 (3, 4) und 12/64 (1, 2, 5-13)
 Табл. XI. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Керамика пшеворской культуры из объектов 6/64 (3, 4) и 12/64 (1, 2, 5-13)

Tabl. XII. Krasiczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Ceramika kultury przeworskiej z obiektu 12/64

Taf. XII. Krasiczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Keramik der Przeworsk-Kultur aus dem Objekt 12/64

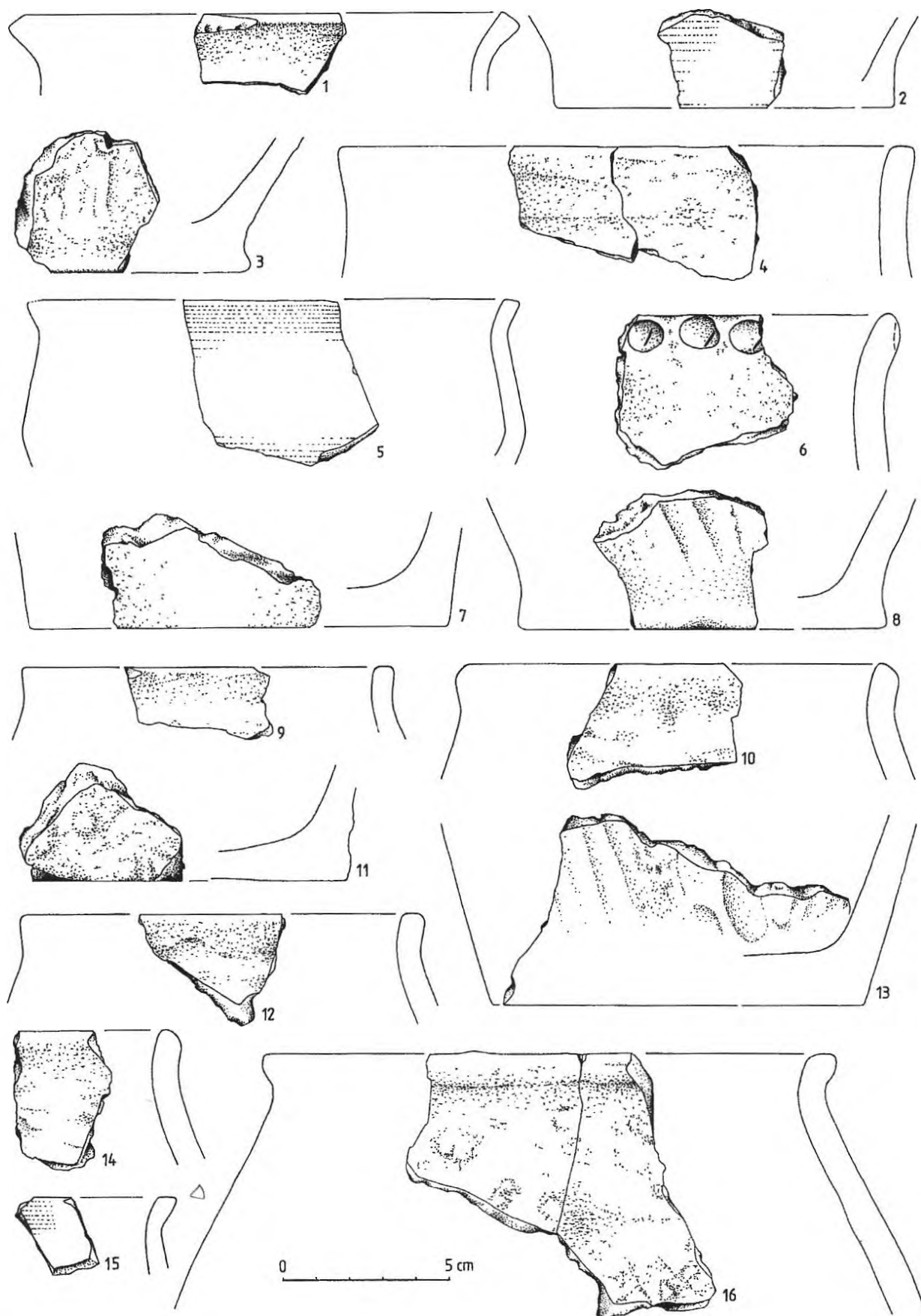
Табл. XII. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Керамика пшеворской культуры из объекта 12/64

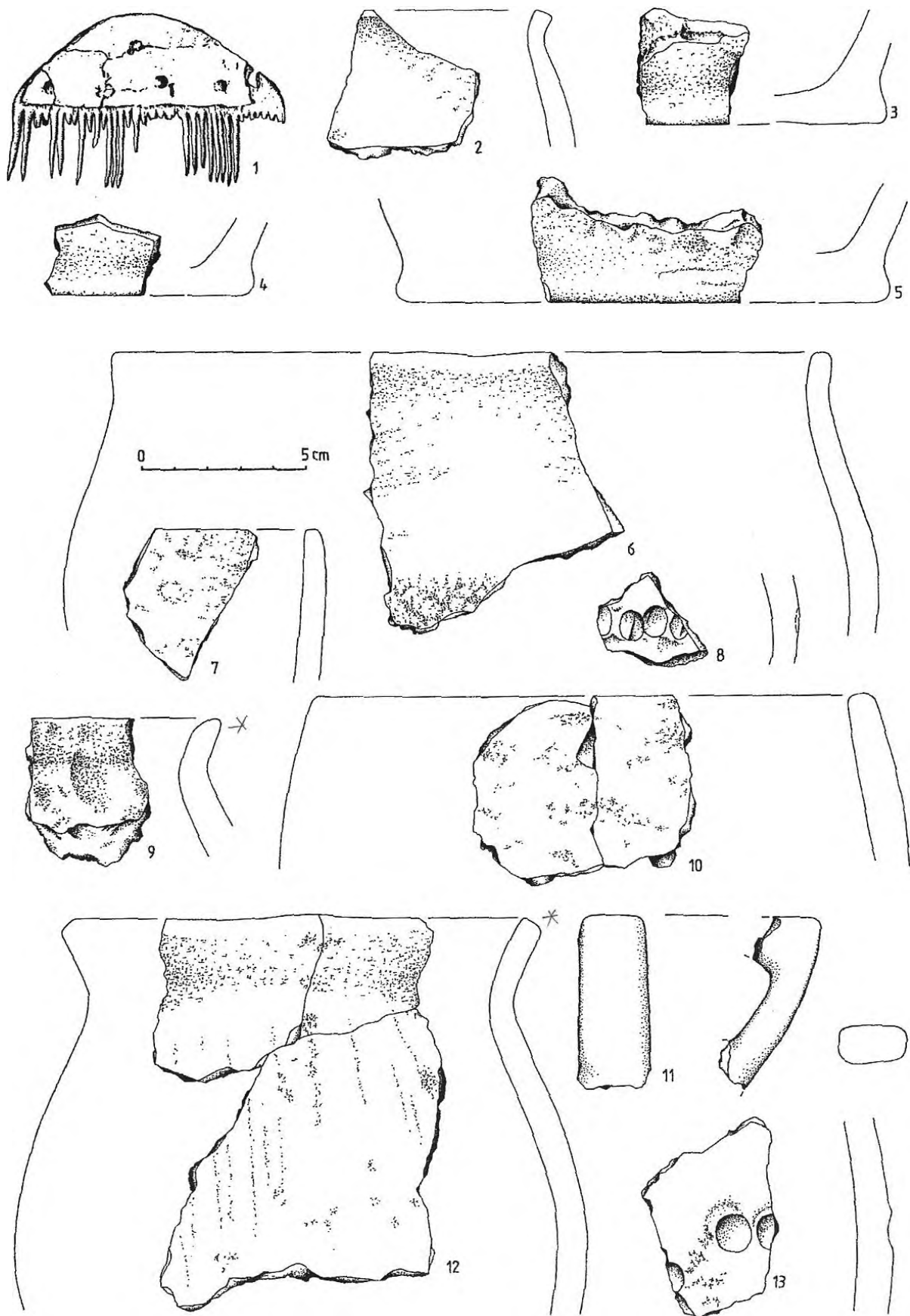
Tabl. XII. Krasiczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Ceramika kultury przeworskiej z obiektu 12/64

Taf. XII. Krasiczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Keramik der Przeworsk-Kultur aus dem Objekt 12/64

Табл. XII. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Керамика пшеворской культуры из объекта 12/64

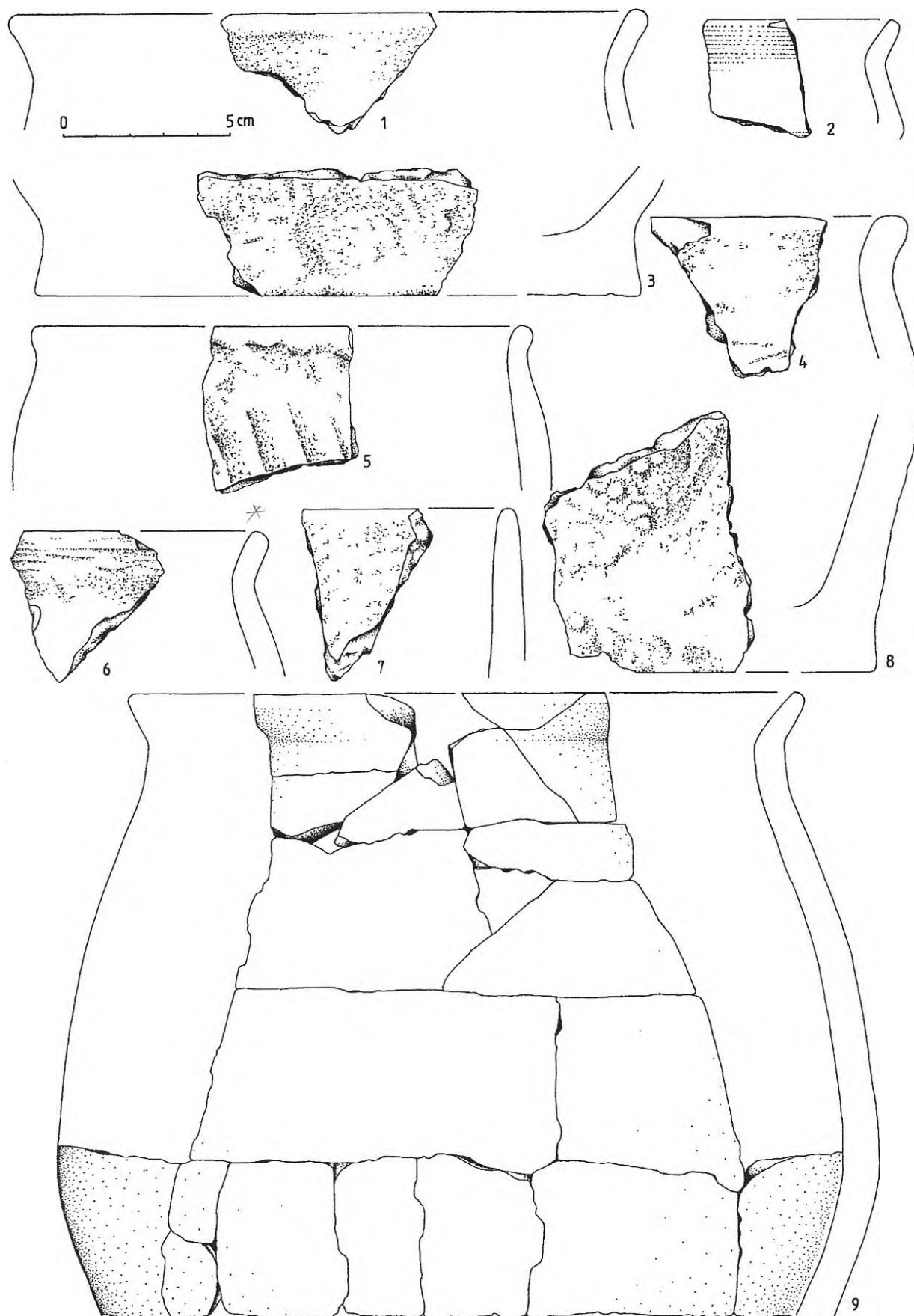
Tabl. XIII. Krasiczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Ceramika kultury przeworskiej z obiektu 12/64
Taf. XIII. Krasiczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Keramik der Przeworsk-Kultur aus dem Objekt 12/64
Табл. XIII. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Керамика пшеворской культуры из объекта 12/64

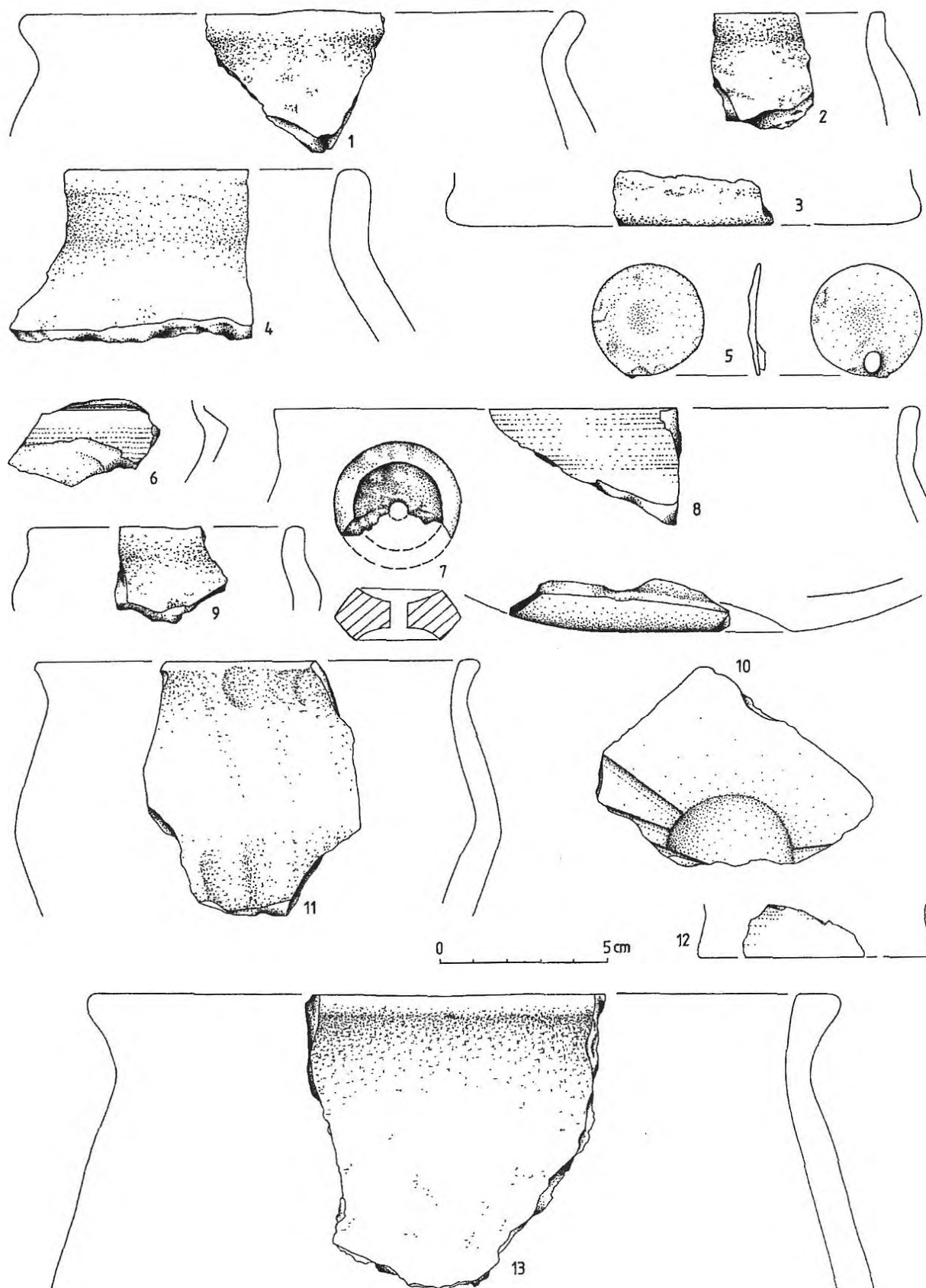
Tabl. XIV. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Rogowy grzebień z obiektu 12/64 (1) oraz ceramika kultury przeworskiej z obiektów 12/64 (2-8) i 15/65 (9-13); 1 wg A. Przewoźnik 1964, ryc. 3, b

Taf. XIV. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Hornkamm aus dem Objekt 12/64 (1) und Keramik der Przeworsk-Kultur aus den Objekten 12/64 (2-8) und 15/65 (9-13); 1 nach A. Przewoźnik 1964, Abb. 3, b

Табл. XIV. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Гребень из рога из объекта 12/64 (1) и керамика пшеворской культуры из объектов 12/64 (2-8) и 15/65 (9-13); 1 за А. Пшевозьник 1964, рис. 3, б

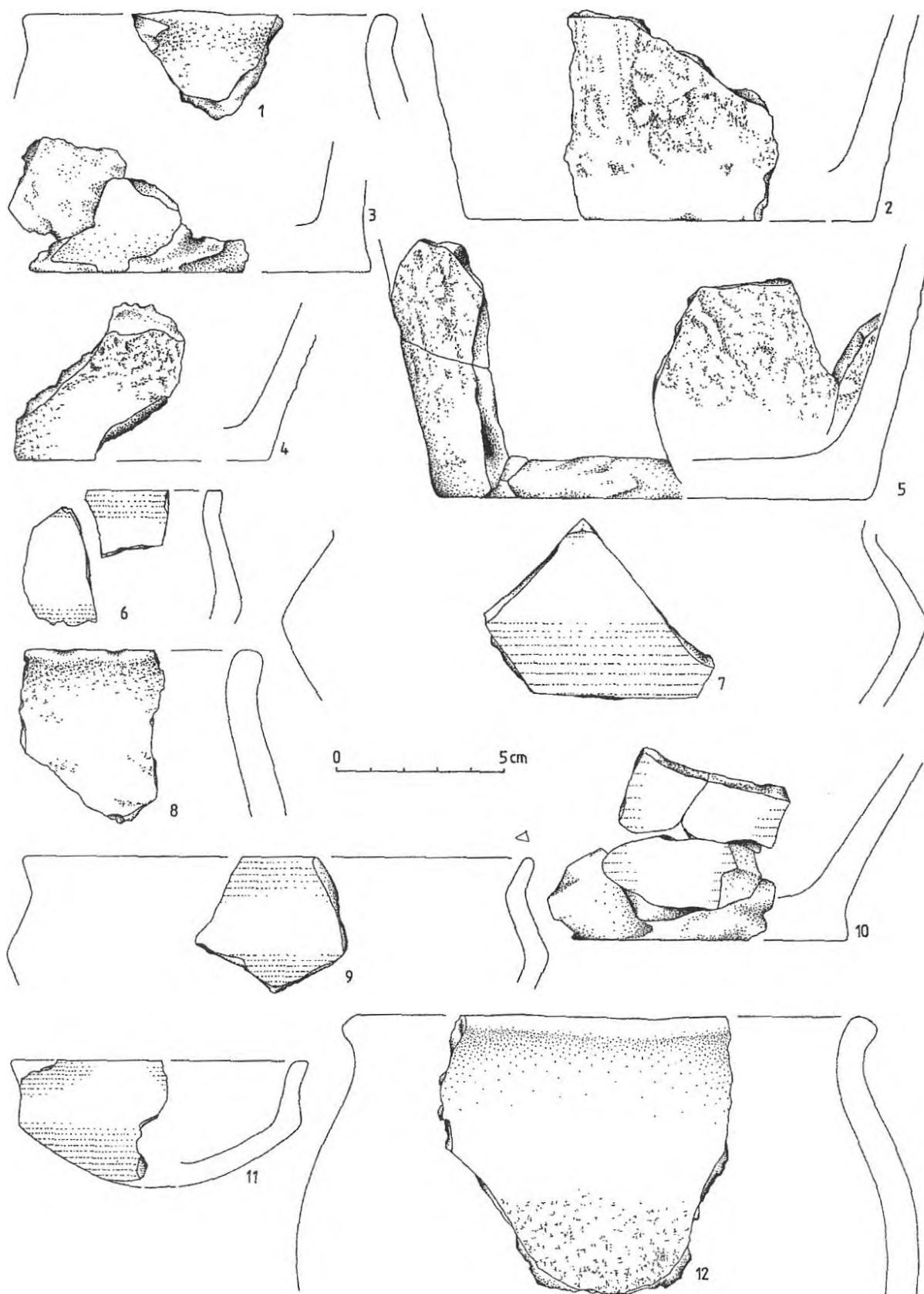
Tabl. XV. Krasiczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Ceramika kultury przeworskiej z obiektu 15/65
Taf. XV. Krasiczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Keramik der Przeworsk-Kultur aus dem Objekt 15/65
Табл. XV. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Керамика пшеворской культуры из объекта 15/65

Tabl. XVI. Krasiczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Żelazna blaszka i fragment glinianego prześlika z obiektu 15/65 (5, 7) oraz ceramika kultury przeworskiej z obiektu 15/65 (1-4, 8) i 16/65 (6, 9-13); 7 wg A. Koperski 1966, ryc. 3, c

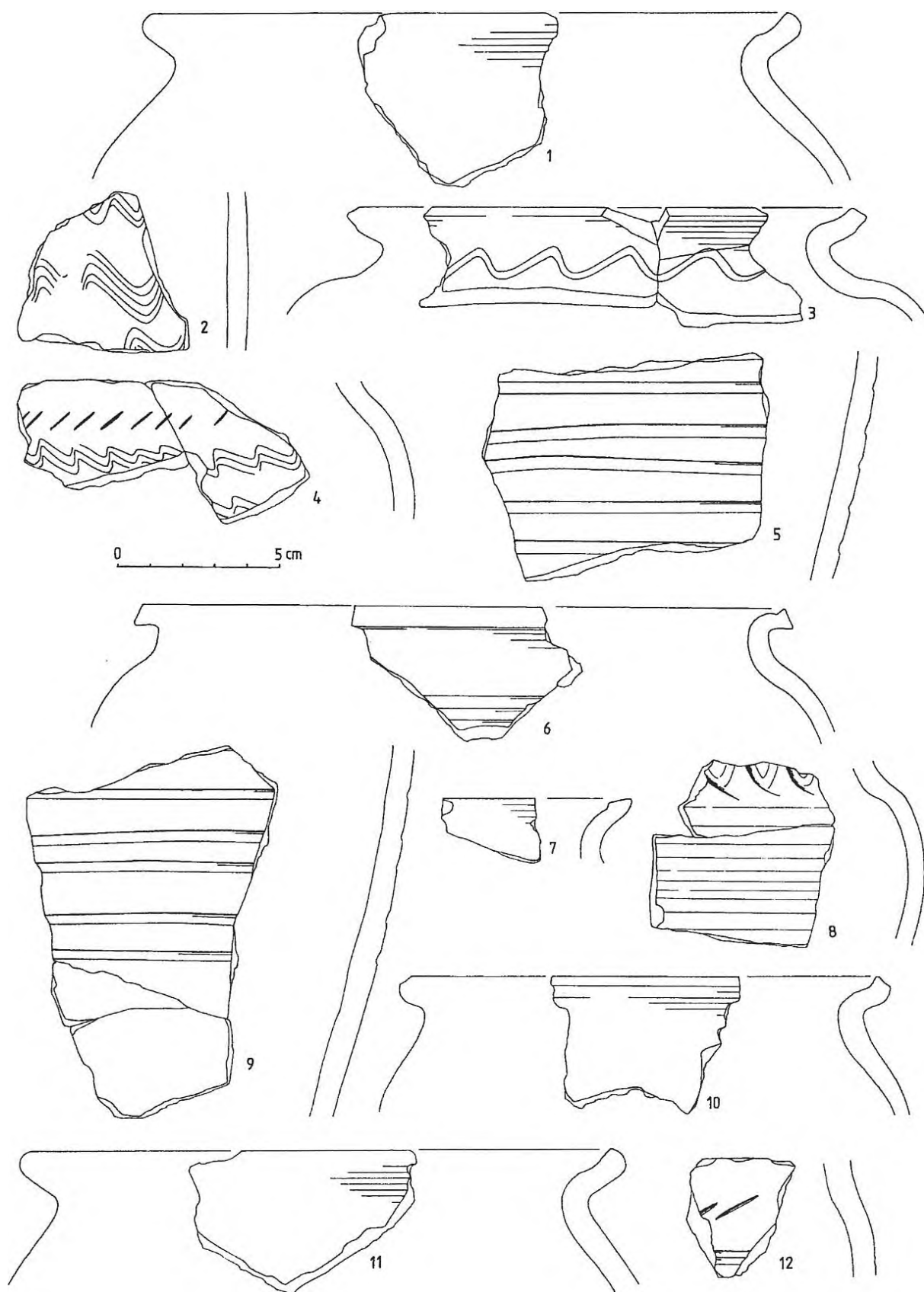
Taf. XVI. Krasiczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Eisernes Plättchen und ein Tonwirtelfragment aus dem Objekt 15/65 (5, 7) und Keramik der Przeworsk-Kultur aus den Objekten 15/65 (1-4, 8) und 16/65 (6, 9-13); 7 nach A. Koperski 1966, Abb. 3, c

Табл. XVI. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Железная бляшка и фрагмент глиняного пряслица из объекта 15/65 (5, 7) и керамика пшеворской культуры из объектов 15/65 (1-4, 8) и 16/65 (6, 9-13); 7 за А. Коперским 1966, рис. 3, с

Tabl. XVII. Krasiczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Ceramika kultury przeworskiej z obiektu 16/65 (1–8, 10) oraz znaleziona luźno (9, 11, 12)
 Taf. XVII. Krasiczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Keramik der Przeworsk-Kultur aus dem Objekt 16/65 (1–8, 10) sowie auch lose Keramikfunde (9, 11, 12)

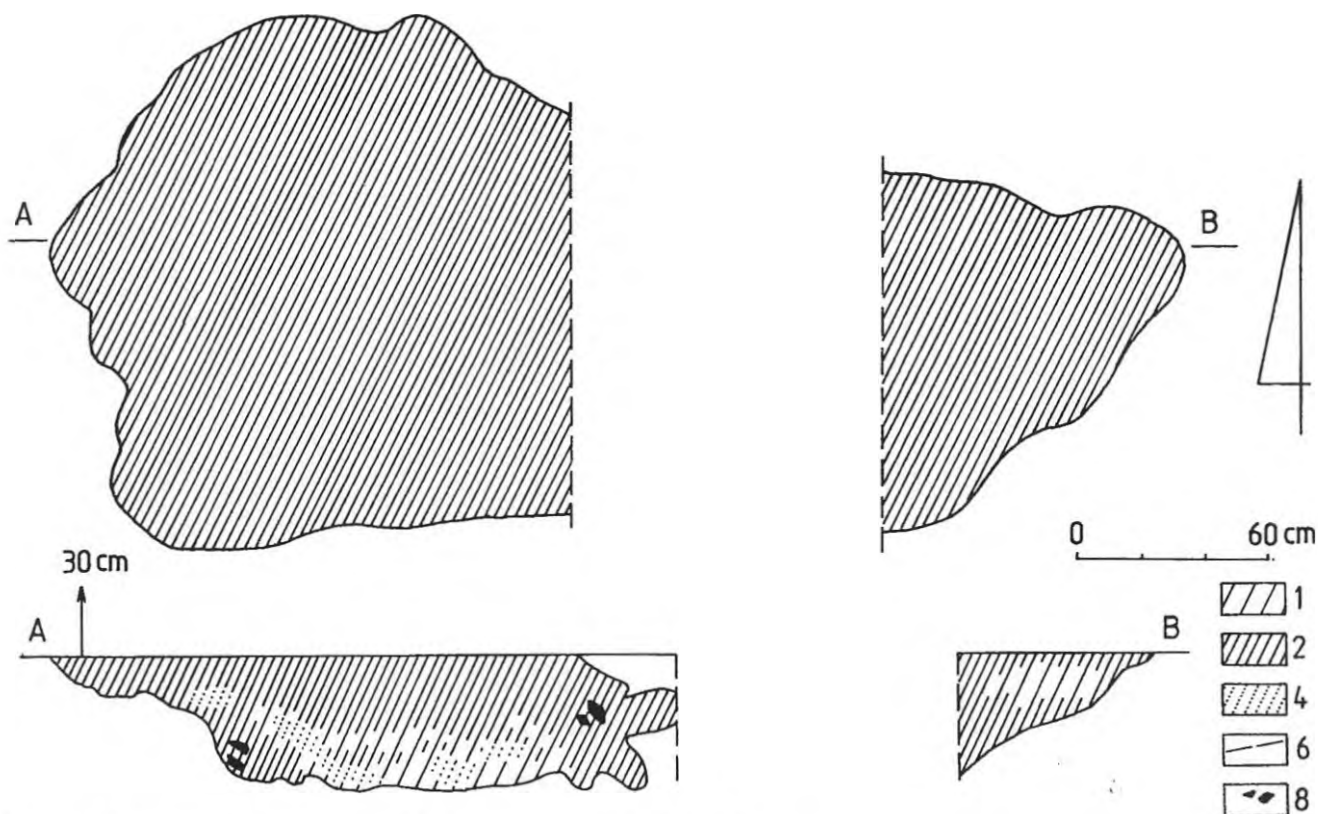
Табл. XVII. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Керамика пшеворской культуры из объекта 16/65 (1–8, 10) и разрозненные находки (9, 11, 12).

Tabl. XVIII. Krasiczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Ceramika wczesnośredniowieczna z obiektów 2/64 (1–6, 9) i 3/64 (7, 8, 10–12)

Taf. XVIII. Krasiczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Frühmittelalterliche Keramik aus den Objekten 2/64 (1–6, 9) und 3/64 (7, 8, 10–12)

Табл. XVIII. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Раннесредневековая керамика из объектов 2/64 (1–6, 9) и 3/64 (7, 8, 10–12)

Ryc. 5. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Rzut poziomy i profil obiektu 3/64
Abb. 5. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Grundriß und Profil des Objekts 3/64
Рис. 5. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. План и профиль объекта 3/64

70 cm. W części środkowej jama została zniszczona przez współczesny wykop pod kanalizację. Wypełnisko obiektu było jednorodne, czarne. Jedynie przy dnie wystąpiły szare i żółte (piasek?) przebarwienia (ryc. 5).

Inwentarz:

Ceramika wczesnośredniowieczna: 1. Fragment brzegowy naczynia o profilowanej krawędzi; powierzchnia ze śladami obtaczania, zewnętrzna jasnobrunatna, wewnętrzna szarobrunatna; domieszka piasku i drobnoziarnistego tłucznia kamiennego (tabl. XVIII, 7). 2. Fragment brzośca naczynia zdobionego ornamentem gęsto rytych żłobków oraz poziomą linią falistą powyżej; powierzchnie szare ze śladami obtaczania; domieszka drobnoziarnistego tłucznia kamiennego (tabl. XVIII, 8). 3. Fragment górnej części naczynia o profilowanej krawędzi; powierzchnia ze śladami obtaczania, na zewnątrz brunatnoceglasta z czarnymi plamami, wewnątrz jasnobrunatna; domieszka piasku i pojedynczych ziaren grubego tłucznia kamiennego; średn. wylewu 15 cm (tabl. XVIII, 10). 4. Fragment górnej części naczynia o zaokrąglonej krawędzi; powierzchnie szarobrunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku i żwiru; średn. wylewu 18,5 cm (tabl. XVIII, 11). 5. Fragment górnej części brzośca naczynia zdobiony poziomym rzędem ukośnych nacięć oraz żłobkami poniżej; powierzchnie szare ze śladami obtaczania; domieszka piasku (tabl. XVIII, 12). 6. Fragmenty naczynia zdobione poziomymi żłobkami; powierzchnia zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna ciemnoszara; domieszka piasku (tabl. XIX, 1). 7. Fragment brzośca naczynia; powierzchnia ze śladami obtaczania, na zewnątrz szarobrunatna, wewnątrz ciemnoszara; domieszka piasku; średn. wylewu 16 cm (tabl. XIX, 2). 8. Fragment naczynia zdobiony rytą linią falistą oraz poziomymi żłobkami; powierzchnie szare; domieszka piasku (tabl. XIX, 4). 9. Fragment naczynia zdobiony poziomymi żłobkami; powierzchnia

zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna czarna; domieszka piasku (tabl. XIX, 5). 10. 88 fragmentów z różnych naczyń (tabele VI–VIII). Ceramika inna kulturowo:

Kultura trzciniecka – Fragment górnej części esowatego garnka o brzegu wychylonym na zewnątrz i pogrubionej krawędzi; powierzchnie gładkie, niezbyt równe, ciemnoszare, przy krawędzi czarne; domieszka tłucznia kamiennego; średn. wylewu 21 cm (tabl. II, 3).

Grupa tarnobrzaska – 6 fragmentów z różnych naczyń.

Kultura przeworska – 3 fragmenty ceramiki.

Pozostały inwentarz obiektu:

1. 14 fragmentów kości i zębów zwierzęcych. 2. Fragment cegły palcówki. 3. 2 grudki polepy.

OBIEKT 4/64

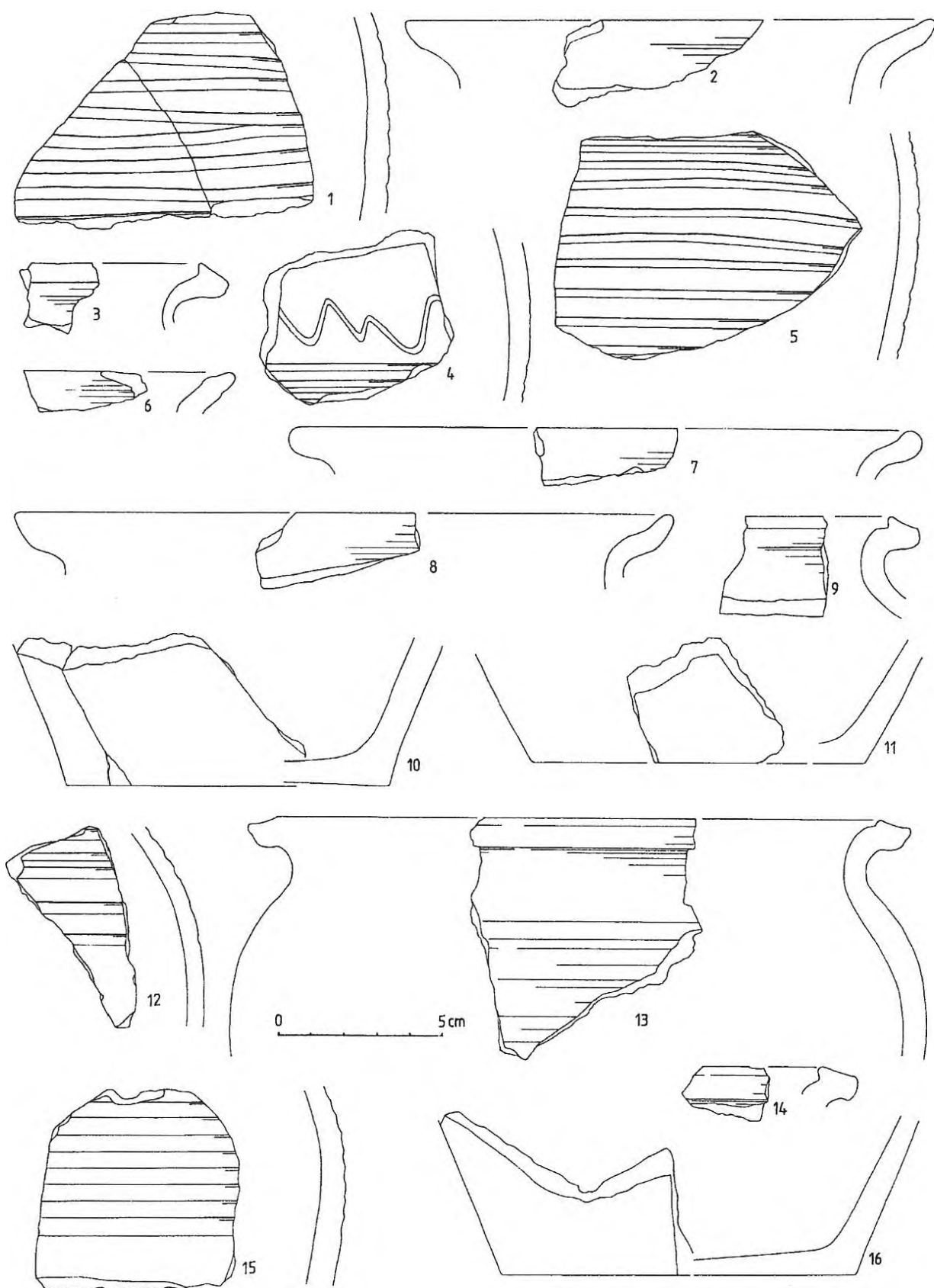
Został odkryty na głębokości 25 cm. Była to owalna jama o wymiarach 110 x około 150 cm. Jej wschodnia część została zniszczona przez współczesny wykop pod kanalizację. W dokumentacji brak jakichkolwiek informacji o profilu obiektu. Dno sięgało do głębokości 45–50 cm. Wypełnisko było jednolite, czarne z węglami drzewnymi i polepą (ryc. 6).

Inwentarz:

Ceramika grupy tarnobrzaskiej: 1. Fragment rozchylonego brzośca misy?; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. IV, 8). 2. Fragment brzośca garnka? o esowatym profilu; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. IV, 9). 3. 5 fragmentów z różnych naczyń (tabela III–IV).

Pozostały inwentarz obiektu:

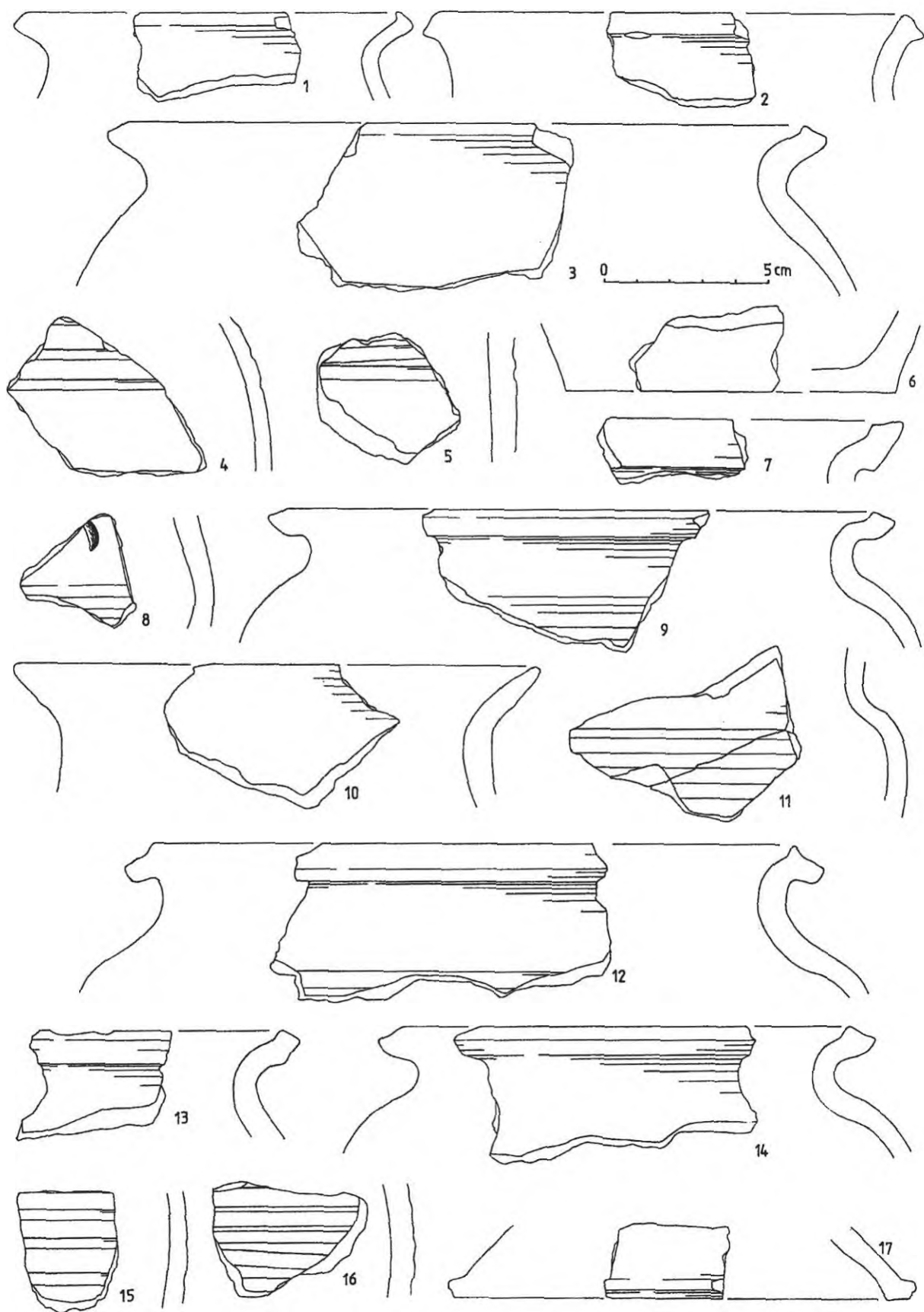
18 grudek polepy.

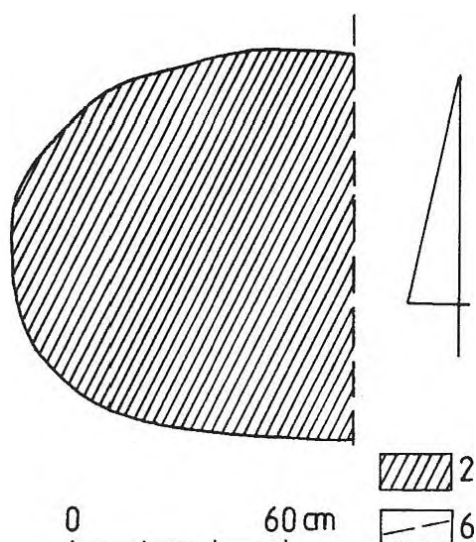
Tabl. XIX. Krasiczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Ceramika wczesnośredniowieczna z obiektów 3/64 (1, 2, 4, 5), 6/64 (3, 6–8) i 7/64 (9–16)

Taf. XIX. Krasiczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Frühmittelalterliche Keramik aus den Objekten 3/64 (1, 2, 4, 5), 6/64 (3, 6–8) und 7/64 (9–16)

Табл. XIX. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Раннесредневековая керамика из объектов 3/64 (1, 2, 4, 5), 6/64 (3, 6–8) и 7/64 (9–16)

Tabl. XX. Krasiczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Ceramika wczesnośredniowieczna z obiektu 7/64
 Taf. XX. Krasiczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Frühmittelalterliche Keramik aus dem Objekt 7/64
 Табл. XX. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Раннесредневековая керамика из объекта 7/64

Ryc. 6. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Rzut poziomy obiektu 4/64

Abb. 6. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Grundriß des Objekts 4/64

Рис. 6. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. План и профиль объекта 4/64

OBIEKT 5/65

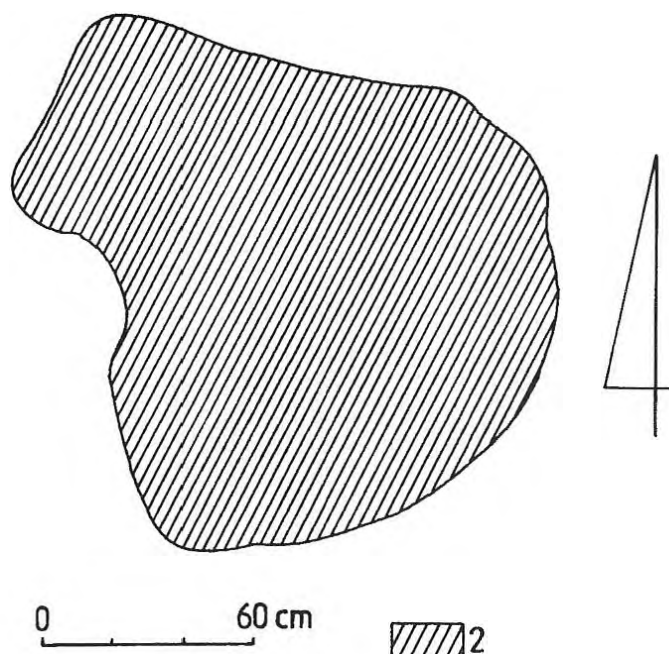
Został odkryty na głębokości 25 cm. Była to nieregularna jama o wymiarach 160 x 120 cm. Ze względu na jakość zachowanej dokumentacji rysunkowej niemożliwe jest określenie profilu jamy. Dno sięgało do głębokości około 55 cm. Wypełnisko było jednolite, czarne (ryc. 7).

Inwentarz:

Ceramika grupy tarnobrzesckiej: 1. Fragment naczynia o stożkowej szyi z krótkim, rozchylonym brzegiem; powierzchnie gładkie, zewnętrzna brunatna, wewnętrzna czarna; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. IV, 6). 2. Fragment rozchylonego na zewnątrz brzegu; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. IV, 7). 3. Fragment partii przydennej naczynia; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki; średn. dna 9 cm (tabl. IV, 10). 4. Fragment naczynia o cylindrycznej szyi z rozchylonym brzegiem; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki; średn. wylewu 14 cm (tabl. IV, 11). 5. Fragment łukowato rozchylonego brzegu naczynia; powierzchnia szarobrunatna, na zewnątrz szorstka, wewnątrz gładka; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. IV, 12). 6. Fragment brzegu misy profilowanej?; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego, ceramicznego i miki (tabl. IV, 13). 7. Fragment partii przydennej naczynia; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki; średn. dna 6 cm (tabl. IV, 14). 8. 28 fragmentów ceramiki z różnych naczyń (tabela III–IV).

Ceramika inna kulturowo:

Kultura trzciniecka – 1. Fragment wychylonego na zewnątrz brzegu naczynia o krawędzi pogrubionej i skośnie ściętej; powierzchnie gładkie, zewnętrzna nierówna, brunatna, wewnętrzna jasnobrunatna; domieszka tłucznia kamiennego, ceramicznego i miki (tabl. II, 6). 2. Fragment pogrubionej krawędzi naczynia; powierzchnie gładkie, brunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. II, 7). 3. 4 fragmenty z różnych naczyń; powierzchnie gładkie, najczęściej

Ryc. 7. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Rzut poziomy obiektu 5/64

Abb. 7. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Grundriß des Objekts 5/64

Рис. 7. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. План и профиль объекта 5/64

na zewnątrz brunatne, wewnątrz czarne; domieszka tłucznia kamiennego, miki oraz w jednym przypadku również tłucznia ceramicznego. Kultura przeworska – 1. Fragment dwustożkowego brzuśca, zapewne z naczynia typu czarka; powierzchnie silnie wygładzone, czarne (tabl. IX, 14). 2. Fragment lekko wygiętego na zewnątrz brzegu naczynia o nieregularnie pogrubionej krawędzi; powierzchnie „gruzelkowate”, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna ciemnoszara; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. IX, 15). 3. 2 fragmenty z różnych naczyń (grupa IA i IVB).

Wczesne średniowiecze – 11 drobnych fragmentów z różnych naczyń.

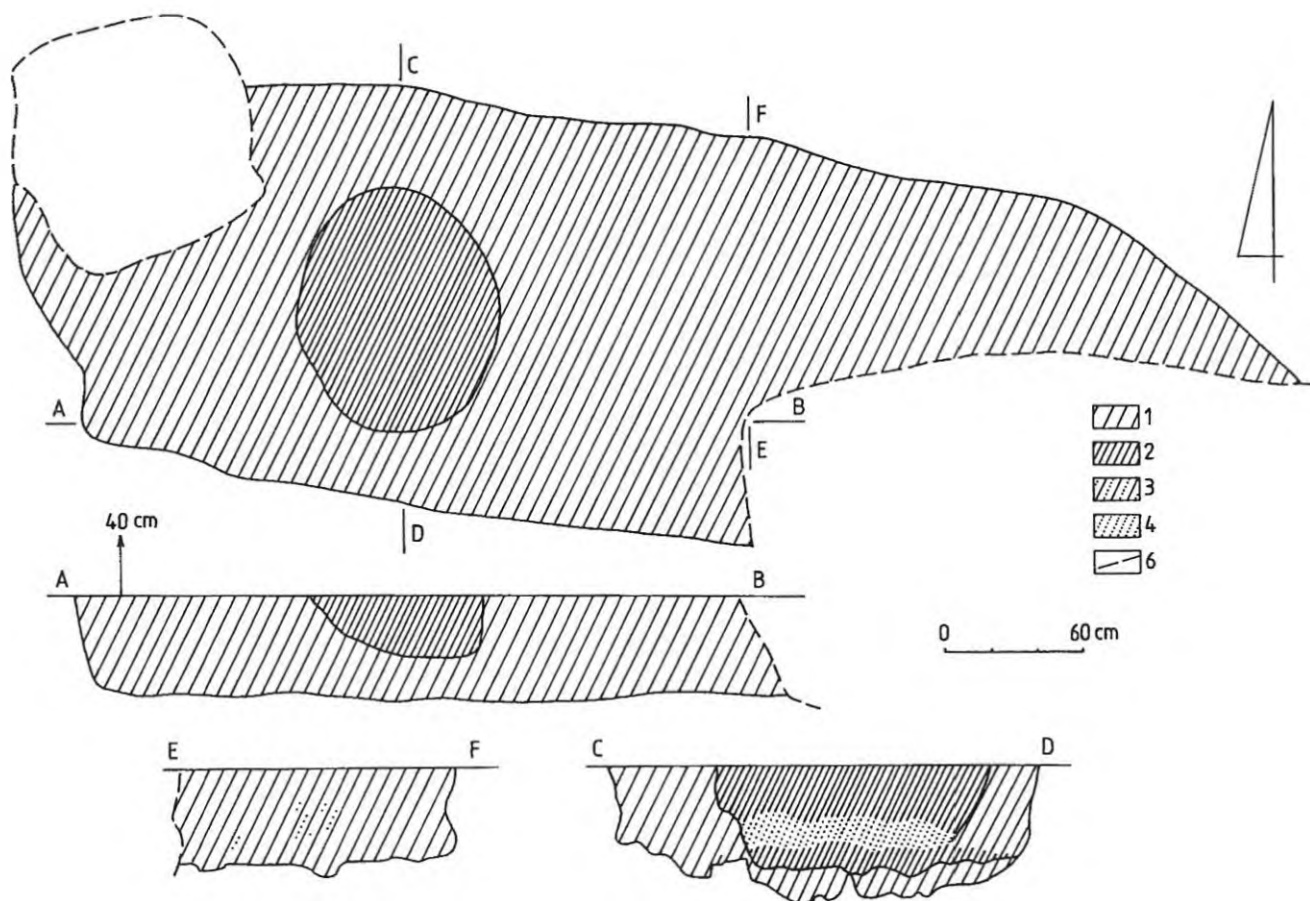
Okres nowożytny – 2 drobne fragmenty ceramiki.

Pozostały inwentarz obiektu:

1. Fragment wióra krzemiennoego z retuszem (tabl. I, 8). 2. Odłupek krzemienno (tabl. I, 9). 3. 4 fragmenty kości i jeden ząb zwierzęcy. 4. 5 grudek polepy.

OBIEKT 6/64

Został odkryty na głębokości 30 cm. Zniszczenie dwóch narożników przez wkopy z okresu średniowiecza i czasów nowożytnych uniemożliwia precyzyjne określenie kształtu obiektu w rzucie poziomym. Wydaje się, że był to wydłużony czworokąt lub owal o wymiarach 560 x 180 cm. Przypuszczalnie trzeci, nowożytny lub średniowieczny, wkop w formie czarnej, owalnej jamy o nieckowatym profilu zniszczył centralną część obiektu. W profilach obiekt miał z reguły płaskie dno na głębokości około 80–85 cm i prawie pionowe ścianki boczne. W północno-wschodnim narożniku na głębokości 90 cm miał być odkryty dołek posłupowy. Siegał on do głębokości 120 cm. Ślady po czterech dalszych słupach odsłonięto na zewnątrz obiektu. Wypełnisko było jednolite, szare, z dość równomiernie występującym materiałem zabytkowym, polepą i węglami

Ryc. 8. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Rzut poziomy i profile obiektu 6/64
 Abb. 8. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Grundriß und Profile des Objekts 6/64
 Рис. 8. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. План и профиль объекта 6/64

drzewnymi. Duża ilość ceramiki wczesnośredniowiecznej w inwentarzu może wskazywać, że razem z materiałem z właściwego obiektu zebrano i zametrykowano materiały z późniejszych wkopów dokonanych w jego obrębie (ryc. 8).

Inwentarz:

Ceramika kultury przeworskiej: 1. Fragment górnej części naczynia o rozchylonym na zewnątrz brzegu; powierzchnie „gruzelkowate”, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. IX, 16). 2. Fragment dolnej partii naczynia o wyodrębnionym dnie; powierzchnie „gruzelkowate”, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. IX, 17). 3. Fragmenty dolnej części naczynia o wyodrębnionym dnie; powierzchnie czarne, zewnętrzna silnie wygładzona, wewnętrzna gładka; niewielka ilość domieszki piasku i miki; średn. dna 7,5 cm (tabl. IX, 18). 4. Fragment dolnej części naczynia o wyodrębnionym dnie; powierzchnie czarne, zewnętrzna silnie wygładzona, wewnętrzna gładka; niewielka ilość domieszki piasku i miki; średn. dna 9 cm (tabl. IX, 19). 5. Fragment górnej części garnka o zaokrąglonym brzusku i łukowato rozchylonym brzegu; powierzchnie „gruzelkowate”, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna ciemnoszara; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. X, 1). 6. Fragment z naczynia o dwustożkowatym brzusku; powierzchnie „gruzelkowate”, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. X, 2). 7. Fragment górnej części niewielkiego naczynia o łukowato wygiętym na zewnątrz brzegu; powierzchnie czarne, ze-

wewnętrzna silnie wygładzona, wewnętrzna gładka; minimalna ilość domieszki piasku i miki; śred. wylewu 9 cm (tabl. X, 3). 8. Fragment naczynia, zapewne garnka, o górnej części brzusca silnie zwężającej się w kierunku nieznacznie rozchylonego brzegu z trójkątnie zgrubiałą krawędzią; powierzchnie „gruzelkowate”, nierówne, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna, czarna; domieszka tłucznia kamiennego; średn. wylewu 28 cm (tabl. X, 4). 9. Fragmenty garnka o wysmukłym, workowatym brzusku oraz o wygiętym na zewnątrz brzegu z zaokrągloną, nierówną krawędzią; powierzchnie silnie „gruzelkowate”, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna czarna; domieszka tłucznia kamiennego; średn. brzusca 18,5 cm, wylewu 14,5 cm (tabl. X, 5). 10. Fragmenty górnej części garnka o łagodnie zaokrąglonym brzusku i nieznacznie, łukowato rozchylonym brzegu z pogrubioną krawędzią; powierzchnia zewnętrzna na brzusku silnie schropowacona, szarobrunatna, wewnętrzna „gruzelkowata”, nierówna, czarna; domieszka tłucznia kamiennego; średn. brzusca 21,5 cm, wylewu 20 cm (tabl. XI, 3). 11. Fragment górnej partii toczzonego na kole garncarskim naczynia typu misa lub czarka, o lekko zaokrąglonym załomie i prawie pionowo ustawionej górnej części brzusca z trójkątnie pogrubioną krawędzią; powierzchnia zewnętrzna silnie wygładzona, szara, wewnętrzna, gładka, beżowa, ze śladami pracy koła garncarskiego?; domieszka drobnoułkowej miki i pojedynczych grubych kawałków tłucznia kamiennego; średn. brzusca 21,3 cm, wylewu 22,5 cm (tabl. XI, 4). 12. 67 fragmentów z różnych naczyń i grup technologicznych (tabela V).

Ceramika inna kulturowo:

Kultura mierzanowicka – Fragmentarycznie zachowane, małe, taśmowate ucho, zapewne z amfory, zdobione odciskami sznura; powierzchnie szarokremowe; niewielka ilość domieszki drobnego tłucznia kamiennego (tabl. I, 4).

Kultura trzciniecka – 1. Fragment garnka o esowatym profilu z brzegiem lekko wychylonym na zewnątrz oraz z pogrubioną i płasko ściętą od góry krawędzią; powierzchnie gładkie, czarne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. II, 4). 2. Fragment naczynia zdobiony poziomą listwą plastyczną; powierzchnie gładkie, jasnobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. II, 5). 3. 2 dalsze fragmenty ceramiki.

Grupa tarnobrzaska – 1. Fragment ucha z czerpaka; powierzchnia gładka, szarobrunatna; domieszka miki i drobnego tłucznia kamiennego?; szerokość ucha 2,2 cm (tabl. IV, 15). 2. 8 fragmentów z różnych naczyń.

Ceramika pradziejowa, nieokreślona kulturowo – 18 fragmentów ceramiki z różnych naczyń.

Wczesne średniowiecze – 1. Fragment brzegu naczynia o profilowanej krawędzi; powierzchnia ze śladami obtaczania, na zewnątrz szarobrunatna, wewnątrz czarna; domieszka piasku (tabl. XIX, 3). 2. Fragment brzegu naczynia o profilowanej krawędzi; powierzchnie szarobrunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku (tabl. XIX, 6). 3. Fragment brzegu naczynia z profilowaną, owalnie pogrubioną krawędzią; powierzchnie szarobrunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku; średn. wylewu 19 cm (tabl. XIX, 7). 4. Fragment brzegu naczynia; powierzchnie brunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku; średn. wylewu 19,5 cm (tabl. XIX, 8). 5. 72 drobne fragmenty ceramiki z różnych naczyń.

Okres nowożytny – 2 fragmenty ceramiki.

Pozostały inwentarz obiektu:

1. Gliniane przeszłiki dwustożkowate o średnicach 4,4, 4,2, 3,9, i 3 cm i odpowiednio wysokościach 3,2, 3,2, 3 i 1,8 cm; zabytki zagięły – rysunki wg A. Przewoźnik 1964, ryc. 2 (tabl. X, 6–9). 2. 69 fragmentów kości i zębów zwierzęcych. 3. 74 grudki polepy.

OBIEKT 7/64

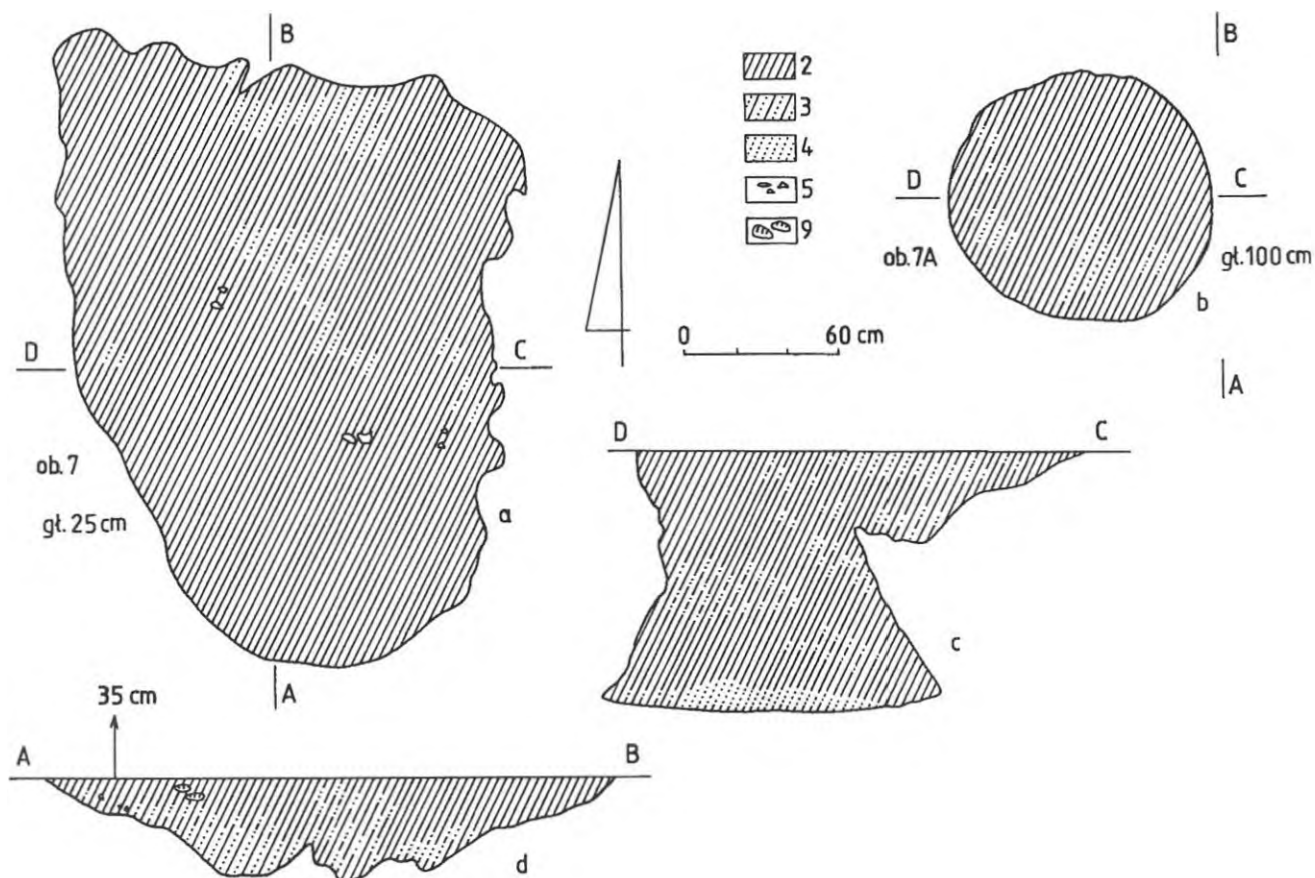
Analiza dokumentacji rysunkowej oraz materiału z poszczególnych głębokości i cwiartek wykazała, że w rzeczywistości były to dwa obiekty. Starsza, trapezowata jama z epoki brązu (obiekt 7A/64) została zniszczona w górnej partii przez nawarstwiający się obiekt z wczesnego średniowiecza (obiekt 7/64) (ryc. 9).

Zarys obiektu 7/64 uchwycono na głębokości 30 cm. Materiał zabytkowy zametrykowano jednak już z głębokości 0–40 cm. Była to nieregularna, zbliżona do owalu jama o wymiarach 230 x 160 cm mierzonych wzdłuż cięć profilowych. W profilach miała nieckowaty kształt z nierównym dnem sięgającym do głębokości 75 cm. Wypełnisko było czarne z niewielkimi żółtoszarymi przewarstwieniami, głównie w części przydennej. Materiał zabytkowy w postaci bardzo licznej ceramiki występował przede wszystkim w górnych partiach obiektu (ryc. 9, a, c, d).

Inwentarz:

Ceramika wczesnośredniowieczna: 1. Brzegowy fragment naczynia z profilowaną krawędzią; powierzchnia ze śladami obtaczania, na zewnątrz szara, wewnątrz szarobrunatna; domieszka piasku (tabl. XIX, 9). 2. Fragmenty części przydennej naczynia; powierzchnia zewnętrzna jasnobrunatna, wewnętrzna szara; domieszka piasku; średn. dna 9,5 cm (tabl. XIX, 10). 3. Fragment partii przydennej naczynia; powierzchnia zewnętrzna ciemnoszara, wewnętrzna brunatna; domieszka piasku; średn. dna 9,7 cm (tabl. XIX, 11). 4. Fragment naczynia zdobiony żłobkami; powierzchnie szare; domieszka piasku (tabl. XIX, 12). 5. Fragment górnej części garnka o profilo-

wanej krawędzi, zdobionego na brzuścu słabo zachowanymi żłobkami; powierzchnia ze śladami obtaczania, na zewnątrz jasnobrunatna, wewnątrz szara i szarobrunatna; domieszka piasku; średn. brzuśca 20,8 cm, wylewu 19,8 cm (tabl. XIX, 13). 6. Fragment profilowanej krawędzi naczynia; powierzchnie brunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku (tabl. XIX, 14). 7. Fragment naczynia zdobiony ornamentem gęsto rytych żłobków; powierzchnia zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna jasnobrunatna; domieszka piasku (tabl. XIX, 15). 8. Fragment części przydennej naczynia; powierzchnia zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna szara; domieszka piasku; średn. dna 10,5 cm (tabl. XIX, 16). 9. Fragment brzegu naczynia o profilowanej krawędzi; powierzchnie czarne ze śladami obtaczania; domieszka piasku; średn. wylewu 12 cm (tabl. XX, 1). 10. Brzegowy fragment naczynia z profilowaną krawędzią; powierzchnie czarne ze śladami obtaczania; domieszka piasku i drobnodziarnistego tłucznia kamiennego; średn. wylewu 15 cm (tabl. XX, 2). 11. Fragment górnej części garnka z profilowaną krawędzią; powierzchnie szarobrunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku i drobnodziarnistego tłucznia kamiennego; średn. wylewu 21,5 cm (tabl. XX, 3). 12. Fragment naczynia zdobiony poziomymi żłobkami; powierzchnia ze śladami obtaczania, na zewnątrz szara, wewnątrz ciemnoszara; domieszka piasku (tabl. XX, 4). 13. Fragment naczynia zdobiony poziomymi żłobkami; powierzchnia zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna szara; domieszka piasku (tabl. XX, 5). 14. Fragment dna naczynia; powierzchnie brunatne ze śladami obtaczania?; domieszka piasku; średn. dna 9,7 cm (tabl. XX, 6). 15. Brzegowy fragment naczynia o profilowanej krawędzi; powierzchnia ze śladami obtaczania, na zewnątrz szarobrunatna, wewnątrz brunatna; domieszka piasku (tabl. XX, 7). 16. Fragment naczynia zdobiony ornamentem paznokciowym i żłobkami; powierzchnie szarobrunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku (tabl. XX, 8). 17. Fragment górnej części garnka z profilowaną krawędzią, zdobionego na brzuścu źle zachowanymi żłobkami; powierzchnie szarobrunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku; średn. wylewu 19 cm (tabl. XX, 9). 18. Fragment brzegowy naczynia o słabo profilowanej, ściętej krawędzi; powierzchnia ze śladami obtaczania, na zewnątrz szarobrunatna, wewnątrz jasnobrunatna; domieszka piasku i drobnodziarnistego tłucznia kamiennego; średn. wylewu 15,8 cm (tabl. XX, 10). 19. Fragment środkowej części naczynia zdobionego na brzuścu gęsto rytymi, szerokimi żłobkami; powierzchnie szarobrunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku i drobnodziarnistego tłucznia kamiennego (tabl. XX, 11). 20. Fragment górnej partii naczynia o profilowanej krawędzi, zdobionego na brzuścu szerokimi żłobkami; powierzchnia ze śladami obtaczania, na zewnątrz szarobrunatna, wewnątrz jasnobrunatna; domieszka piasku; średn. wylewu 21 cm (tabl. XX, 12). 21. Brzegowy fragment naczynia z profilowaną krawędzią; powierzchnie szarobrunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku (tabl. XX, 13). 22. Fragment górnej części garnka o profilowanej krawędzi; powierzchnia ze śladami obtaczania, na zewnątrz szarobrunatna, wewnątrz jasnobrunatna; domieszka piasku i drobnodziarnistego tłucznia kamiennego; średn. wylewu 15 cm (tabl. XX, 14). 23. Fragment naczynia zdobiony poziomymi żłobkami; powierzchnie szarobrunatne; domieszka piasku (tabl. XX, 15). 24. Fragment naczynia zdobiony ornamentem gęsto rytych żłobków; powierzchnie szare; domieszka piasku (tabl. XX, 16). 25. Fragment brzegu pokrywy?; powierzchnia zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna czarna ze śladami obtaczania; domieszka piasku i żwiru; średn. 14 cm (tabl. XX, 17). 26. Wyklejone fragmenty brzegu naczynia o profilowanej krawędzi; powierzchnia ze śladami obtaczania, na zewnątrz szarobrunatna, wewnątrz brunatna; domieszka piasku; średn. wylewu 15,7 cm (tabl. XXI, 1). 27. Wyklejone fragmenty górnej części garnka o profilowanej krawędzi, zdobionego na brzuścu ornamentem gęsto rytych żłobków; powierzchnie jasnobrunatne ze śladami

Ryc. 9. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Rzuty poziome oraz profile obiektów 7/64 (a, c, d) i 7A/64 (b, c)
 Abb. 9. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Grundriße und Profile der Objekte 7/64 (a, c, d) und 7A/64 (b, c)
 Рис. 9. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Планы и профили объектов 7/64 (a, c, d) и 7A/64 (b, c)

obtaczania; domieszka piasku i droбноziarnistego tłucznia kamiennego (tabl. XXI, 3). 28. 394 fragmenty z różnych naczyń (tabele VI–VIII). Ceramika inna kulturowo:

Kultura trzciniecka – 1. Fragment brzośca naczynia zdobiony poziomymi żłobkami; powierzchnie gładkie, zewnętrzna ceglasta, wewnętrzna brunatna; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. II, 9). 2. Fragment górnej partii naczynia o pogrubionej krawędzi, zdobiony listwą plastyczną; powierzchnie gładkie, brunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. II, 12). 3. 11 dalszych fragmentów z różnych naczyń.

Grupa tarnobrzeńska – 1. Fragment brzośca misy? o lekko rozchyłonej na zewnątrz szyi; powierzchnie gładkie, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna przy krawędzi ceglasta, niżej czarna; domieszka tłucznia kamiennego i miki; średn. wylewu 18 cm (tabl. IV, 18). 2. 27 dalszych fragmentów z różnych naczyń.

Kultura przeworska – 44 fragmenty ceramiki z różnych naczyń; m.in. grupy technologiczne IA, III, IV, VIA.

Okres nowożytny lub późnośredniowieczny – 18 fragmentów ceramiki. Pozostały inwentarz obiektu:

1. 4 fragmenty silnie skorodowanego przedmiotu żelaznego. 2. 3 gwoździe żelazne. 3. 1 bryłka żużla. 4. 34 fragmenty kości i zębów zwierzęcych. 5. 80 grudek polepy.

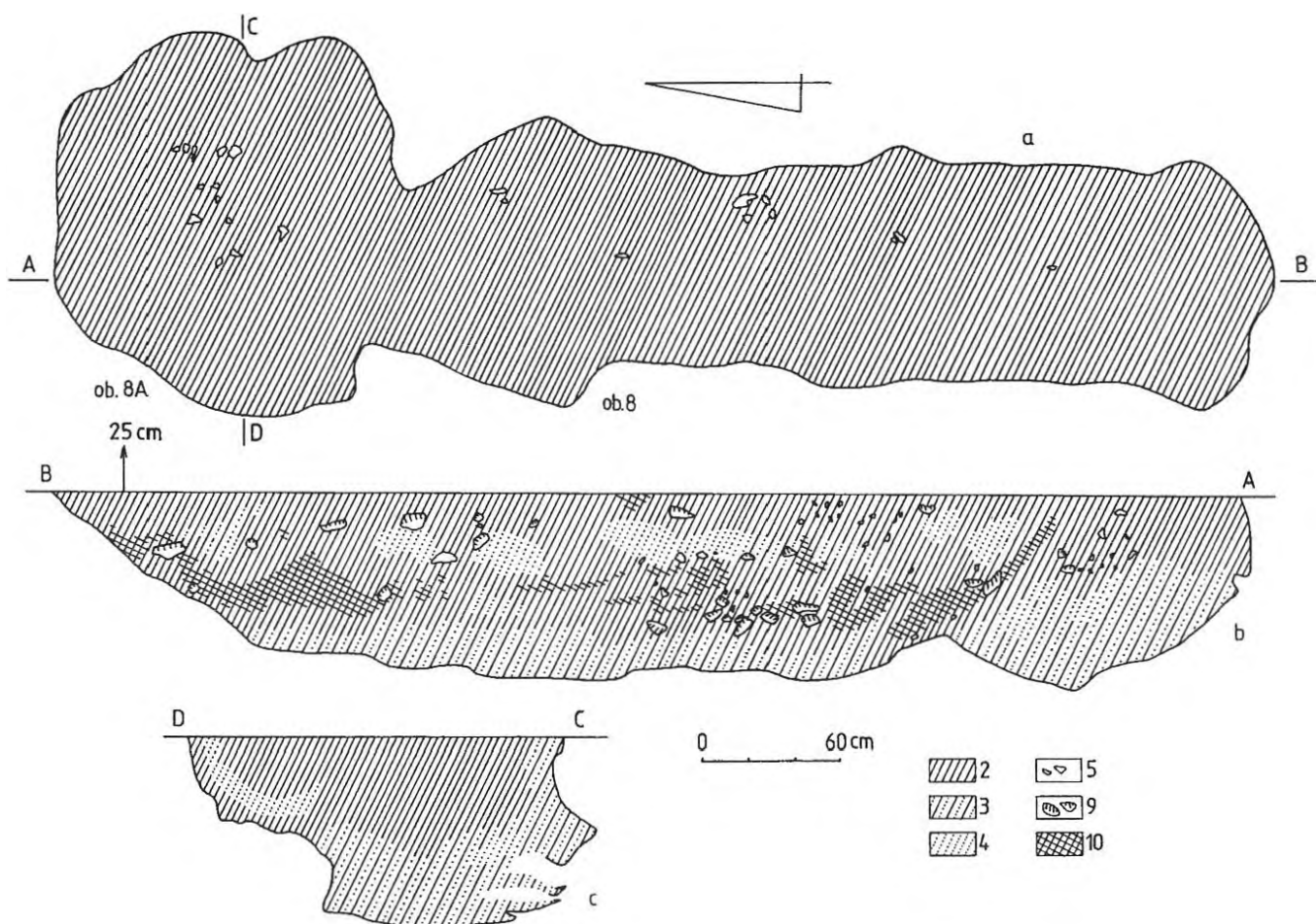
OBIEKT 7A/64

Obiekt zalegał bezpośrednio pod dnem wczesnośredniowiecznej jamy 7/64, która zniszczyła jego górne partie. W rzucie poziomym

na głębokości 100 cm miał kolisty kształt o średnicy około 100 cm. W profilu jama była trapezowata z lekko nieckowatym dnem sięgającym do głębokości 135 cm. Wypełnisko stanowiła czarna ziemia z nielicznymi żółtoszarymi przewarstwieniami oraz stożkowato zalegającą żółtą warstewką piasku? przy dnie. Materiał zabytkowy występował głównie w dolnej części jamy – z głębokości 105–135 cm zebrano ponad 87% ogółu ceramiki (ryc. 9, b, c).

Inwentarz:

Ceramika kultury trzcinieckiej: 1. Fragment naczynia o prawie pionowym brzoścu i pogrubionej krawędzi; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki; średn. wylewu 15 cm (tabl. II, 10). 2. Fragment cienkościennej naczynia o brzoścu wychylonym na zewnątrz i zdobionym poziomymi żłobkami, a samej krawędzi obustronnie pogrubionej i zaokrąglonej; powierzchnie silnie wygładzone, zewnętrzna brunatna, wewnętrzna szarobrunatna; domieszka tłucznia kamiennego i miki; średn. wylewu 22 cm (tabl. II, 11). 3. Fragment naczynia o brzoścu wychylonym na zewnątrz oraz o pogrubionej i skóśnie ściętej krawędzi; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. II, 17). 4. Fragment naczynia zdobiony poziomą listwą plastyczną; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. II, 18). 5. Fragment wychylonego na zewnątrz brzośca naczynia; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. III, 1). 6. 26 fragmentów z różnych naczyń (tabele I–II).

Ryc. 10. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Rzut poziomy oraz profile obiektów 8/64 (a, b) i 8A/64 (a – c)
 Abb. 10. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Grundriß und Profile der Objekte 8/64 (a,b) und 8A/64 a-c
 Рис. 10. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. План и профили объектов 8/64 (a, b) и 8 A/64 (a–c)

Ceramika grupy tarnobrzesckiej: 1. Fragment niewielkiego, cienkościennego naczynia o wyodrębnionej szyjce, najpewniej kubka lub czepaka, zdobionego na zalomie guzkami i krótkimi, skośnymi żłobkami; powierzchnie silnie wygładzone, szarobrunatne; domieszka miki (tabl. IV, 16). 2. Fragment łukowato rozchylonego na zewnątrz brzegu; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. IV, 17). 3. Fragment brzusca zdobiony na zalomie guzkiem; powierzchnie silnie wygładzone, zewnętrzna brunatna, wewnętrzna czarna; domieszka miki, 4. 13 fragmentów z różnych naczyń (tabela II–IV).

Zgodnie z informacją umieszczoną na metryczce z głębokości 135–145 cm pozyskano 3 fragmenty ceramiki wczesnośredniowiecznej. Nie wydaje się jednak możliwe, by pochodziły one z eksploracji obiektu 7A/64, który kończy się na głębokości 135 cm.

Pozostały inwentarz obiektu:

1. 4 fragmenty kości i zębów zwierzęcych.
2. Krzemiennoy grocik sercowaty znaleziony na głębokości około 110 cm; zabytek zaginął.
3. 2 grudki polepy.

OBIEKT 8/64

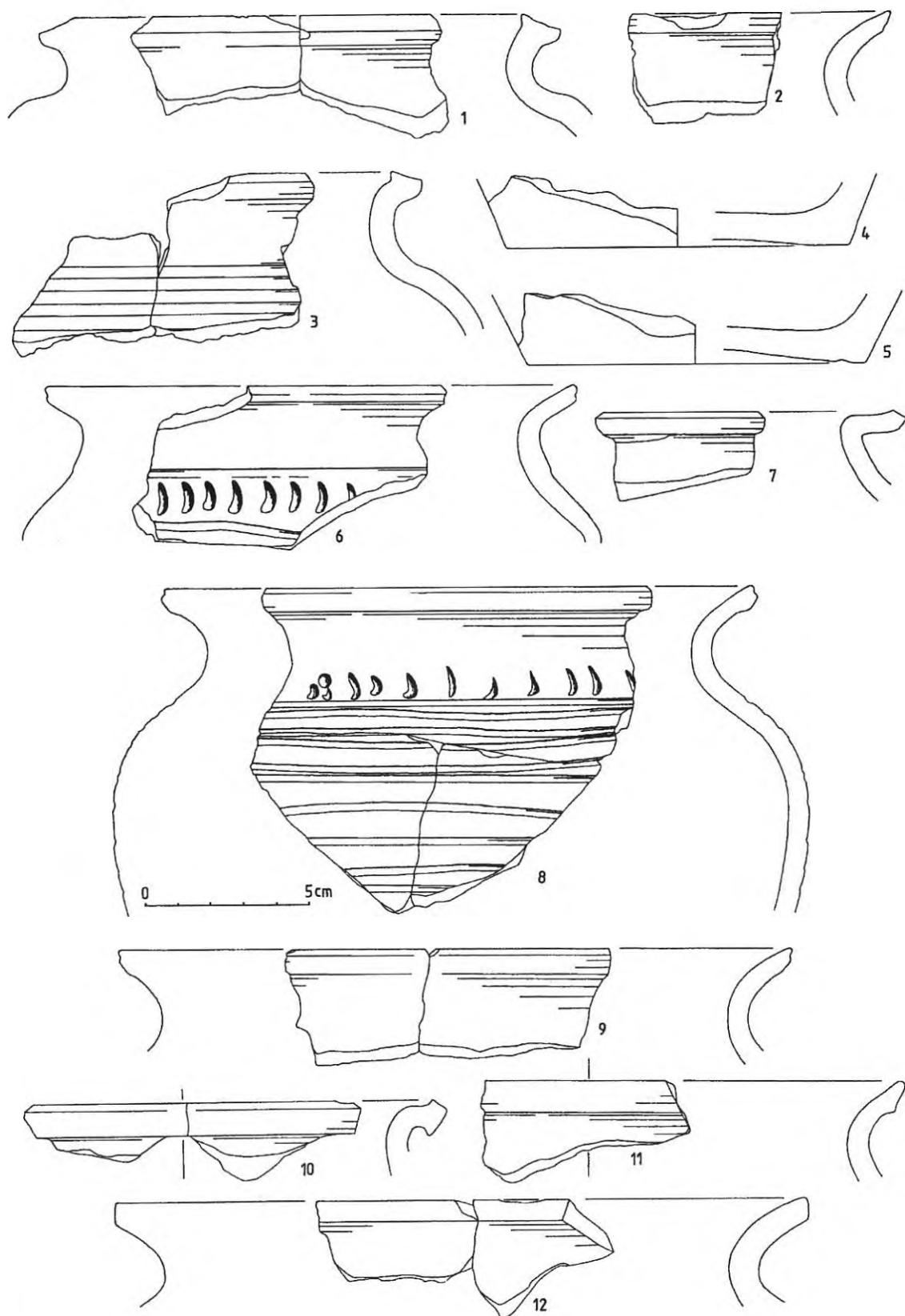
Analiza dokumentacji rysunkowej oraz materiału ceramicznego z poszczególnych głębokości i ćwiartek wykazała, że w rzeczywistości były to dwa obiekty. Południowa część starszej, kolistej jamy z epoki brązu (obiekt 8A/64) została zniszczona przez częściowo

wkopany w nią wdlużony, wannowaty obiekt z wczesnego średniowiecza (obiekt 8/64) (ryc. 10).

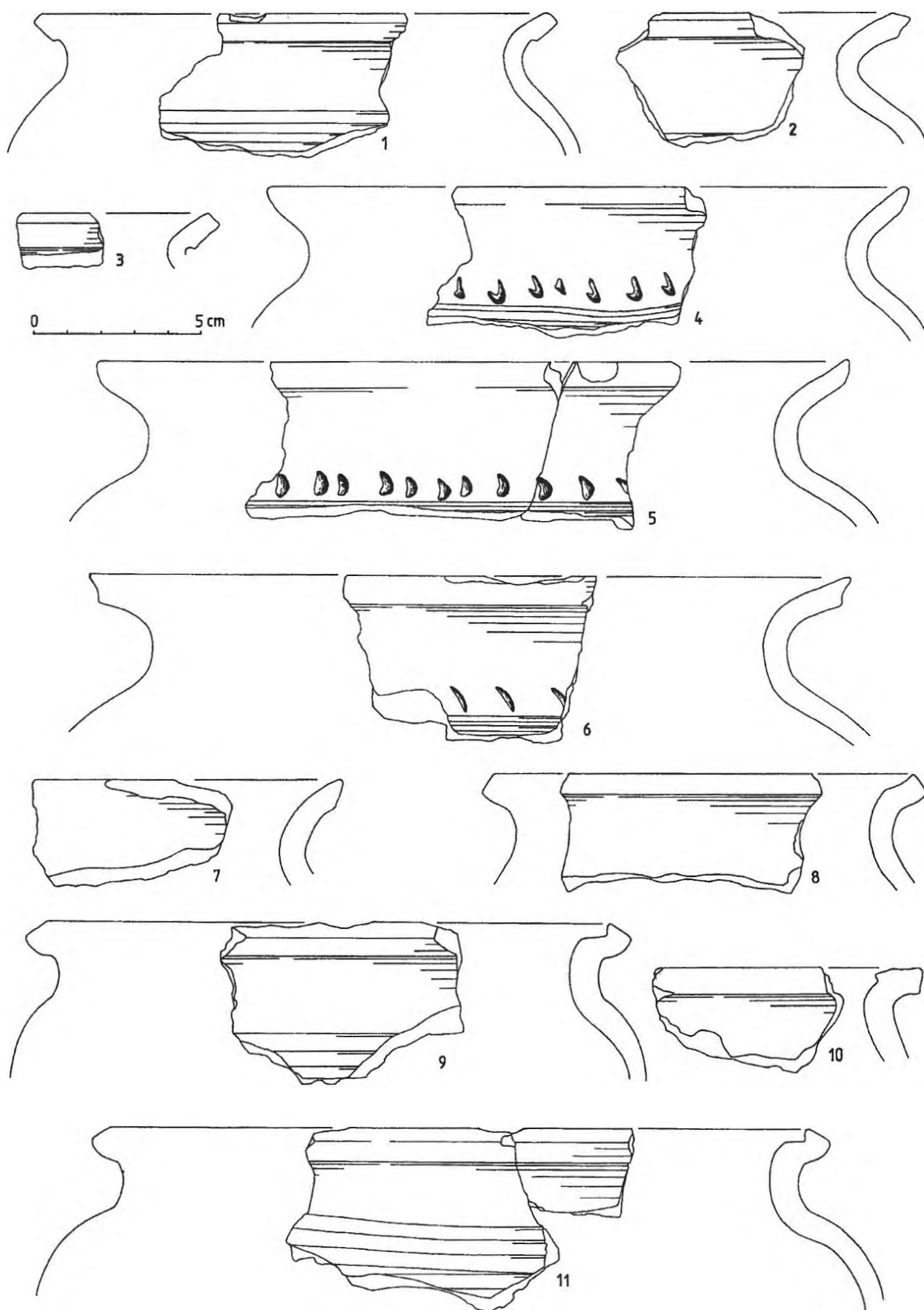
Obiekt 8/64 został odkryty na głębokości 20–25 cm. Była to bardzo silnie wydłużona, w zasadzie owalna jama o wymiarach 440 x 100 cm. W profilu miała kształt wannowaty z prawie płaskim dnem na głębokości 100–105 cm. Wypełnisko jamy było bardzo silnie uwarstwione. Przy dnie, począwszy od głębokości około 85 cm występowała żółtoszara ziemia całkowicie pozbawiona materiału ceramicznego. Kolejno ku górze zalegały: cienka warstewka czarnej ziemi, nad którą głównie w części południowej i północnej spoczywała intensywnie czarna, tłusta ziemia z licznymi przepalonymi kamieniami oraz węglami drzewnymi i stanowiąca górną część wypełniska warstwa czarnej ziemi z pojedynczymi kamieniami, polepą oraz żółtymi, piaszczystymi „wtrętami”. Materiał zabytkowy zalegał przede wszystkim w stropowych warstwach jamy, zanikając zupełnie przy dnie. Z głębokości 25–65 cm pochodzi ponad 75% fragmentów ceramiki wczesnośredniowiecznej (ryc. 10, a, b).

Inwentarz:

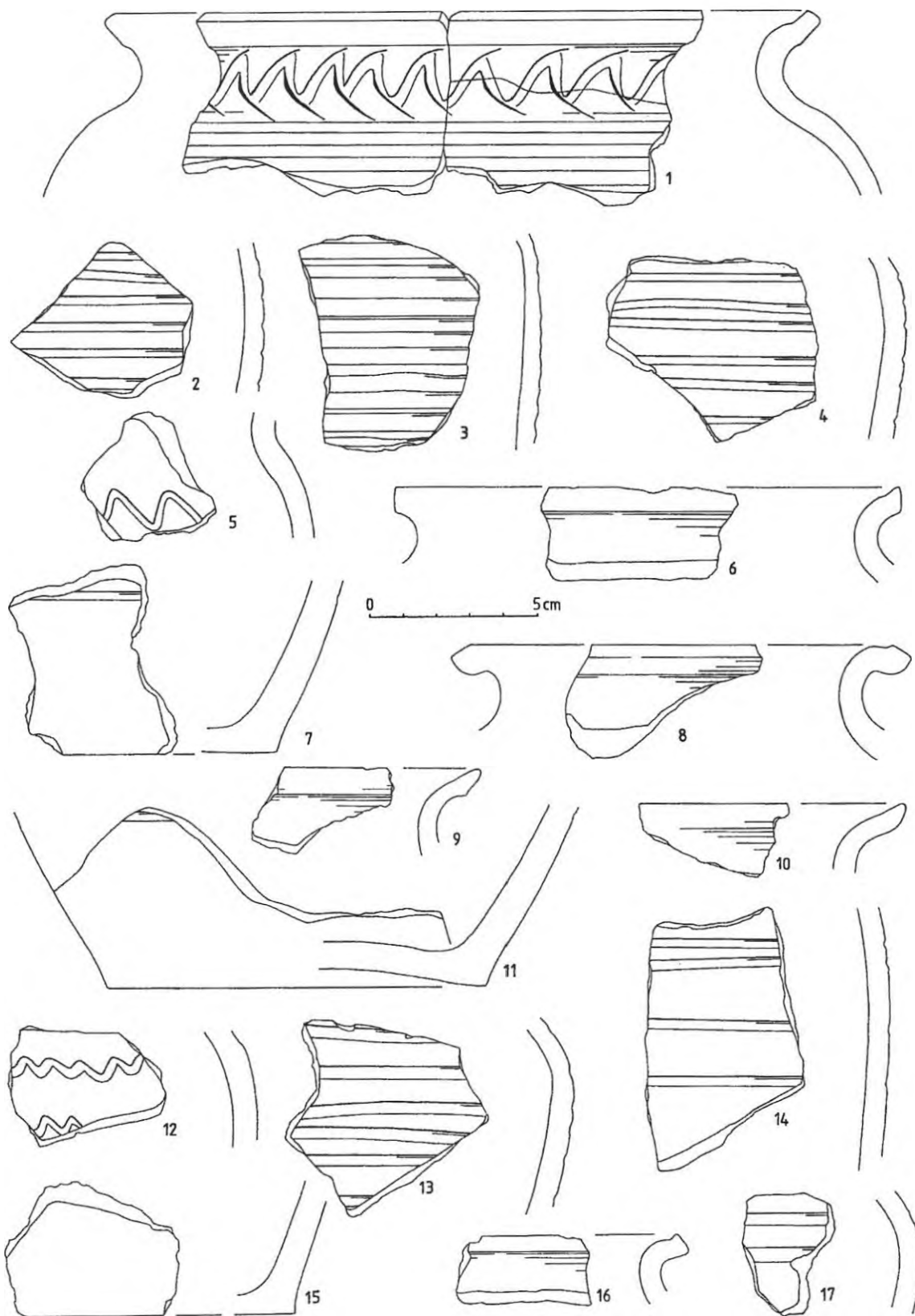
Ceramika wczesnośredniowieczna: 1. Brzegowy fragment naczynia z profilowaną krawędzią; powierzchnia ze śladami obtaczania, na zewnątrz szarobrunatna, wewnątrz ciemnoszara; domieszka piasku i drobnziarnistego tłucznia kamiennego (tabl. XXI, 2). 2. Fragment dna naczynia; powierzchnia zewnętrzna szara, wewnętrzna szarobrunatna; domieszka piasku; średn. dna 10 cm (tabl. XXI, 4).

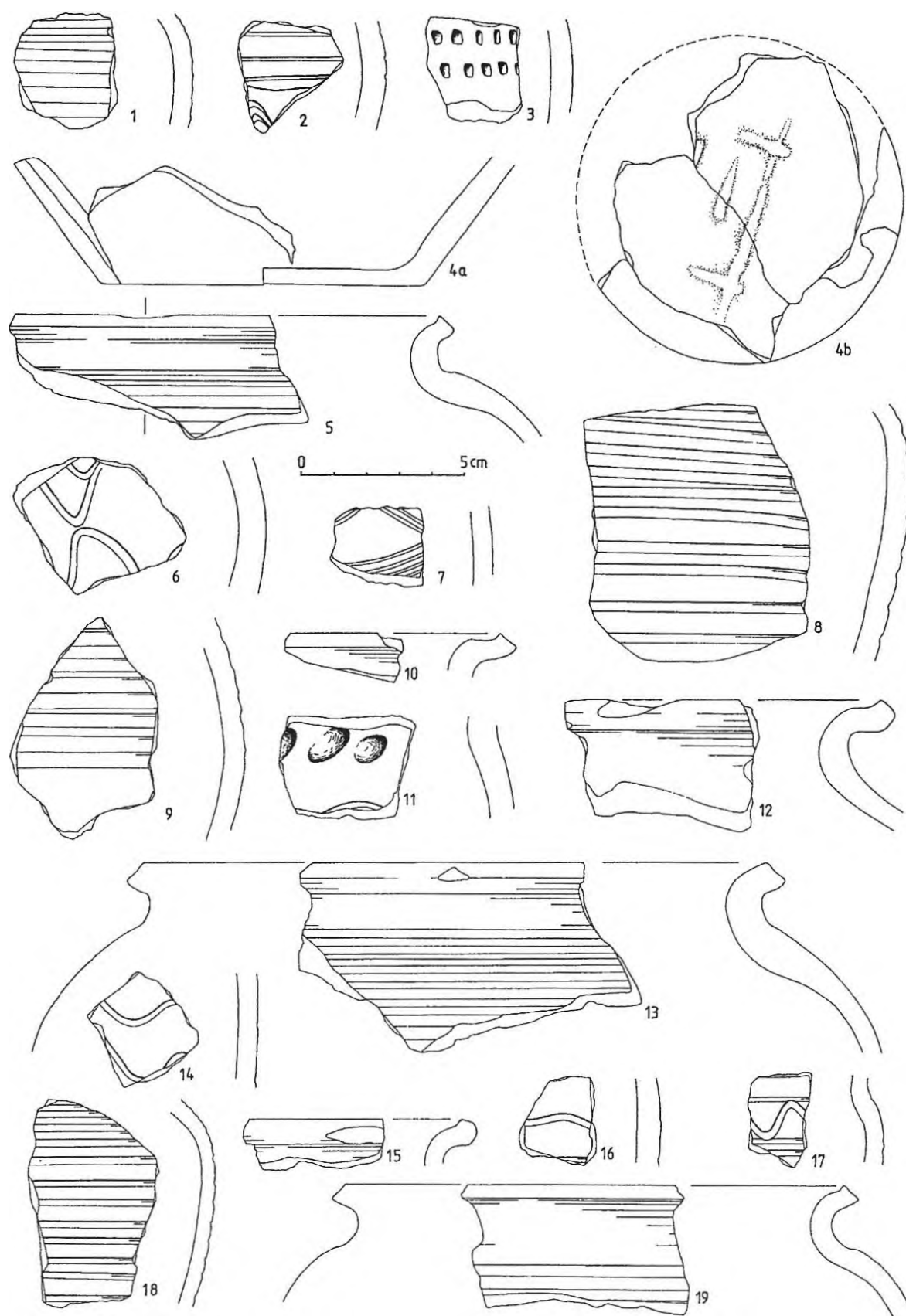
Tabl. XXI. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Ceramika wczesnośredniowieczna z obiektów 7/64 (1, 3) i 8/64 (2, 4–12)
Taf. XXI. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Frühmittelalterliche Keramik aus den Objekten 7/64 (1, 3) und 8/64 (2, 4–12)
Табл. XXI. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Раннесредневековая керамика из объектов 7/64 (1, 3) и 8/64 (2, 4–12)

Tabl. XXII. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Ceramika wczesnośredniowieczna z obiektu 8/64
 Taf. XXII. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Frühmittelalterliche Keramik aus dem Objekt 8/64
 Табл. XXII. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Раннесредневековая керамика из объекта 8/64

Tabl. XXIII. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Ceramika wczesnośredniowieczna z obiektów 8/64 (1-15) i 9/64 (16, 17)
Taf. XXIII. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Frühmittelalterliche Keramik aus den Objekten 8/64 (1-15) und 9/64 (16-17)
Табл. XXIII. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Раннесредневековая керамика из объектов 8/64 (1-15) и 9/64 (16, 17)

Tabl. XXIV. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Ceramika wczesnośredniowieczna z obiektów 9/64 (1–3) i 10/64 (4–19)
Taf. XXIV. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Frühmittelalterliche Keramik aus den Objekten 9/64 (1–3) und 10/64 (4–19)
Табл. XXIV. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Раннесредневековая керамика из объектов 9/64 (1–3) и 10/64 (4–19)

3. Fragment dna naczynia; powierzchnie szarobrunatne; domieszka piasku; średn. dna 10 cm (tabl. XXI, 5). 4. Fragment górnej partii naczynia o profilowanej krawędzi, zdobionego żłobkami oraz poziomym rzędem nacięć paznokciowych; powierzchnie szarobrunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku i drobnoziarnistego tłucznia kamiennego; średn. wylewu 16 cm (tabl. XXI, 6). 5. Brzegowy fragment naczynia z profilowaną, dwustronnie ściętą krawędzią; powierzchnia ze śladami obtaczania, na zewnątrz szara, wewnątrz szarobrunatna; domieszka drobno- i gruboziarnistego tłucznia kamiennego (tabl. XXI, 7). 6. Wyklejone fragmenty garnka z profilowaną krawędzią, zdobionego na brzuścu żłobkami oraz poziomym rzędem nacięć paznokciowych na szyjce; powierzchnie szarobrunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku; średn. brzuśca 20,8 cm, wylewu 18 cm (tabl. XXI, 8). 7. Brzegowe fragmenty naczynia z profilowaną krawędzią; powierzchnie szare ze śladami obtaczania; domieszka piasku i drobnoziarnistego tłucznia kamiennego; średn. wylewu 20 cm (tabl. XXI, 9). 8. Brzegowe fragmenty naczynia z profilowaną krawędzią; powierzchnia ze śladami obtaczania, na zewnątrz szara, wewnątrz szarobrunatna; domieszka drobnoziarnistego tłucznia kamiennego; średn. wylewu 16 cm (tabl. XXI, 10). 9. Fragment brzegu naczynia o profilowanej krawędzi; powierzchnia ze śladami obtaczania, na zewnątrz szarobrunatna, wewnątrz szara; domieszka piasku i drobnoziarnistego tłucznia kamiennego; średn. wylewu 19 cm (tabl. XXI, 11). 10. Wyklejone fragmenty brzegu naczynia o prosto ściętej krawędzi; powierzchnie ciemnoszare ze śladami obtaczania; domieszka piasku; średn. wylewu 20,8 cm (tabl. XXI, 12). 11. Fragment górnej partii garnka o profilowanej krawędzi, zdobionego na brzuścu ornamentem gęsto rytých żłobków; powierzchnie szarobrunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku; średn. wylewu 15,5 cm (tabl. XXII, 1). 12. Fragment brzegu naczynia o profilowanej krawędzi; powierzchnie szarobrunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku (tabl. XXII, 2). 13. Fragment brzegu naczynia z profilowaną krawędzią; powierzchnie ciemnoszare ze śladami obtaczania; domieszka piasku (tabl. XXII, 3). 14. Fragment górnej części naczynia o ścienionej krawędzi, zdobionego poziomym rzędem nacięć oraz żłobkami poniżej; powierzchnia ze śladami obtaczania, na zewnątrz ciemnoszara, wewnątrz szarobrunatna; domieszka piasku; średn. wylewu 19 cm (tabl. XXII, 4). 15. Fragment górnej części naczynia o profilowanej krawędzi, zdobionego poziomym rzędem nacięć paznokciowych oraz żłobkami poniżej; powierzchnie szare ze śladami obtaczania; domieszka piasku; średn. wylewu 22,5 cm (tabl. XXII, 6). 16. Wyklejone fragmenty górnej części naczynia o ścienionej krawędzi, zdobionego poziomym rzędem nacięć paznokciowych oraz żłobkami poniżej; powierzchnie szare ze śladami obtaczania; domieszka piasku; średn. wylewu 22 cm (tabl. XXII, 5). 17. Brzegowy fragment naczynia o profilowanej krawędzi; powierzchnie szarobrunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku (tabl. XXII, 7). 18. Fragment brzegu naczynia ze skośnie ściętą krawędzią; powierzchnia ze śladami obtaczania, na zewnątrz szarobrunatna, wewnątrz brunatna; domieszka piasku; średn. wylewu 13 cm (tabl. XXII, 8). 19. Fragment górnej części garnka o profilowanej krawędzi, zdobionego na brzuścu ornamentem gęsto rytých, szerokich żłobków; powierzchnie jasnobrunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku; średn. brzuśca 18,8 cm, wylewu 17,8 cm (tabl. XXII, 9). 20. Fragment brzegu naczynia o profilowanej krawędzi; powierzchnie brunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku (tabl. XXII, 10). 21. Wyklejone fragmenty górnej części garnka o profilowanej krawędzi, zdobionego na brzuścu ornamentem gęsto rytých, szerokich żłobków; powierzchnia ze śladami obtaczania, na zewnątrz ciemnoszara, wewnątrz ciemnoszara i szarobrunatna; domieszka piasku; średn. wylewu 22 cm (tabl. XXII, 11). 22. Wyklejone fragmenty górnej części garnka z profilowaną krawędzią, zdobio-

nego na brzuścu ornamentem gęsto rytých żłobków oraz motywem szerokiej linii falistej na szyjce; powierzchnie brunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku; średn. wylewu 21 cm (tabl. XXIII, 1). 23. Fragment naczynia zdobiony poziomymi żłobkami; powierzchnie szarobrunatne; domieszka piasku (tabl. XXIII, 2). 24. Fragment naczynia zdobiony ornamentem gęsto rytých żłobków; powierzchnia zewnętrzna szara, wewnętrzna szarobrunatna; domieszka piasku (tabl. XXIII, 3). 25. Fragment naczynia zdobiony poziomymi żłobkami; powierzchnia zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna szara; domieszka piasku (tabl. XXIII, 4). 26. Fragment naczynia zdobiony płytko rytą linią falistą; powierzchnia ze śladami obtaczania, na zewnątrz ciemnoszara, wewnątrz szara; domieszka piasku (tabl. XXIII, 5). 27. Fragment brzegu naczynia o profilowanej krawędzi; powierzchnie ciemnoszare ze śladami obtaczania; domieszka piasku; średn. wylewu 15 cm (tabl. XXIII, 6). 28. Fragment części przydennej naczynia zdobiony poziomym żłobkiem; powierzchnia zewnętrzna szara, wewnętrzna szarobrunatna; domieszka piasku i żwiru (tabl. XXIII, 7). 29. Brzegowy fragment naczynia o profilowanej krawędzi; powierzchnie szarobrunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku; średn. wylewu 13,5 cm (tabl. XXIII, 8). 30. Fragment brzegu naczynia o profilowanej krawędzi; powierzchnie szare ze śladami obtaczania; domieszka piasku (tabl. XXIII, 9). 31. Fragment brzegu naczynia o ścienionej krawędzi; powierzchnia ze śladami obtaczania, na zewnątrz szarobrunatna, wewnątrz szara; domieszka piasku (tabl. XXIII, 10). 32. Fragment części przydennej naczynia; powierzchnia zewnętrzna szara, wewnętrzna szarobrunatna; domieszka piasku i żwiru; średn. dna 11 cm (tabl. XXIII, 11). 33. Fragment naczynia zdobiony dwoma rytymi liniami falistymi; powierzchnie szarobrunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku (tabl. XXIII, 12). 34. Fragment naczynia zdobiony poziomymi żłobkami; powierzchnia zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna ciemnoszara; domieszka piasku (tabl. XXIII, 13). 35. Fragment naczynia zdobiony poziomymi żłobkami; powierzchnia zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna szara; domieszka piasku i żwiru (tabl. XXIII, 14). 36. Fragment części przydennej naczynia; powierzchnia zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna jasnobrunatna; domieszka piasku (tabl. XXIII, 15). 37. 450 fragmentów z różnych naczyń (tabele VI–VIII).

Ceramika inna kulturowo:

Kultura trzciniecka – 4 fragmenty z różnych naczyń.

Grupa tarnobrzeska – 1. Fragment brzegu garnka o esowatym profilu; powierzchnie szarobrunatne, zewnętrzna lekko chropowata, wewnętrzna gładka; domieszka czarnego tłucznia kamiennego; średn. wylewu 17 cm (tabl. IV, 20). 2. Fragment misy profilowanej; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. V, 1). 3. Fragment naczynia zdobiony poziomą, półowalną w przekroju poprzecznym listwą plastyczną oraz żłobkiem; powierzchnie gładkie, zewnętrzna ciemnoszara, wewnętrzna szarobrunatna; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. V, 10). 4. Fragment brzegu naczynia wazowatego o stożkowatej szyi; powierzchnie gładkie szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. V, 11). 5. Fragment dna naczynia; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. V, 12). 6. Fragment dna naczynia; powierzchnia zewnętrzna gładka, szarobrunatna, wewnętrzna szorstka, szara; domieszka czarnego tłucznia kamiennego i ceramicznego (tabl. V, 13). 7. 64 fragmenty z różnych naczyń. Kultura przeworska – 5 fragmentów ceramiki (grupy technologiczne IA, IIIA, IIIB, IVB).

Okres nowożytny – 4 fragmenty ceramiki z różnych naczyń.

Pozostały inwentarz obiektu:

1. Kółko żelazne, nowożytne. 2. 70 fragmentów kości i zębów zwierzęcych. 3. 13 grudek polepy.

OBIEKT 8A/64

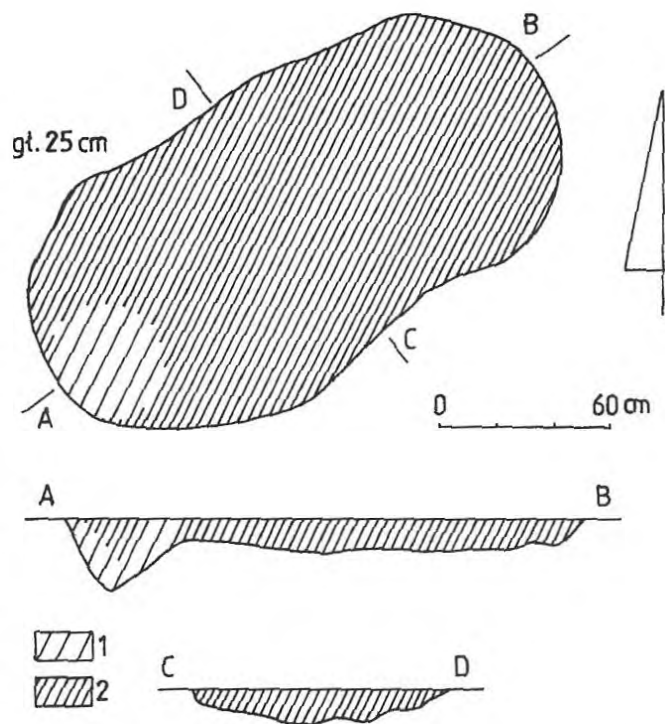
Został odkryty na głębokości 25 cm i był pierwotnie interpretowany jako część obiektu 8/64. Była to jama o kształcie zbliżonym do kołistego ze średnicą 160 cm. W profilach ścianki boczne lekko rozszerzały się w kierunku nieckowatego dna. Od strony zachodniej dno było znacznie płytsze, nieckowato ukształtowane. Maksymalna głębokość wynosiła 105 cm. Jama została częściowo zniszczona od strony południowej przez późniejszy obiekt wczesnośredniowieczny (obiekt 8/64). Wypełnisko było niejedolite – przy dnie żółtoszare i żółte z licznymi węglami drzewnymi, a w części stropowej czarne. Ponad 85% fragmentów ceramiki grupy tarnobrzeskiej znalazło na głębokości 25–65 cm (ryc. 10, a–c).

Inwentarz:

Ceramika grupy tarnobrzeskiej: 1. Fragment z dużego, grubościennego naczynia o brzegu rozchylonym na zewnątrz, a samej krawędzi ściennej; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. IV, 19). 2. Fragment brzegu garnka o esowatym profilu; powierzchnie szarobrunatne, zewnętrzna chropowata, wewnętrzna gładka; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. IV, 21). 3. Fragment dna naczynia; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego; średn. dna 10,5 cm (tabl. IV, 22). 4. Fragment naczynia o łukowato rozchylonym brzegu; powierzchnie gładkie, szarokremowe; nieliczna domieszka tłucznia kamiennego; średn. wylewu 22 cm (tabl. V, 2). 5. Fragment górnej części naczynia, zapewne wazowatego, o stożkowatej szyi oraz o wyodrębnionym i rozchylonym brzegu; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki; średn. wylewu 14,5 cm (tabl. V, 3). 6. Fragment dna naczynia; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. V, 4). 7. Fragment partii przydennej naczynia; powierzchnie gładkie, ciemnoszare; domieszka tłucznia kamiennego i miki; średn. dna 8 cm (tabl. V, 5). 8. Fragment naczynia o stożkowatej szyi z krótkim, lekko rozchylonym brzegiem; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. V, 6). 9. Fragment brzegu misy profilowanej; powierzchnie silnie wygładzone, zewnętrzna brunatna, wewnętrzna szarobrunatna; niewielka ilość domieszki tłucznia kamiennego i miki (tabl. V, 7). 10. Fragment brzegu misy profilowanej; powierzchnie szarobrunatne, zewnętrzna szorstka, wewnętrzna gładka; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. V, 8). 11. Fragment części przydennej naczynia; powierzchnie gładkie, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna ciemnoszara; domieszka tłucznia kamiennego i miki; średn. dna 8 cm (tabl. V, 9). 12. Fragment misy profilowanej; powierzchnie gładkie, ciemnoszare; nieliczna domieszka tłucznia kamiennego (tabl. V, 14). 13. Fragment kubka o wyraźnym załomie brzuśca i lekko rozchylonym brzegu; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; nieliczna domieszka tłucznia kamiennego; średn. brzuśca 9 cm, wylewu 8 cm (tabl. V, 15). 14. Wyklejone fragmenty górnej części garnka o esowatym profilu i zewnętrznej powierzchni pionowo obmazywanej palcami; powierzchnia zewnętrzna schropowata, obmazywana palcami, brunatna, wewnętrzna gładka, szarobrunatna; domieszka tłucznia kamiennego i miki; średn. wylewu 19,5 cm (tabl. V, 18). 15. 94 fragmenty z różnych naczyń (tabele III–IV).

Ceramika inna kulturowo:

Kultura trzciniecka – 1. Fragment pogrubionej krawędzi naczynia; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. II, 8). 2. Fragment garnka o esowatym profilu z wychylonym na zewnątrz brzegiem oraz pogrubioną i skośnie ściętą krawędzią; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki; średn. wylewu 15 cm (tabl. II, 14). 3. Fragment naczynia o brzegu wychylonym na zewnątrz i lekko pogrubio-

Ryc. 11. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Rzut poziomy i profil obiektu 9/64

Abb. 11. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Grundriß und Profil des Objekts 9/64

Рис. 11. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. План и профиль объекта 9/64

nej krawędzi; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki; średn. wylewu 21,5 cm (tabl. II, 19). Wczesne średniowiecze – 4 drobne fragmenty ceramiki.

Pozostały inwentarz obiektu:

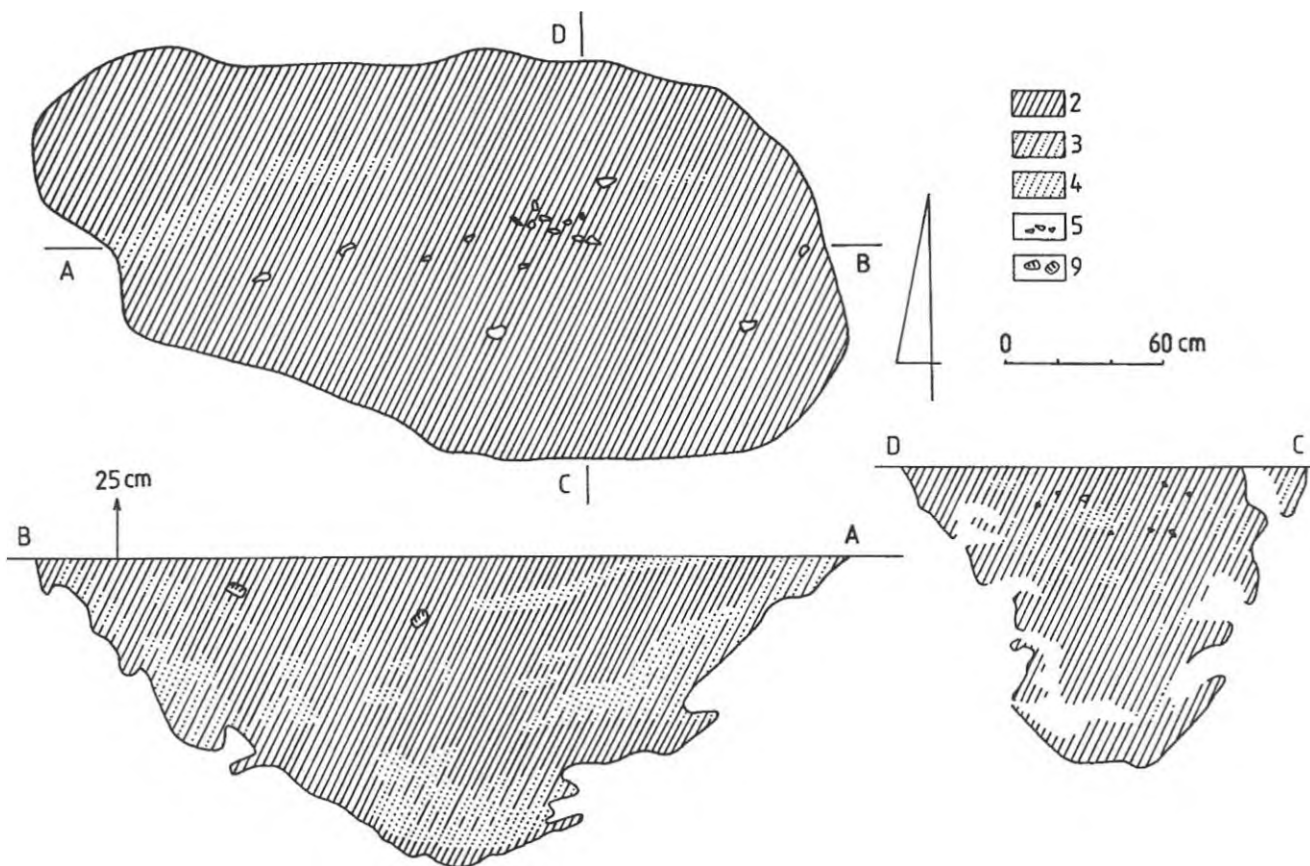
1. 13 fragmentów kości zwierzęcych. 2. 21 grudek polepy. 3. Liczne węgle drzewne.

OBIEKT 9/64

Został odkryty na głębokości 25 cm. Była to nieco wydłużona, owalna jama o wymiarach 200 x 100 cm. W profilach miała kształt nieckowaty z dnem sięgającym do głębokości 35 cm. W zachodniej części jamy zarysowała się jaśniejsza, kołista plama o średnicy około 40 cm i trójkątnym przekroju poprzecznym. Przypuszczalnie był to ślad po słupie. Wypełnisko było jednolite, czarne (ryc. 11).

Inwentarz:

Ceramika wczesnośredniowieczna: 1. Fragment brzegu naczynia o profilowanej krawędzi; powierzchnie szarobrunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku (tabl. XXIII, 16). 2. Fragment naczynia zdobiony poziomymi żłobkami; powierzchnia zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna szara; domieszka piasku i drobnoziarnistego tłucznia kamiennego (tabl. XXIII, 17). 3. Fragment naczynia zdobiony ornamentem gęsto rytymi żłobkami; powierzchnia zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna ceglata; domieszka piasku i pojedynczych grubych ziaren tłucznia kamiennego (tabl. XXIV, 1). 4. Fragment naczynia zdobiony poziomymi i falistymi liniami rytymi; powierzchnie szare; domieszka piasku (tabl. XXIV, 2). 5. Fragment naczynia zdobiony dwoma rzędami odcisków prostokątnego stempelka; powierzchnie szare ze śladami obtaczania; domieszka piasku (tabl. XXIV, 3). 6. 16 fragmentów z różnych naczyń (tabele VI–VIII).

Ryc. 12. Krasiczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Rzut poziomy i profile obiektu 10/64
 Abb. 12. Krasiczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Grundriß und Profile des Objekts 10/64
 Рис. 12. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. План и профиль объекта 10/64

Ceramika inna kulturowo:

Kultura trzciniecka – Fragment naczynia o brzegu wychylonym na zewnątrz, a samej krawędzi pogrubionej i skośnie ściętej; powierzchnia zewnętrzna zniszczona, wewnętrzna silnie wygładzona, ciemnoszara; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. II, 15). Grupa tarnobrzeńska – 1. 3 fragmenty z różnych naczyń; powierzchnie szarobrunatne, zewnętrzna szorstka, wewnętrzna gładka; domieszka czarnego tłucznia kamiennego i miki. 2. 6 fragmentów ceramiki z różnych naczyń; powierzchnie gładkie, szarobrunatne lub brunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki.

Pozostały inwentarz obiektu:

1. Drobną fragment przezłiska glinianego. 2. Grudka żużla. 3. 5 grudek popely.

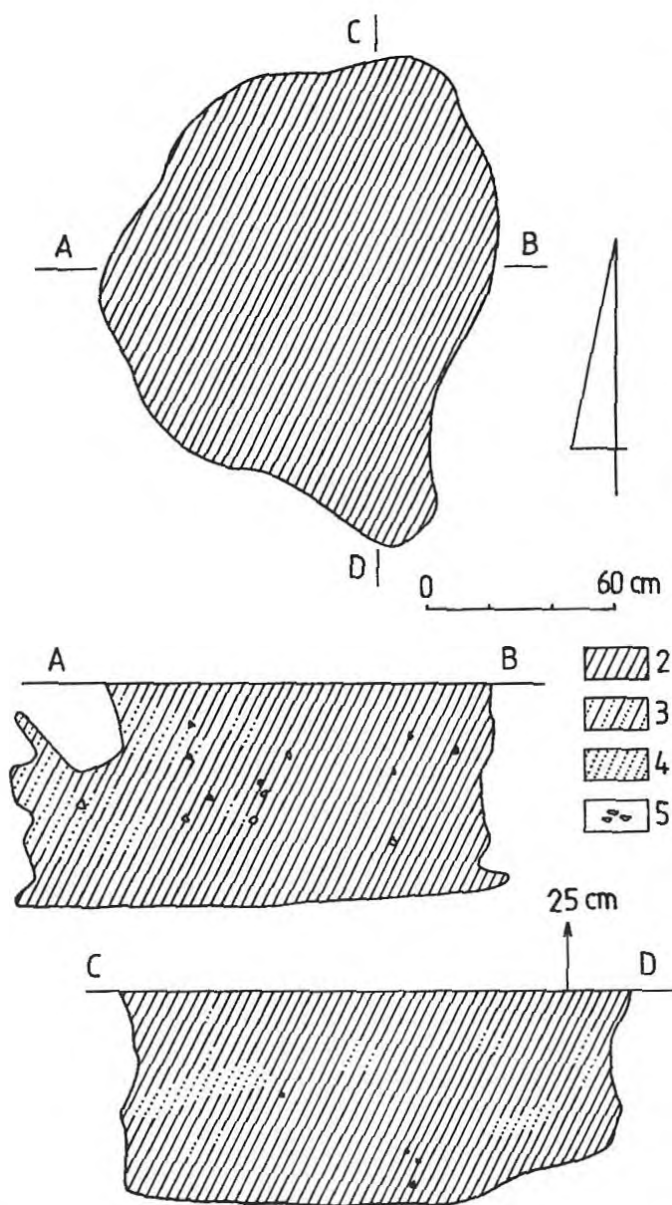
OBIEKT 10/64

Został odkryty na głębokości 25 cm. Była to wydłużona, owalna jama o wymiarach 320 x 150 cm. W profilach miała niezbyt czytelny, trójkątno-nieckowaty kształt. Dno sięgało do głębokości 145 cm. Wypełnisko było czarne z niewielkimi żółtoszarymi i żółtymi przewarstwieniami głównie przy dnie. Prawie 93% fragmentów ceramiki wczesnośredniowiecznej znaleziono na głębokości 25–75 cm. Poniżej głębokości 115 cm w ogóle nie stwierdzono występowania materiału zabytkowego (ryc. 12).

Inwentarz:

Ceramika wczesnośredniowieczna: 1. Fragmenty części przydennej naczynia ze słabo zachowanym znakiem garncarskim na dnie; po-

wierzchnia ze śladami obtaczania, zewnętrzna szara, wewnętrzna jasnobrunatna; domieszka piasku; średn. dna 9,5 cm (tabl. XXIV, 4a–b). 2. Fragment górnej części garnka o profilowanej krawędzi, zdobionego na brzusku ornamentem gęsto rytymi żłobkami; powierzchnie szarobrunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku; średn. wylewu 18,5 cm (tabl. XXIV, 5). 3. Fragment naczynia zdobiony rytymi liniami falistymi; powierzchnie szarobrunatne; domieszka piasku, żwiru i pojedynczych ziaren tłucznia kamiennego (tabl. XXIV, 6). 4. Fragment naczynia zdobiony przypuszczalnie pasmami rytymi grzebieniem linii falistych; powierzchnia zewnętrzna brunatna, wewnętrzna szarobrunatna; domieszka piasku (tabl. XXIV, 7). 5. Fragment naczynia zdobiony poziomymi żłobkami; powierzchnie ciemnoszare; domieszka piasku i drobnoziarnistego tłucznia kamiennego? (tabl. XXIV, 8). 6. Fragment naczynia zdobiony poziomymi żłobkami; powierzchnia ze śladami obtaczania, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna czarna; domieszka piasku (tabl. XXIV, 9). 7. Fragment brzegu naczynia z profilowaną krawędzią; powierzchnie szare ze śladami obtaczania; domieszka piasku (tabl. XXIV, 10). 8. Fragment naczynia zdobiony poziomym rzędem dołków palcowych? oraz rytą linią falistą poniżej; powierzchnie szare ze śladami obtaczania; domieszka piasku i drobnoziarnistego tłucznia kamiennego (tabl. XXIV, 11). 9. Brzegowy fragment naczynia o profilowanej krawędzi; powierzchnie szarobrunatne ze śladami obtaczania; domieszka piasku i drobnoziarnistego tłucznia kamiennego (tabl. XXIV, 12). 10. Fragment górnej części garnka o profilowanej krawędzi, zdobionego na brzusku ornamentem gęsto rytymi żłobkami; powierzchnia ze śladami obtaczania, na zewnątrz ciemnobrunatna, wewnątrz ceglastobrunatna; domieszka piasku;

Ryc. 13. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Rzut poziomy i profile obiektu 11/64

Abb. 13. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Grundriß und Profile des Objekts 11/64

Рис. 13. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. План и профиль объекта 11/64

średn. wylewu 19,7 cm (tabl. XXIV, 13). 11. Fragment naczynia zdobiony dwoma rytymi liniami falistymi; powierzchnie brązowe ze śladami obtaczania; domieszka piasku (tabl. XXIV, 14). 12. Fragment brzegu naczynia z profilowaną krawędzią; powierzchnie ciemnoszare ze śladami obtaczania; domieszka piasku (tabl. XXIV, 15). 13. Fragment naczynia zdobiony rytą linią falistą i poziomym żłobkiem; powierzchnia zewnętrzna brązowa, wewnętrzna ciemnoszara; domieszka piasku (tabl. XXIV, 16). 14. Fragment naczynia zdobiony poziomymi żłobkami i linią falistą; powierzchnia zewnętrzna szara, wewnętrzna czarna; domieszka piasku (tabl. XXIV, 17). 15. Fragment naczynia zdobiony poziomymi żłobkami; powierzchnia ze śladami obtaczania, na zewnątrz szarobrunatna, wewnątrz brązowa; domieszka piasku (tabl. XXIV, 18). 16. Fragment górnej części naczynia o profilowanej krawędzi, zdobionego na brzusku ornamentem gęsto rytých żłobków; powierzchnia ze śladami obtacza-

nia, na zewnątrz szarobrunatna, wewnątrz brązowa; domieszka piasku; średn. wylewu 15,8 cm (tabl. XXIV, 19). 17. 206 fragmentów ceramiki z różnych naczyń (tabele VI–VIII).

Ceramika inna kulturowo:

Kultura trzciniecka – 3 fragmenty ceramiki z różnych naczyń.

Grupa tarnobrzeska – 23 fragmenty z różnych naczyń.

Kultura przeworska – 8 fragmentów ceramiki z różnych naczyń (grupy technologiczne IA, IVA, IVB, VIA).

Pozostały inwentarz obiektu:

1. Fragment silnie skorodowanego przedmiotu żelaznego, przypuszczalnie noża. 2. 41 fragmentów kości i zębów zwierzęcych. 3. Grudka żużla. 4. 17 grudek polepy.

OBIEKT 11/64

Został odkryty na głębokości 25 cm. Była to jama o kształcie zbliżonym do owalu i wymiarach 120 x 150 cm. W profilach miała prawie pionowe ścianki boczne oraz płaskie dno na głębokości 90–95 cm. Wypełnisko było dość jednolite, czarne. Materiał zabytkowy występował przede wszystkim w górnej i środkowej partii wypeniska. Z głębokości 25–75 cm zebrano prawie 92% fragmentów ceramiki grupy tarnobrzeskiej (ryc. 13).

Inwentarz:

Ceramika grupy tarnobrzeskiej: 1. Fragment rozchylonego brzegu misy?; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. V, 16). 2. Fragment brzegu naczynia; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. V, 17). 3. Fragment płytkiej, grubościennnej miseczki o stożkowato rozchylonych na zewnątrz ściankach bocznych; skorupa przepalona; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. VI, 1). 4. Fragment dna naczynia; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki; średn. dna 9 cm (tabl. VI, 2). 5. Fragment dna naczynia; powierzchnie gładkie, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna ciemnoszara; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. VI, 4). 6. Fragment misy profilowanej; powierzchnie gładkie, zewnętrzna jasnobrunatna, wewnętrzna szarobrunatna; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. VI, 3). 7. Fragment z dużego, grubościennnego naczynia o brzegu rozchylonym na zewnątrz; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. VI, 5). 8. 52 fragmenty z różnych naczyń (tabele III–IV).

Ceramika inna kulturowo:

Kultura trzciniecka – 2 fragmenty ceramiki, w tym fragment wychylonego na zewnątrz brzegu naczynia o pogrubionej i skośnie ściętej krawędzi; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. II, 13).

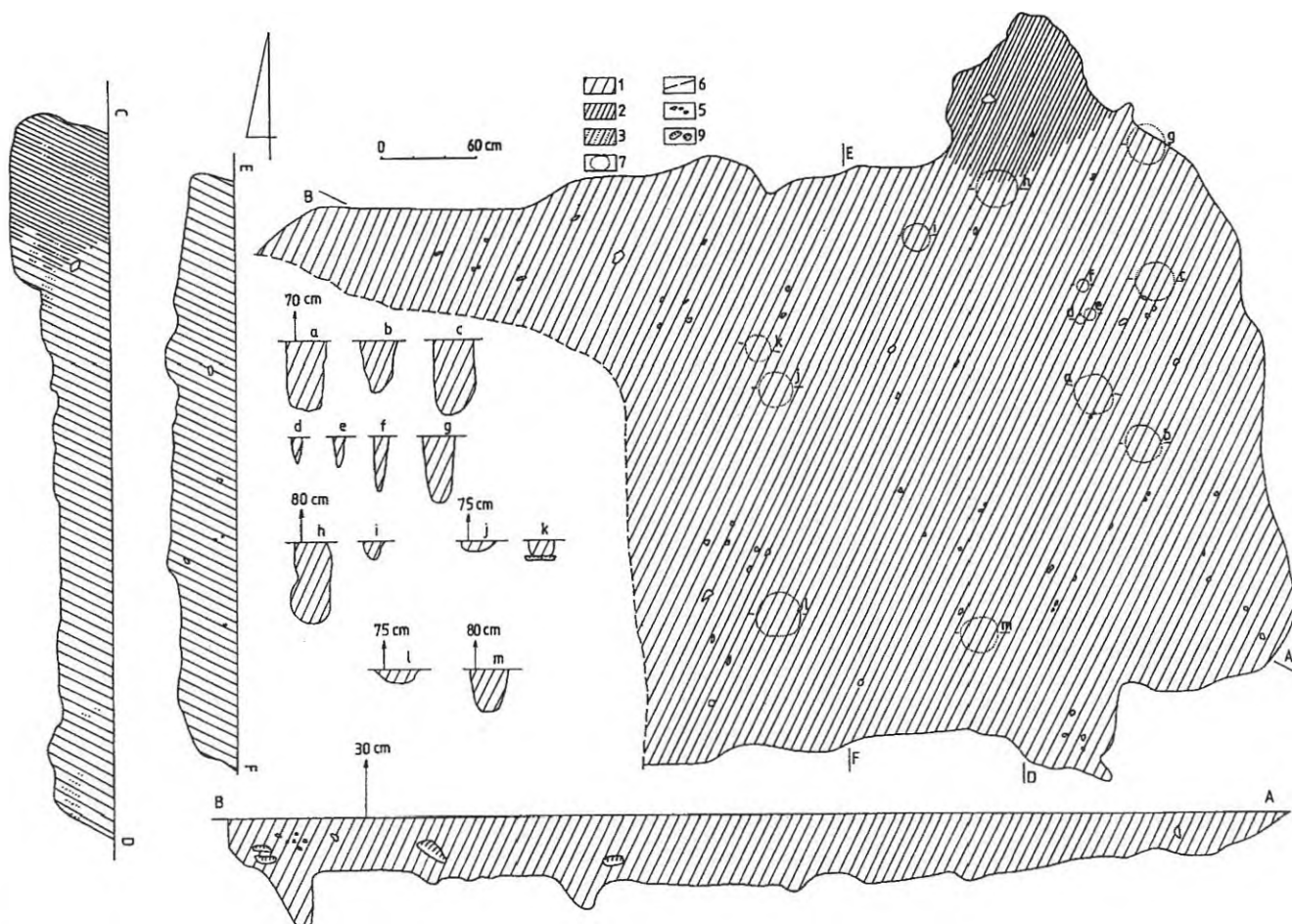
Pozostały inwentarz obiektu:

1. 2 zęby zwierzęce. 2. 1 grudka polepy.

OBIEKT 12/64

W rzeczywistości były to dwa obiekty (W. Poradyło 1998, s. 44–45). Od strony północno-wschodniej do dużego, prostokątnego obiektu kultury przeworskiej (obiekt 12/64) przylegała niewielka, czarna jama (obiekt 12A/64). Obydwa obiekty różniły się barwą wypełniska oraz charakterem pozyskanej z ich eksploracji ceramiki. Ponadto jama 12A/64 była głębsza niż obiekt z okresu wpływów rzymskich, który zniszczył jej południową część (ryc. 14).

Obiekt 12/64 został odkryty na głębokości 30 cm. Jego południowo-zachodnia część była zniszczona przez wkop nowożytny. W rzucie poziomym miał zapewne kształt prostokąta o zaokrąglonych narożnikach i wymiarach 360 x nieco ponad 600 cm. W profilach posia-

Ryc. 14. Krasiczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Rzut poziomy i profile obiektów 12/64, 12A/64 oraz dołków posłupowych
 Abb. 14. Krasiczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Grundriß und Profile der Objekte 12/64, 12A/64 und der Pfostenlöcher
 Рис. 14. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. План и профили объектов 12/64, 12A/64 и столбовых ямок

dał dość płaskie dno na głębokości 60–70 cm oraz z reguły lekko zwężające się ku dołowi ścianki boczne. Począwszy od głębokości 70 cm zaczęły się pojawiać zarysy różnej wielkości dołków posłupowych. Koncentrowały się one po wewnętrznej stronie obrysu obiektu. Wypełnisko było jednolite, szare, z dużą ilością polepy oraz pojedynczymi przepalonymi kamieniami. Materiał zabytkowy występował dość równomiernie w całym wypełnisku (ryc. 14).

Inwentarz:

Ceramika kultury przeworskiej: 1. Fragment brzegowy naczynia o pogrubionej i zaokrąglonej krawędzi; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XI, 1). 2. Fragment górnej części naczynia o wyodrębnionym i odgiętym na zewnątrz brzegu; powierzchnie nierówne, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna czarna; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XI, 2). 3. Fragment górnej partii naczynia o krótkim, wygiętym na zewnątrz brzegu z skośnie ściętą krawędzią; powierzchnie gładkie, nierówne, jasnobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i piasku (tabl. XI, 5). 4. Fragment górnej części naczynia o zaokrąglonym brzuścu i wygiętym na zewnątrz brzegu; powierzchnie „gruzelkowate”, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna czarna; domieszka tłucznia kamiennego; średn. brzuśca 16,5 cm, wylewu 16,5 cm (tabl. XI, 6). 5. Fragment dolnej części naczynia o wyodrębnionym dnie; powierzchnie gładkie, zewnętrzna ze śladami wygładzania szmatką?, szarobrunatne; niewielka ilość domieszki piasku; średn. dna 7 cm (tabl. XI, 7). 6. Fragment z naczynia o odgiętym na ze-

wnątrz brzegu z pogrubioną i płasko ściętą krawędzią; powierzchnie „gruzelkowate”, ciemnoszare; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XI, 8). 7. Fragment partii przydennej naczynia o słabo wyodrębnionym dnie; powierzchnie „gruzelkowate”, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego; średn. dna 12 cm (tabl. XI, 9). 8. Fragment dwustożkowego brzuśca z ostrym załomem, zapewne z naczynia typu czarka; powierzchnie silnie wygładzone, czarne; niewielka ilość domieszki piasku i miki; średn. brzuśca 15 cm (tabl. XI, 10). 9. Fragment naczynia zdobiony ornamentem paznokciowym i palcowym; powierzchnie „gruzelkowate”, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XI, 11). 10. Fragment górnej części naczynia o łukowato rozchylonym brzegu i skośnie ściętej krawędzi; powierzchnie „gruzelkowate”, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego; średn. brzuśca 15 cm, wylewu 15 cm (tabl. XI, 12). 11. Fragment niewyodrębnionego dna naczynia; powierzchnie nierówne, nieco „gruzelkowate”, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XI, 13). 12. Fragment górnej partii naczynia, zapewne czarki o podkreślonym załomie brzuśca i odgiętym na zewnątrz brzegu; powierzchnie silnie wygładzone, czarne; niewielka ilość domieszki piasku i pojedynczych drobnych ziaren tłucznia kamiennego; średn. brzuśca 12 cm, wylewu 10 cm (tabl. XII, 1). 13. Fragment przydennej części naczynia o słabo wyodrębnionym dnie; powierzchnia zewnętrzna „gruzelkowata”, szarobrunatna, wewnętrzna równa, ciemnoszara; domieszka tłucznia kamiennego; średn. dna 14 cm (tabl. XII, 2). 14. Fragmenty górnej części naczynia o brzegu lekko wygiętym na zewnątrz; powierzchnie gładkie,

nierówne, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego; średn. wylewu 11 cm (tabl. XII, 3). 15. Fragment wyodrębnionego dna; powierzchnia zewnętrzna silnie wygładzona, czarna; domieszka piasku; średn. dna 5,5 cm (tabl. XII, 4). 16. Fragment miseczki o dwustożkowatym brzuścu i lekko wychylonym na zewnątrz brzegu z płasko ściętą krawędzią; powierzchnie gładkie, czarne; niewielka ilość domieszki piasku; średn. brzuśca 7,7 cm, wylewu 8 cm (tabl. XII, 5). 17. Fragment górnej części naczynia o pionowo ustawionym brzegu; powierzchnie czarne, zewnętrzna silnie wygładzona, wewnętrzna gładka; niewielka ilość domieszki piasku (tabl. XII, 6). 18. Fragment odgiętego na zewnątrz brzegu o krawędzi pogrubionej i zaopatrzonej w rząd dołków palcowych; powierzchnie „gruzelkowate”, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna czarna; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XII, 7). 19. Fragment brzuśca naczynia zdobiony ornamentem szczypanym; powierzchnie „gruzelkowate”, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna czarna; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XII, 8). 20. Fragment wyodrębnionego dna naczynia; powierzchnie nierówne, nieco „gruzelkowate”, zewnętrzna ciemnoszara, wewnętrzna szarobrunatna; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XII, 9). 21. Fragment górnej części naczynia o brzegu silnie odgiętym na zewnątrz; powierzchnie „gruzelkowate”, zewnętrzna czarna, wewnętrzna szarobrunatna; domieszka tłucznia kamiennego i piasku; średn. wylewu 14 cm (tabl. XII, 10). 22. Fragment dolnej części naczynia o wyodrębnionym dnie i podkreślonym załomie brzuśca; powierzchnie gładkie, równe, ze śladami wygładzania szmatką?, szarobrunatne; niewielka ilość domieszki piasku (tabl. XII, 11). 23. Fragment brzegowy naczynia o minimalnie rozchylonym brzegu; powierzchnie nierówne, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego; średn. wylewu 15 cm (tabl. XII, 12). 24. Fragment wyodrębnionego dna naczynia; powierzchnia zewnętrzna silnie wygładzona, czarna; niewielka ilość domieszki piasku; średn. dna 9 cm (tabl. XII, 13). 25. Fragment brzuśca naczynia zdobiony ornamentem szczypanym; powierzchnie gładkie, nierówne, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XII, 14). 26. Fragment górnej części naczynia o lekko wygiętym na zewnątrz brzegu; powierzchnie silnie wygładzone, czarne; niewielka ilość domieszki piasku i miki; średn. wylewu 15 cm (tabl. XII, 15). 27. Fragment górnej części naczynia o prawie pionowo ustawionym brzegu; powierzchnie „gruzelkowate”, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna ciemnoszara; domieszka tłucznia kamiennego; średn. wylewu 21 cm (tabl. XII, 16). 28. Fragment brzegu naczynia o ściętej krawędzi; powierzchnie gładkie, nierówne, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XII, 17). 29. Rozchylony na zewnątrz fragment brzegowy z naczynia o pogrubionej i skośnie ściętej krawędzi; powierzchnie nierówne, nieco „gruzelkowate”, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego; średn. wylewu 15 cm (tabl. XIII, 1). 30. Fragment dolnej części naczynia o wyodrębnionym dnie; powierzchnie gładkie, czarne; niewielka ilość domieszki piasku; średn. dna 10 cm (tabl. XIII, 2). 31. Fragment dolnej partii naczynia o wyodrębnionym dnie; powierzchnie „gruzelkowate”, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XIII, 3). 32. Fragmenty nieznacznie, łukowato rozchylonego brzegu naczynia; powierzchnie nieco „gruzelkowate”, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna czarna; domieszka tłucznia kamiennego; średn. wylewu 17 cm (tabl. XIII, 4). 33. Fragment górnej części czarki o dwustożkowatym brzuścu z podkreślonym załomem oraz o odgiętym na zewnątrz brzegu z płasko ściętą krawędzią; powierzchnie silnie wygładzone, czarne; niewielka ilość domieszki piasku; średn. brzuśca 15 cm, wylewu 14,5 cm (tabl. XIII, 5). 34. Fragment lekko, łukowato rozchylonego brzegu naczynia zdobionego pod krawędzią rzędem odciśnięć palcowych; powierzchnie „gruzelkowate”, zewnętrzna szara, wewnętrzna czarna; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XIII, 6). 35. Fragment przydennej części naczynia; powierzchnie nieco „gru-

zelkowate”, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna szara; domieszka tłucznia kamiennego; średn. dna 12,5 cm (tabl. XIII, 7). 36. Fragment dolnej części naczynia o wyodrębnionym dnie; powierzchnia zewnętrzna ze śladami obmazywania palcami, szara, wewnętrzna nierówna, ciemnoszara; domieszka tłucznia kamiennego; średn. dna 10,8 cm (tabl. XIII, 8). 37. Fragment naczynia o krótkim, minimalnie odgiętym na zewnątrz brzegu; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego; średn. wylewu 11 cm (tabl. XIII, 9). 38. Fragment górnej części naczynia o brzegu lekko odgiętym na zewnątrz i skośnie ściętej krawędzi; powierzchnie gładkie, nierówne, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego; średn. wylewu 13 cm (tabl. XIII, 10). 39. Fragment dna naczynia; powierzchnie silnie „gruzelkowate”, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XIII, 11). 40. Fragment górnej partii naczynia o lekko rozchylonym na zewnątrz brzegu; powierzchnie nierówne, nieco „gruzelkowate”, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego; średn. wylewu 12 cm (tabl. XIII, 12). 41. Fragment dolnej części naczynia; powierzchnia zewnętrzna chropowata, szarobrunatna, wewnętrzna nierówna, szara; domieszka tłucznia kamiennego; średn. dna 11 cm (tabl. XIII, 13). 42. Fragment z naczynia o brzegu nieznacznie, łukowato wygiętym na zewnątrz; powierzchnie nierówne, ciemnoszare; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XIII, 14). 43. Fragment naczynia o brzegu odgiętym na zewnątrz, a samej krawędzi pogrubionej i płasko ściętej; powierzchnie gładkie, czarne; domieszka miki (tabl. XIII, 15). 44. Fragmenty górnej części naczynia o pogrubionej i odgiętej na zewnątrz krawędzi oraz o silnie rozszerzającym się brzuścu; powierzchnie silnie „gruzelkowate”, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego; średn. wylewu 17 cm (tabl. XIII, 16). 45. Fragment górnej części naczynia o zaokrąglonym brzuścu oraz o krótkim, wygiętym na zewnątrz brzegu z płasko ściętą krawędzią; powierzchnie nieco „gruzelkowate”, ciemnoszare; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XIV, 2). 46. Fragment wyodrębnionego dna naczynia; powierzchnie nieco „gruzelkowate”, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna czarna; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XIV, 3). 47. Fragment wyodrębnionego dna naczynia; powierzchnie gładkie, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna czarna; domieszka tłucznia kamiennego i piasku (tabl. XIV, 4). 48. Fragment wyodrębnionego dna naczynia; powierzchnie „gruzelkowate”, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna szara; domieszka tłucznia kamiennego; średn. dna 15 cm (tabl. XIV, 5). 49. Fragment garnka o łagodnie zaokrąglonym brzuścu i nieznacznie, łukowato rozchylonym brzegu; powierzchnia zewnętrzna poniżej załomu schropowata, wyżej i wewnątrz „gruzelkowata”, z obydwu stron szarobrunatna; domieszka tłucznia kamiennego; średn. brzuśca 24,5 cm, wylewu 21,5 cm (tabl. XIV, 6). 50. Fragment z naczynia o prostym brzegu lekko zwężającym się w kierunku dna; powierzchnie „gruzelkowate”, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XIV, 7). 51. Fragment naczynia zdobiony dołkami palcowymi; powierzchnie gładkie, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna czarna; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XIV, 8). 52. 314 fragmentów ceramiki z różnych naczyń i grup technologicznych (tabela V).

Ceramika inna kulturowo:

Kultura mierzanowicka – 2 fragmenty ceramiki, w tym fragment partii przydennej naczynia; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; średn. dna 10,5 cm (tabl. I, 5).

Kultura trzciniecka – 1. Fragment silnie zaokrąglonego brzuśca naczynia; powierzchnie gładkie, ceglasterobrunatne, plamiste; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. III, 3). 2. Fragment z naczynia o silnie wychylonym na zewnątrz brzegu, a samej krawędzi pogrubionej i skośnie ściętej; powierzchnie gładkie, zewnętrzna ceglasterobrunatna, wewnętrzna szarobrunatna; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. III, 4). 3. Drobny fragment naczynia zdobiony bardzo płytkimi, wygładzanymi żłobkami; powierzchnie silnie wygładzone, sza-

robrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. III, 5). 4. Fragment brzośca naczynia; powierzchnie gładkie, ceglastobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. III, 6).

Grupa tarnobrzeska – 1. Fragment taśmowatego ucha; powierzchnia gładka, brunatna; domieszka tłucznia kamiennego i miki; szerokość ucha 3,8 cm (tabl. VI, 6). 2. Fragment brzegu misy? o pionowo ustawionej szyi; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki; średn. wylewu 14,5 cm (tabl. VI, 7). 3. Fragment brzegowy naczynia o pogrubionej krawędzi; powierzchnie gładkie, jasnobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. VI, 8). 4. Fragment naczynia o dwustożkowatym brzoścu, zdobiony grupą pionowych nacięć na załomie oraz dwoma poziomymi liniami rytymi powyżej; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka miki i tłucznia kamiennego (tabl. VI, 9). 5. Fragment łukowato rozchylnego brzegu naczynia; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. VI, 10). 6. 18 dalszych fragmentów z różnych naczyń.

Ceramika pradziejowa, nieokreślona kulturowo – 15 fragmentów z różnych naczyń.

Wczesne średniowiecze – 4 fragmenty ceramiki.

Okres nowożytny – 4 fragmenty z różnych naczyń.

Pozostały inwentarz obiektu:

1. Rogowy, najpewniej trójwarstwowy grzebień o łukowato wygiętym grzbiecie; szerokość 8,2 cm, wysokość 5 cm (tabl. XIV, 1). Zabytek zaginął – rysunek wg A. Przewoźnik 1964, ryc. 3, b. 2. Fragment wiórka krzemienno-żelaznego. 3. 2 fragmenty silnie skorodowanych przedmiotów żelaznych, nowożytnych? 4. 368 fragmentów kości i zębów zwierzęcych. 5. 2 grudki żużla. 6. 944 grudki polepy.

OBIEKT 12A/64

Na głębokości 30 cm była to niezbyt regularna, zbliżona do owalu jama o średnicy około 90 cm, przylegająca do północno-wschodniego narożnika obiektu 12/64. Regularnie owalny kształt przybrała dopiero na głębokości 75 cm. W profilu miała zapewne kształt trapezowaty z płaskim dnem na głębokości 95 cm. Południowa część jamy została zniszczona przez obiekt 12/64. Wypełnisko było jednolite, czarne. Materiał zabytkowy występował dość równomiernie w całym wypełnisku (ryc. 14).

Inwentarz:

Ceramika kultury trzcinieckiej: 1. Fragment pogrubionej i skośnie ściętej krawędzi naczynia; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. III, 2). 2. Fragment rozchylnego brzegu naczynia o krawędzi „wyciągniętej” na zewnątrz; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki; średn. wylewu 19 cm (tabl. III, 7). 3. Fragmenty silnie wychylonego na zewnątrz brzegu naczynia o pogrubionej i skośnie ściętej krawędzi, zdobione poziomą listwą plastyczną; powierzchnie gładkie, ceglastobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. III, 8). 4. Fragment silnie wychylonego na zewnątrz brzegu naczynia o pogrubionej i skośnie ściętej krawędzi, zdobiony dwoma poziomymi listwami plastycznymi; powierzchnie gładkie, zewnętrzna szara, wewnętrzna ceglastobrunatna; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. III, 9). 5. Fragment wychylonego na zewnątrz brzegu naczynia o pogrubionej i skośnie ściętej krawędzi; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. III, 10). 6. Fragment z naczynia o rozchylonej partii brzegowej, a samej krawędzi nieznacznie pogrubionej i skośnie ściętej; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki; średn. wylewu 16,5 cm (tabl. III, 11). 7. Fragment brzośca naczynia; powierzchnie gładkie, zewnętrzna szara, wewnętrzna ceglastobrunatna; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. III, 12). 8. Frag-

ment górnej części naczynia zdobiony poziomą listwą plastyczną; powierzchnie gładkie, ciemnoszare; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. III, 13). 9. Fragment z naczynia o łukowato rozchylnym brzegu i o prostej, płasko ściętej krawędzi; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. III, 14). 10. Fragment z naczynia o brzegu najpewniej lekko skierowanym na zewnątrz i prostej krawędzi; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. III, 15). 11. 50 fragmentów z różnych naczyń (tabele I–II).

Ceramika inna kulturowo:

Grupa tarnobrzeska – 4 fragmenty ceramiki; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka czarnego tłucznia kamiennego.

Kultura przeworska – 3 fragmenty z różnych naczyń (grupy technologiczne IA, IVA, IVB).

Wczesne średniowiecze – 2 drobne fragmenty ceramiki.

Pozostały inwentarz obiektu:

1. 12 fragmentów kości i zębów zwierzęcych. 2. 2 grudki polepy.

OBIEKT 13/64

Jama oznaczona tym numerem została odsłonięta jedynie częściowo. Jej dalszy fragment znajdował się pod brukiem dziedzińca. Jama nie była eksplorowana. Brak materiału zabytkowego.

OBIEKT 14/64

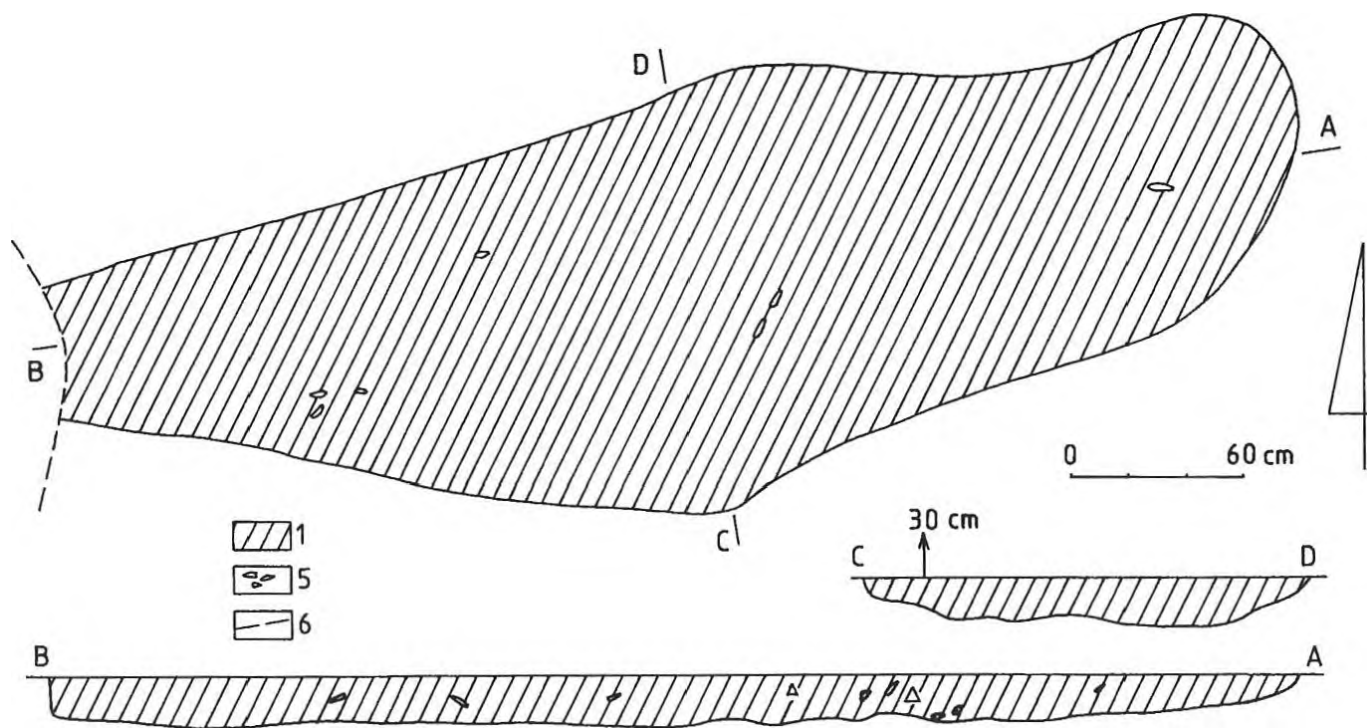
Na głębokości 35 cm był mocno zniszczony i nie udało się uchwycić jego zarysu. W obrębie obiektu stwierdzono ślady po 6 słupach o średnicach od 20 do 30 cm. W części zachodniej wystąpiło nieregularne skupienie brył polepy. Obiekt zagłębiony był do 75 cm. Brak materiału zabytkowego.

OBIEKT 15/65

Został odkryty na głębokości 30 cm. W rzucie poziomym miał kształt silnie wydłużonego owalu o wymiarach 450 x 150 cm, przy czym jego zachodni koniec został zniszczony przez wkop nowożytny. W profilach dno było dość płaskie z nieckowato ukształtowanymi ściankami bocznymi. Głębokość obiektu dochodziła do 45 cm. Wypełnisko było jednolite i stanowiła je czarno-szara ziemia z polepą i węglami drzewnymi. Materiał występował równomiernie w całym wypełnisku (ryc. 15).

Inwentarz:

Ceramika kultury przeworskiej: 1. Fragment górnej części naczynia o wydłużonym i wygiętym na zewnątrz brzegu; powierzchnie „gruzelkowate”, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XIV, 9). 2. Fragmenty brzegowe garnka jajowatego o zagiętym do środka brzegu; powierzchnie nierówne, nieco „gruzelkowate”, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego; średn. wylewu 17 cm (tabl. XIV, 10). 3. Fragment kolankowato zgiętego ucha o prostokątnym przekroju poprzecznym; powierzchnia szarobrunatna; domieszka tłucznia kamiennego i piasku (tabl. XIV, 11). 4. Wyklejone fragmenty górnej partii garnka o zaokrąglonym brzoścu i silnie rozchylonym brzegu; powierzchnie „gruzelkowate”, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego; średn. brzośca 17,5 cm, wylewu 14,5 cm (tabl. XIV, 12). 5. Fragment brzośca naczynia zdobiony dolkami palcowymi; powierzchnie szorstkie, szaroceglaste; domieszka tłucznia kamiennego, piasku i miki (tabl. XIV, 13). 6. Fragment górnej części naczynia o brzegu wygiętym na zewnątrz i zaokrąglonej krawędzi; powierzchnie nieco „gruzelkowate”, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i piasku; średn. wylewu 19 cm (tabl. XV, 1). 7. Fragment górnej części czarki o dwustożkowatym

Ryc. 15. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Rzut poziomy i profile obiektu 15/65
 Abb. 15. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Grundriß und Profile des Objekts 15/65
 Рис. 15. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. План и профиль объекта 15/65

brzuścu z ostrym załomem oraz o odgiętych na zewnątrz brzegu z płasko ściętą krawędzią; powierzchnie silnie wygładzone, czarne (tabl. XV, 2). 8. Fragment wyodrębnionego dna naczynia; powierzchnia zewnętrzna chropowata, szarobrunatna, wewnętrzna „gruzelkowata”, czarna; domieszka tłucznia kamiennego; średn. dna 18 cm (tabl. XV, 3). 9. Fragment górnej części naczynia o pogrubionym i odgiętym na zewnątrz brzegu; powierzchnie nierówne, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna szara; domieszka piasku i tłucznia kamiennego (tabl. XV, 4). 10. Fragment górnej partii naczynia o zaokrąglonym brzuścu i nieznacznie odgiętej na zewnątrz krawędzi; skorupa przepalona w ogniu; powierzchnia zewnętrzna na brzuścu ze śladami obmazywania palcami; domieszka piasku; średn. brzuśca 16 cm, wylewu 15 cm (tabl. XV, 5). 11. Fragment naczynia o brzegu odgiętym na zewnątrz; powierzchnie nierówne, „gruzelkowate”, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna czarna; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XV, 6). 12. Fragment prostego, lekko ściśnionego brzegu naczynia; powierzchnie nierówne, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna czarna; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XV, 7). 13. Fragment partii przydennej naczynia; powierzchnia zewnętrzna silnie chropowata, szarobrunatna, wewnętrzna gładka, czarna; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XV, 8). 14. Wyklejone fragmenty garnka o wysmukłym, workowatym brzuścu oraz o krótkim, wyodrębnionym brzegu rozchylonym na zewnątrz; powierzchnie gładkie, szare; domieszka tłucznia kamiennego; średn. brzuśca 24,5 cm, wylewu 20 cm (tabl. XV, 9). 15. Fragment górnej części naczynia o wygiętym na zewnątrz brzegu z zaokrągloną krawędzią; powierzchnie „gruzelkowate”, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna czarna; domieszka tłucznia kamiennego; średn. wylewu 16,5 cm (tabl. XVI, 1). 16. Fragment brzegowy naczynia; powierzchnie „gruzelkowate”, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XVI, 2). 17. Fragment wyodrębnionego dna naczynia; powierzchnia zewnętrzna nierówna, gładka, szarobrunatna; domieszka tłucznia kamiennego i piasku; średn. dna 14 cm (tabl. XVI, 3).

18. Fragment górnej części dużego, grubościennego naczynia o wyodrębnionym i wychylonym na zewnątrz brzegu; powierzchnie gładkie, szarobrunatne, wewnętrzna ze śladami zagładzania; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. XVI, 4). 19. Fragment górnej części naczynia, zapewne typu czarka lub waza, o wyodrębnionej, cylindrycznej szyjce; powierzchnie silnie wygładzone, czarne; niewielka ilość domieszki piasku i miki; średn. wylewu 19 cm (tabl. XVI, 8). 20. 134 fragmenty z różnych naczyń i grup technologicznych (tabela V).

Ceramika inna kulturowo:

Grupa tarnobrzeńska – 2 fragmenty ceramiki, w tym fragment części przydennej naczynia wazowatego?; powierzchnie gładkie, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna czarna; domieszka tłucznia kamiennego; średn. dna 14 cm (tabl. VI, 12).

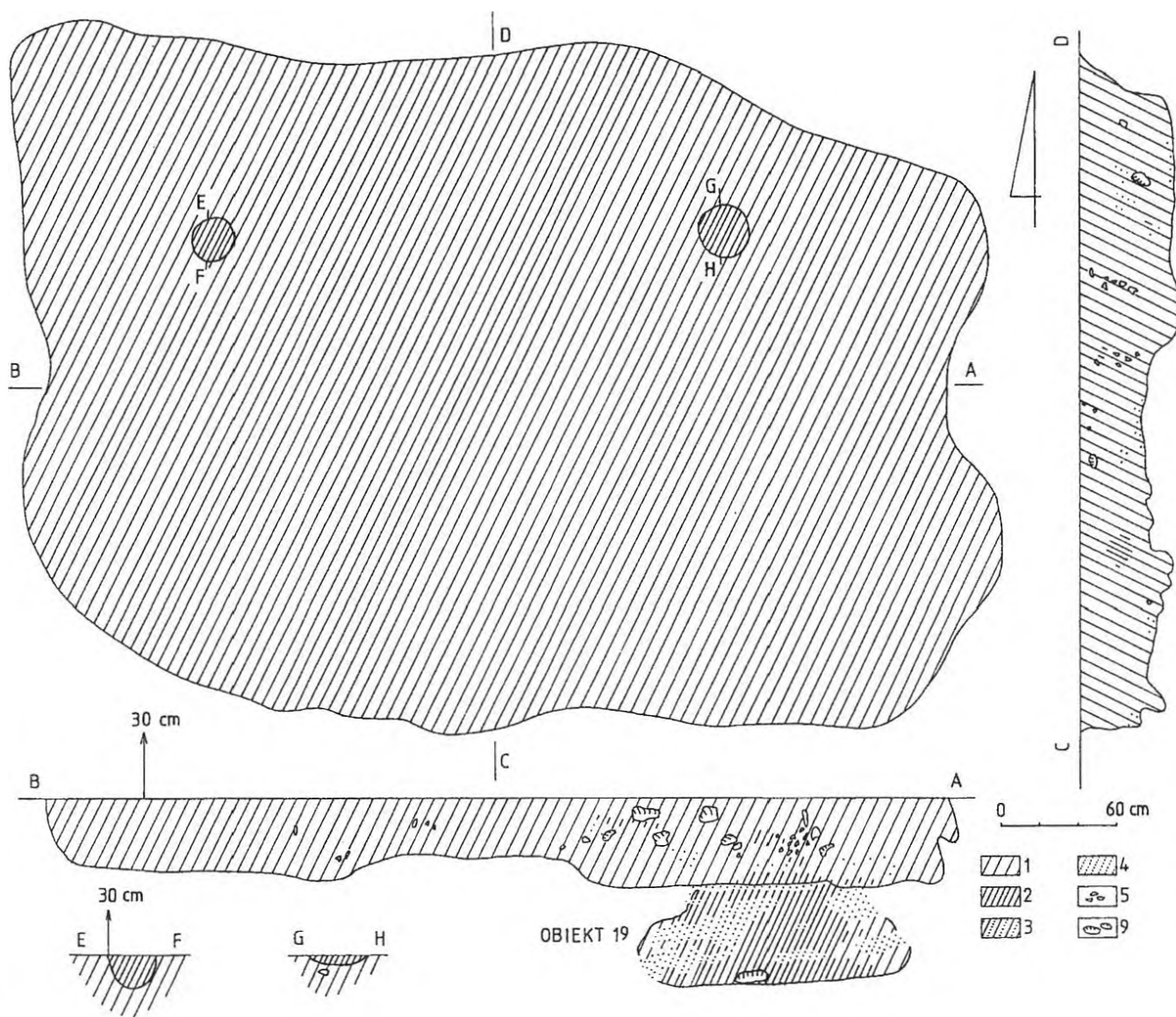
Wczesne średniowiecze – 7 drobnych fragmentów ceramiki.

Pozostały inwentarz obiektu:

1. Okrągła, wklęsło-wypukła blaszka żelazna z odlamanym uchwytem? po stronie dolnej; średn. 3,2 cm (tabl. XVI, 5). 2. Fragment glinianego przeszlika dwustożkowatego z zagłębieniami przy obu biegunach; średnica 3,7 cm, wysokość 1,5 cm; zabytek zaginiony – rysunek wg A. Koperski 1966, ryc. 3, c (tabl. XVI, 7). 3. Drobne okruszki bursztynu. 4. 10 żelaznych gwoździ nowożytnych oraz 2 fragmenty silnie skorodowanych przedmiotów żelaznych. 5. 68 fragmentów kości i zębów zwierzęcych. 6. 90 grudek polepy.

OBIEKT 16/65

Został odkryty na głębokości 30 cm. W rzucie poziomym miał kształt zbliżony do prostokąta o zaokrąglonych narożnikach i wymiarach 500 x 350 cm. W profilach dno było płaskie z wyraźnym wypłyceniem w centralnej części obiektu, a ścianki boczne pionowe lub zwężające się ku dołowi. Głębokość dochodziła do 80 cm. Na głębokości 30 cm w obrębie wypełniska zarysowały się ślady

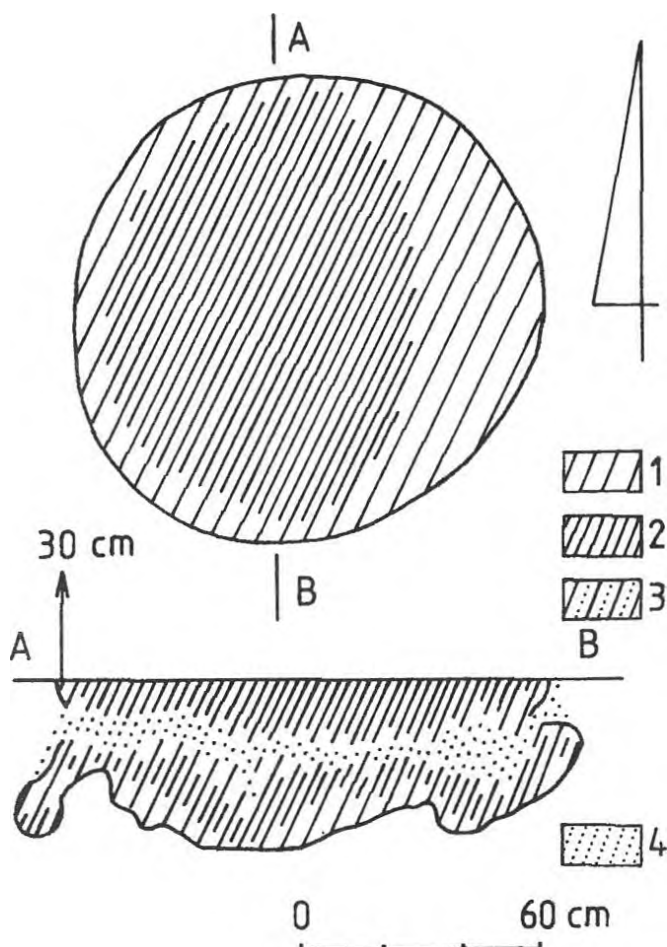
Ryc. 16. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Rzut poziomy i profile obiektów 16/65, 19/65 oraz dołków posłupowych
 Abb. 16. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Grundriß und Profile der Objekte 16/65, 19/65 und der Pfostenlöcher
 Рис. 16. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. План и профили объектов 16/65, 19/65 и столбовых ямок

dwóch dołków posłupowych, zapewne późniejszych niż sam obiekt. Wypełnisko było jednolite, ciemnoszare z licznymi kawałkami polipy i węgla drzewnych. Materiał zabytkowy występował dość równomiernie (ryc. 16).

Inwentarz:

Ceramika kultury przeworskiej: 1. Fragment dwustożkowatego brzuśca o ostrym załomie, zdobiony żłobkiem podkreślającym wyodrębnienie brzegu naczynia; powierzchnie gładkie, zewnętrzna ciemnoszara, wewnętrzna czarna; minimalna ilość domieszki piasku i miki (tabl. XVI, 6). 2. Fragment górnej części niewielkiego, grubościennego naczynia o zaokrąglonym brzuścu i lekko odgiętym na zewnątrz brzegu; powierzchnie „gruzelkowate”, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego; średn. wylewu 8 cm (tabl. XVI, 9). 3. Fragment dolnej części miseczki o wklęsłym dnie, zdobionej promieniście rozchodzącymi się od dna żłobkami; powierzchnie silnie wygładzone, czarne; minimalna ilość domieszki piasku i miki; średn. dna 3,7 cm (tabl. XVI, 10). 4. Fragment czarki o dwustożkowatym brzuścu oraz odgiętym na zewnątrz brzegu z wgnieceniami

palcowymi pod krawędzią; powierzchnie gładkie, bardzo nierówne, czarne; niewielka ilość domieszki piasku i miki; średn. brzuśca 14,3 cm, wylewu 13 cm (tabl. XVI, 11). 5. Fragment wyodrębnionego dna naczynia; powierzchnia zewnętrzna gładka, ciemnoszara; domieszka miki; średn. dna 6,7 cm (tabl. XVI, 12). 6. Fragment naczynia, przypuszczalnie garnka, o górnej partii brzuśca silnie zwężającej się w kierunku lekko rozchylonego brzegu z trójkątnie zgrubiałą krawędzią; powierzchnie „gruzelkowate”, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna czarna; domieszka tłucznia kamiennego i miki; średn. wylewu 22 cm (tabl. XVI, 13). 7. Fragment górnej części naczynia o krótkim, lekko rozchylonym brzegu; powierzchnie nieco „gruzelkowate”, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna czarna; domieszka tłucznia kamiennego; średn. wylewu 11 cm (tabl. XVII, 1). 8. Fragment części przydennej naczynia; powierzchnia zewnętrzna chropowata, szarobrunatna, wewnętrzna i przy dnie gładka, szara; domieszka tłucznia kamiennego i miki; średn. dna 12 cm (tabl. XVII, 2). 9. Fragmenty dolnej części naczynia o wyodrębnionym dnie; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XVII, 3). 10. Fragment części przydennej naczynia; po-

Ryc. 17. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Rzut poziomy i profil obiektu 17/65

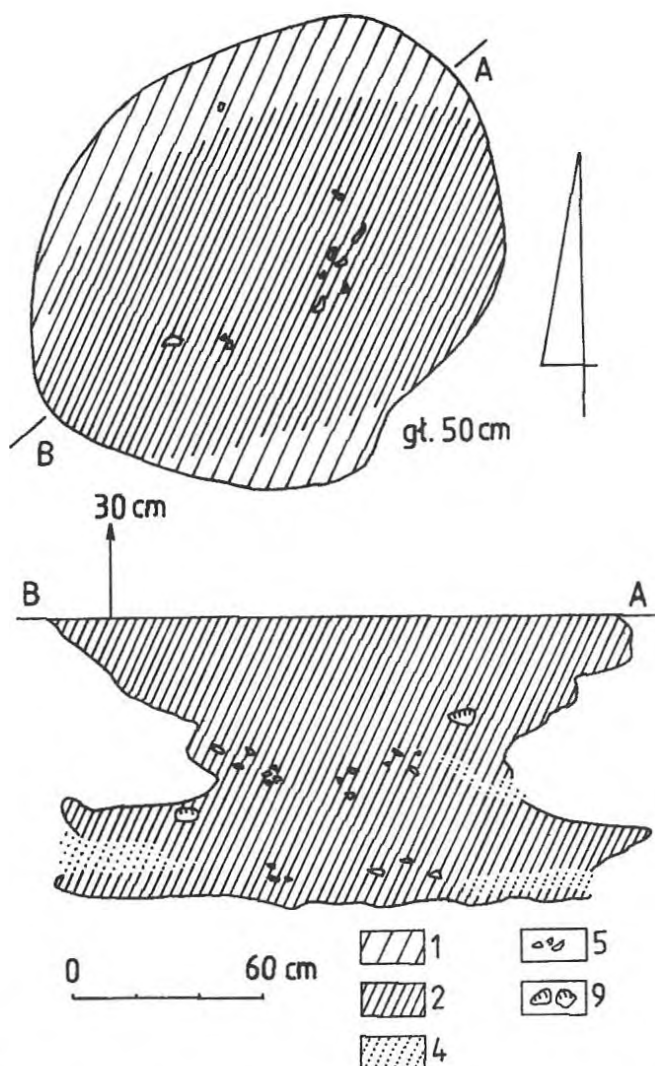
Abb. 17. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. I. Grundriß und Profil des Objekts 17/65

Рис. 17. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. План и профиль объекта 17/65

wierzchnia zewnętrzna chropowata, wewnętrzna i przy dnie gładka, z obydwu stron szarobrunatna; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XVII, 4). 11. Wyklejone fragmenty części przydennej naczynia; powierzchnia zewnętrzna chropowata, szarobrunatna, wewnętrzna i przy dnie gładka, szara; domieszka tłucznia kamiennego, piasku i miki; średn. dna 13 cm (tabl. XVII, 5). 12. Fragmenty czarki o dwustożkowatym brzuścu z ostrym załomem oraz o minimalnie odgiętym na zewnątrz brzegu; powierzchnie silnie wygładzone, czarne; niewielka ilość domieszki miki (tabl. XVII, 6). 13. Fragment dwustożkowatego brzuśca o ostrym załomie, zapewne z naczynia typu czarka; powierzchnie silnie wygładzone, czarne; minimalna ilość domieszki piasku i miki; średn. brzuśca 19 cm (tabl. XVII, 7). 14. Fragment górnej części naczynia o brzegu nieznacznie wychylonym na zewnątrz, a samej krawędzi zaopatrzonej w dolki palcowe?; powierzchnie gładkie, nierówne, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. XVII, 8). 15. Wyklejone fragmenty dolnej części naczynia o wyodrębnionym dnie; powierzchnie gładkie, czarne; minimalna ilość domieszki piasku i miki (tabl. XVII, 10). 16. 217 fragmentów z różnych naczyń i grup technologicznych (tabela V).

Ceramika inna kulturowo:

Kultura mierzanowicka – 2 fragmenty ceramiki, w tym brzegowy fragment garnka o wyodrębnionej, cylindrycznej szyi, zdobiony masywnym guzem pod krawędzią wylewu; powierzchnie szorstkie,

Ryc. 18. Krasieczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Rzut poziomy i profil obiektu 18/65

Abb. 18. Krasieczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. I. Grundriß und Profil des Objekts 18/65

Рис. 18. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. План и профиль объекта 18/65

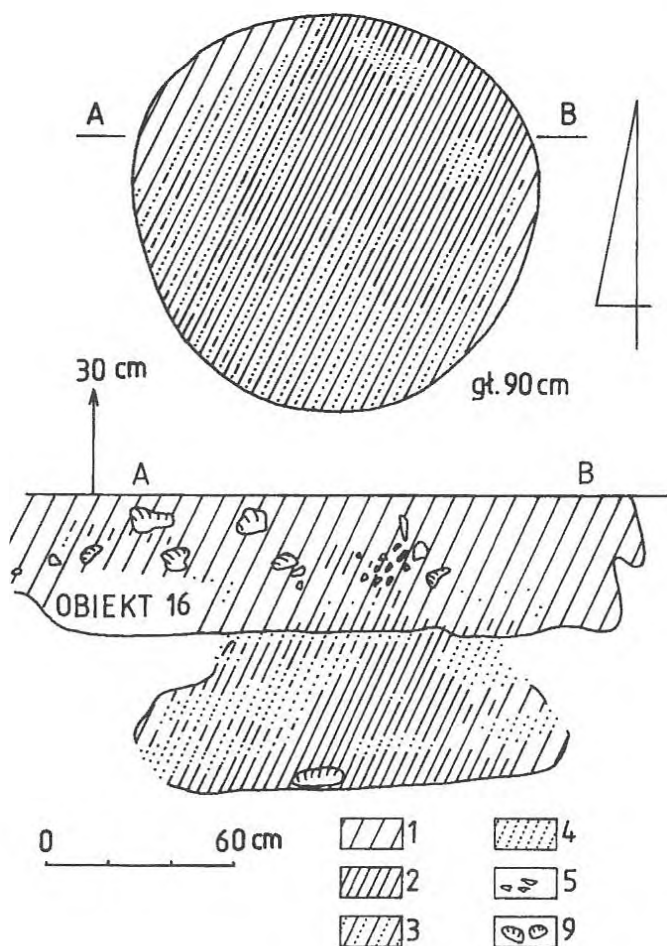
zewnętrzna brunatna, wewnętrzna szarobrunatna; domieszka tłucznia kamiennego; średn. wylewu 15,5 cm (tabl. I, 2).

Kultura trzciniecka – 1. Fragment naczynia o brzegu wychylonym na zewnątrz, a samej krawędzi pogrubionej i skośnie ściętej; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego. 2. Fragment naczynia zdobiony poziomą listwą plastyczną; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego. 3. 4 dalsze fragmenty z różnych naczyń.

Grupa tarnobrzeńska – 1. Fragment niewielkiego naczynia o stożkowatej szyi; powierzchnie gładkie, brunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki; średn. wylewu 10 cm (tabl. VI, 11). 2. Fragment niewielkiego naczynia o rozchylonym brzegu; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki; średn. wylewu 9 cm (tabl. VI, 15). 3. 30 dalszych fragmentów z różnych naczyń; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i czasami miki.

Ceramika pradziejowa, nieokreślona kulturowo – 9 fragmentów najczęściej zniszczonej ceramiki.

Wczesne średniowiecze – 16 drobnych fragmentów z różnych naczyń.

Ryc. 19. Krasiczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Rzut poziomy i profil obiektu 19/65

Abb. 19. Krasiczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Grundriß und Profil des Objekts 19/65

Рис. 19. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. План и профиль объекта 19/65

Pozostały inwentarz obiektu:

1. Odłupek z siekierki krzemiennej (tabl. I, 10).
2. Masywny odłupek krzemienno (tabl. I, 11).
3. Fragment toporka kamiennego; zabytek zaginął – rysunek wg A. Koperski 1966, ryc. 3, h (tabl. I, 12).
4. Brązowa igła; zabytek zaginął – A. Koperski 1966, ryc. 3, f.
5. 276 fragmentów kości i zębów zwierzęcych.
6. 509 grudek polepy.

OBIEKT 17/65

Został odkryty na głębokości 30 cm. Była to okrągła jama o średnicy 115 cm. W profilu miała nieregularny kształt, zbliżony do nieckowatego. Dno sięgało do głębokości 70 cm. Wypełnisko jamy było niejednolite – w części stropowej i spągowej czarne z rozjaśnieniami na obrzeżach, natomiast w partii środkowej zalegała warstewka przemieszanej, żółtej gliny. Podczas eksploracji jamy znajdowano grudki polepy i węgle drzewne. Z wyjątkiem żółtego przewarstwienia w części środkowej materiał zabytkowy występował dość równomiernie w całym wypełnisku (ryc. 17).

Inwentarz:

Ceramika grupy tarnobrzeskiej: 18 fragmentów z różnych naczyń (tabele III–IV).

Ceramika inna kulturowo:

Kultura przeworska – 1 fragment brzegu naczynia; powierzchnie silnie wygładzone, czarne; niewielka ilość domieszki piasku.

Wczesne średniowiecze? – 2 fragmenty z cienkościennych naczyń; powierzchnie zniszczone, szarobrunatne; domieszka piasku.

Pozostały inwentarz obiektu:

1. 15 fragmentów kości i zębów zwierzęcych.
2. 6 grudek polepy.

OBIEKT 18/65

Został odkryty na głębokości 30 cm. Była to owalna jama o wymiarach 160 x 120 cm (na głębokości 50 cm). W profilu na głębokości 60–80 cm widoczne było przewężenie wypełniska jamy, które rozszerzało się z tego miejsca zarówno ku górze, jak i ku dołowi. Płaskie dno zalegało na głębokości 115 cm. Wypełnisko było dość jednolite, czarne z licznymi węglami drzewnymi i grudkami polepy. Materiał zabytkowy zalegał dość równomiernie w obrębie wypełniska (ryc. 18).

Inwentarz:

1. Fragment brzegu garnka? o esowatym profilu; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. VI, 13).
2. Fragment brzegu naczynia; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. VI, 14).
3. Fragment brzegu naczynia; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. VI, 16).
4. Fragment wyodrębnionego i rozchylonego na zewnątrz brzegu; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; brak domieszki (tabl. VI, 17).
5. Fragment partii przydennej naczynia; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. VI, 18).
6. 94 fragmenty z różnych naczyń, w tym jeden przepalony (tabele III–IV).

Ceramika inna kulturowo:

Kultura mierzanowicka – 2 fragmenty ceramiki, w tym jeden zdobiony poziomym pasmem podwójnego odcisku sznura; powierzchnie nieco szorstkie, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna szara; domieszka piasku (tabl. I, 6).

Kultura trzciniecka – 1. Fragment grubościennego naczynia o brzegu wychylonym na zewnątrz, a samej krawędzi pogrubionej i skośnie ściętej; powierzchnie gładkie, zewnętrzna brunatna, wewnętrzna jasnobrunatna; domieszka tłucznia kamiennego, ceramicznego i miki (tabl. III, 16).
- 2. Fragment lekko wychylonego na zewnątrz brzegu naczynia o krawędzi pogrubionej i płasko ściętej od góry; powierzchnie silnie wygładzone, czarne, przy krawędzi szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i miki (tabl. III, 17).

Kultura przeworska – 2 fragmenty ceramiki (grupa technologiczna IA).

Pozostały inwentarz obiektu:

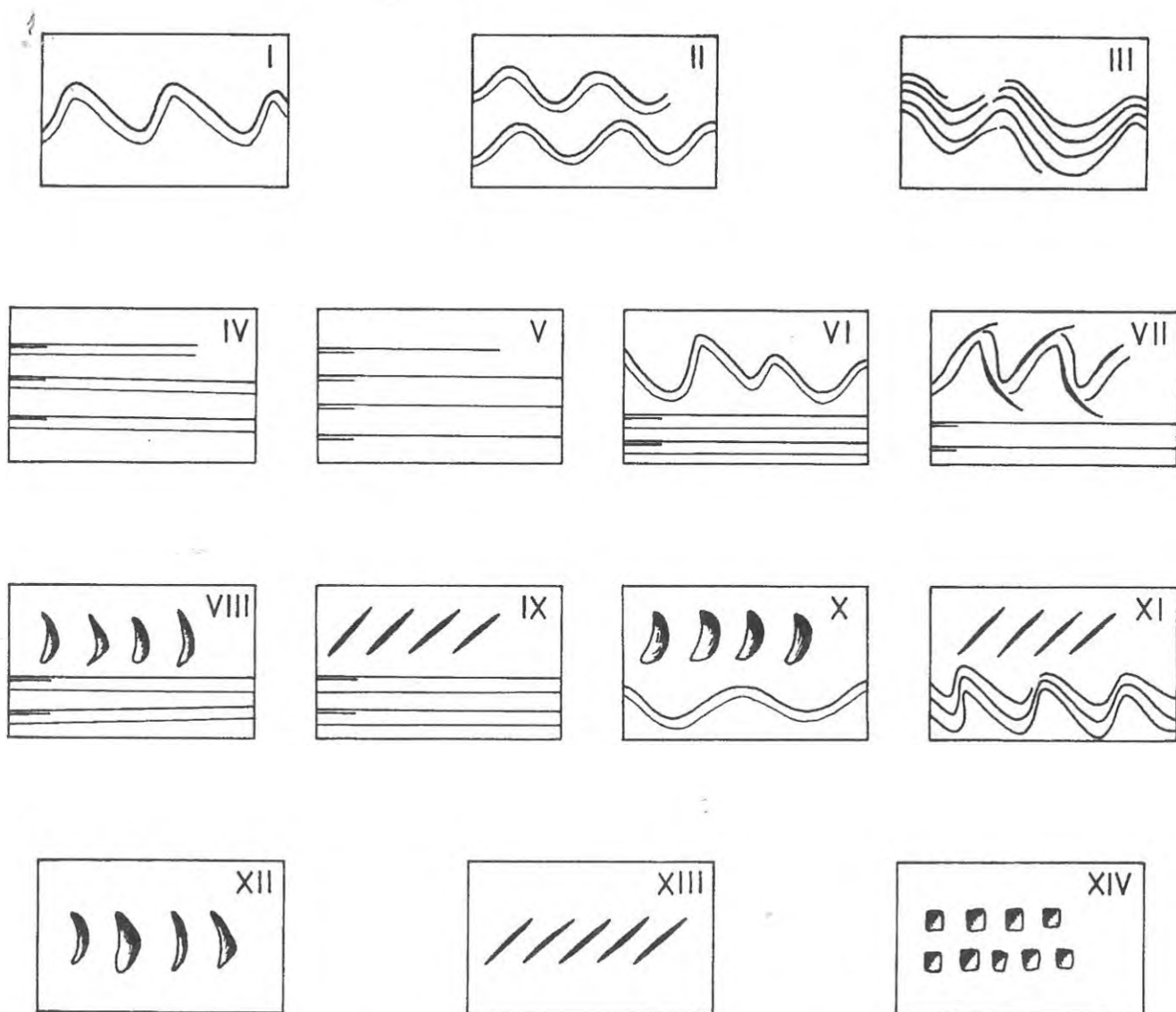
1. Fragment ostrza siekierki krzemiennej; zabytek zaginął – A. Koperski 1966, ryc. 3, g.
2. 3 drobne fragmenty kości zwierzęcych.
3. 4 grudki polepy.

OBIEKT 19/65

Został odkryty na głębokości 80 cm, bezpośrednio pod dnem obiektu 16/65. Była to okrągła jama o średnicy 130 cm (na głębokości 90 cm). W profilu miała kształt zbliżony do trapezowatego, ale jej górne partie z pewnością zostały zniszczone przez obiekt 16/65. Płaskie dno sięgało do głębokości 120–125 cm. Wypełnisko jamy było niejednolite – czarne z przemieszaną żółtą gliną. Podczas eksploracji znajdowano grudki polepy oraz węgle drzewne (ryc. 19).

Inwentarz:

Ceramika grupy tarnobrzeskiej: 11 fragmentów z różnych naczyń (tabele III–IV).

Ryc. 20. Krasiczyn, pow. Przemyśl, stan. 1. Typy ornamentyki ceramiki wczesnośredniowiecznej
 Abb. 20. Krasiczyn, Kreis Przemyśl, Fundst. 1. Verzierungstypen der frühmittelalterlichen Keramik
 Рис. 20. Красичин, пов. Перемышль, пам. 1. Типы орнамента раннесредневековой керамики

Wybrany materiał zabytkowy spoza obiektów:

Ceramika kultury mierzanowickiej: 1. Fragment lekko rozchylonej szyi kubka z taśmowatym uchem dochodzącym pod krawędź wylewu, zdobiony odciskami sznura zgrupowanymi w podwójne, poziome pasma; powierzchnie nieco szorstkie, kremowe; domieszka?; średn. wylewu 9,5 cm (tabl. I, 7).

Ceramika kultury przeworskiej: 1. Fragment górnej części czarki o dwustożkowatym brzuścu z ostrym załomem oraz o odgiętym na zewnątrz brzegu; powierzchnie czarne, zewnętrzna silnie wygładzona, wewnętrzna gładka; niewielka ilość domieszki piasku i miki;

średn. brzuśca 16 cm, wylewu 15 cm (tabl. XVII, 9). 2. Fragment miseczki o zaokrąglonym dnie, dwustożkowatym brzuścu i lekko wychylonym na zewnątrz brzegu z płasko ściętą krawędzią; powierzchnie silnie wygładzone, czarne; minimalna ilość domieszki piasku; średn. brzuśca 8,3 cm, wylewu 8,7 cm (tabl. XVII, 11). 3. Fragment garnka o zaokrąglonym brzuścu i lekko wygiętym na zewnątrz brzegu z pogrubioną krawędzią; powierzchnia zewnętrzna na brzuścu chropowata, wyżej gładka, szarobrunatna, wewnętrzna „gruzelkowata”, czarna; domieszka tłucznia kamiennego; średn. brzuśca 18,5 cm, wylewu 15,5 cm (tabl. XVII, 12).

ANALIZA

KULTURA MIERZANOWICKA

Ceramika kultury mierzanowickiej reprezentowana jest przez zaledwie 10 fragmentów naczyń. Być może liczbę tę należałoby powiększyć o niektóre skorupy z zaliczonych do

grupy pradziejowych nieokreślonych. Fragmenty naczyń kultury mierzanowickiej występowały wyłącznie na złożu wtórnym w obrębie innych kulturowo obiektów, względnie w warstwie. Na ogół posiadały lekko szorstkie powierzchnie, najczęściej obustronnie szarokremowe, czasem wewnątrz

ciemnoszare, rzadziej szarobrunatne lub brunatne. Do masy ceramicznej dodawano tłuczeń kamienny, niekiedy w połączeniu z piaskiem lub sam piasek. Naczynia cechuje bardzo dobry wypał. Pod względem technologicznym ceramika z Krasicyzna najbardziej odpowiada zespołom fazy wczesnej i klasycznej kultury mierzanowickiej (S. Kadrow, J. Machnik 1997, s. 41–42, 56, 65).

Wśród całego, niewielkiego zbioru ceramiki można wyróżnić fragmenty kubka, garnka oraz zapewne amfor. Jednym z ciekawszych znalezisk jest fragment kubka (tabl. I, 7). Jest to lekko, łukowato rozchylona szyjka naczynia, zdobiona odciskami sznura zgrupowanymi w podwójne poziome pasma. Taśmowate ucho dochodziło do krawędzi naczynia. Zachowany fragment nie pozwala na określenie kształtu brzuśca oraz proporcji kubka. Wydaje się jednak, że można go zaliczyć do kubków odmiany B1, względnie, przyjmując bardziej smukłe proporcje, do odmiany B6b–B6c w typologii S. Kadrowa i J. Machnika. Jeśli chodzi o sam kształt naczynia, to kubki odmiany B1 są formą długotrwałą, występującą we wszystkich fazach rozwojowych kultury mierzanowickiej (S. Kadrow, J. Machnik 1997, s. 21, 34; ryc. 5; 12; 27; 41). Sposób zdobienia kubka z Krasicyzna, a zapewne również niektóre jego cechy technologiczne, wskazują na możliwość datowania w obrębie fazy wczesnej.

Kategoria garnków reprezentowana jest przez fragment brzegowy naczynia o wyodrębnionej, cylindrycznej szyi, zdobionej pod krawędzią wylewu masywnymi guzami (tabl. I, 2). Bezsprzecznie należy go zaliczyć do garnków odmiany B1, ewentualnie B2 w opracowanej ostatnio typologii ceramiki kultury mierzanowickiej (S. Kadrow, J. Machnik 1997, s. 41, 62, 65; ryc. 13; 28). Występują one w fazie klasycznej i rzadziej w fazie wczesnej kultury mierzanowickiej. Garnki z fazy wczesnej mają ponadto guzy umieszczone zawsze znacznie poniżej krawędzi wylewu. Fragmenty podobnych garnków znamy m.in. z osad w Mierzanowicach, stan. 1 (B. Balcer 1977, ryc. 1, b; 6, b, c), w Krakowie-Krzesławicach, stan. 39 i Krakowie-Zesławicach, stan. 63 (M. Bazielić, J. Machnik 1988, tabl. II, 16; III, 4), Brzeziach (S. Kadrow, J. Machnik 1997, ryc. 24:3, 7) oraz w Iwanowicach na stanowisku Babia Góra I (S. Kadrow 1991, tabl. VII, a; XII, a; XX, a).

Znacznie mniej możemy natomiast powiedzieć o fragmentach amfor. Z całą pewnością z naczynia takiego pochodzi niewielkie, źle zachowane ucho zdobione odciskami sznura (tabl. I, 4). Osobnego omówienia wymagają fragmenty naczyń ornamentowane poziomymi pasmami podwójnych odcisków sznura (tabl. I, 3, 6). Zdobienie tego rodzaju uchodzi za pospolite w fazie wczesnej kultury mierzanowickiej (S. Kadrow, J. Machnik 1997, s. 29) oraz w grupie samobrzezkiej (J. Machnik 1978, tabl. XVIII, 2–6, 8, 9). Trzeba jednak zaznaczyć, że w tzw. strefie B kultury mierzanowickiej, która obejmowała również interesujące nas tu stanowisko, pewne motywy dekoracyjne fazy wczesnej mogły się przeżywać jeszcze w fazie klasycznej (S. Kadrow, J. Machnik 1997, s. 78, 80).

Najprawdopodobniej z kulturą mierzanowicką należy wiązać także fragment toporka (tabl. I, 12) oraz przynajmniej niektóre wyroby krzemienne (dotyczy to zwłaszcza fragmentu ostrza siekierki krzemiennej – A. Koperski 1966, ryc. 3, g).

Nie jest natomiast jasna przynależność kulturowa sercowatego grocika krzemiennego (A. Kunysz 1966, s. 106), który został znaleziony w jamie 7A/64 w kontekście materiałów kultury trzcinieckiej i grupy tarnobrzezkiej.

Dokonując podsumowania powyższych uwag wypada zaznaczyć, że materiał z Krasicyzna wydaje się być starszy od publikowanych ostatnio zespołów kultury mierzanowickiej z Podgórza Rzeszowskiego (W. Blajer 1998; A. Koperski, A. Kostek 1998). Nie występuje tu bowiem charakterystyczny dla fazy późnej ornament „tekstylny”, pseudotekstylny czy niewielkie nacinane guzki pod krawędziami naczyń. Zauważalne są również wyraźne różnice technologiczne w ceramice (m.in. szorstkie powierzchnie). Zbiór ceramiki z Krasicyzna można datować na wczesną i klasyczną fazę kultury mierzanowickiej, uznając za przejaw penetracji stanowiska przez ludność tej kultury. Z przyczyn, o których była mowa wyżej (tzw. strefa B), nie wydaje się możliwe uszczegółowienie datowania w obrębie wymienionych faz.

KULTURA TRZCINIECKA

Ceramika kultury trzcinieckiej z Krasicyzna była już przedmiotem osobnego opracowania (W. Poradyło 1998). Dokładne przejrzanie inwentarzy wszystkich obiektów ujawniło jednak istnienie dalszych charakterystycznych fragmentów naczyń związanych z tym ugrupowaniem kulturowym. Analiza dokumentacji rysunkowej oraz materiałów z poszczególnych głębokości pozwoliła ponadto na wyodrębnienie jamy 7A/64. Jej przynależność kulturowa nie jest jasna. Zdecydowaną większość jej inwentarza (31 fragmentów) stanowiła ceramika, którą bezsprzecznie można identyfikować z kulturą trzciniecką. Są to m.in. brzegi o pogrubionych krawędziach (tabl. II, 10, 11, 17; III, 1) oraz skorupa zdobiona poziomą listwą plastyczną (tabl. II, 18). Ceramika kultury trzcinieckiej wyróżniała się również pod względem technologicznym. Powierzchnie naczyń są silnie wygładzone, o barwie brunatnej, ceglastobrunatnej, ciemnoszarej lub ciemnoszarobrunatnej (tabela I), zazwyczaj ciemniejszej niż w przypadku skorup zaliczonych do grupy tarnobrzezkiej. Najczęściej stosowaną domieszką schudzącą jest gruboziarnisty tłuczeń o różowej barwie. Drugą, mniej liczną (16 fragmentów) grupę w inwentarzu jamy 7A/64 stanowi ceramika, którą z pewną ostrożnością postanowiono zaliczyć do grupy tarnobrzezkiej. W zbiorze tym znalazł się fragment naczynia zdobionego na załomie guzkami i krótkimi, skośnymi żłobkami (tabl. IV, 16) oraz łukowato rozchylonego na zewnątrz brzegu z zaokrągloną krawędzią (tabl. IV, 17). Powierzchnie naczyń charakteryzują się tu z reguły słabszym wygładzeniem i nieco jaśniejszą barwą w porównaniu z ceramiką trzciniecką. Do masy ceramicznej dodawano m.in. czarny tłuczeń kamienny oraz piasek (tabela IV). W Krasicyźnie nie stwierdzono domieszki czarnego tłuczni kamiennego, która uchodzi za pospolitą w ceramice grupy tarnobrzezkiej w jej karpackim zasięgu (M. Parczewski 1979, s. 137, 141, przyp. 3; M. Gedl 1998a, s. 129, ryc. 61), w żadnej ze skorup o niezaprzeczalnie trzcinieckich cechach. Również domieszki piasku nie można uznać za typową dla kultury trzcinieckiej, mimo że występuje ona w ceramice z osady w Jakuszowicach, stan. 2 (J. Gór-

ski 1991a, s. 24). Problemu obecności ceramiki grupy tarnobrzskiej nie rozwiązała też analiza materiałów z poszczególnych głębokości wypełniska jamy. Przy dnie występowały bowiem zarówno skorupy kultury trzcinieckiej, jak i uznane za tarnobrzskie.

Na pewno z kulturą trzciniecką była natomiast związana jama 12A/64, choć i w jej wypełnisku znaleziono pojedyncze fragmenty naczyń o młodszej chronologii. Niewykluczone, że z ugrupowaniem tym należałoby również identyfikować źle zachowany obiekt, odkryty w roku 1966 wewnątrz loggi zamku. Dostarczył bowiem fragmentów naczyń wykazujących pod względem ukształtowania krawędzi pewne zbieżności z kulturą trzciniecką (A. Kunysz 1968, s. 217, ryc. 5, a, b). Niestety materiałów z tego obiektu nie udało się odszukać w zbiorach przemysłowego muzeum. Ceramika kultury trzcinieckiej zalegała ponadto na złożu wtórnym w obrębie innych kulturowo obiektów.

Z pewnością obiekty 7A/64 i 12A/64 pełniły funkcję jam zasobowych. Były dość głębokie i posiadały trapezowaty kształt w profilach. Analogiczne jamy odkryto na osadzie w Jakuszowicach, stan. 2 (J. Górski 1991a, s. 29, tabl. LXI, 1, 5; LXIII, 2) i w Rzeszowie, stan. 88–89 (W. Blajer 1985, s. 73).

Szczegółowej analizie technologicznej poddano niewielki zbiór ceramiki (91 fragmentów), pozyskanej z eksploracji jamy 7A/64 i 12A/64 (tabela I i II). Zazwyczaj powierzchnie naczyń były silnie wygładzone, najczęściej o szarobrunatnej barwie (45,05%). W porównaniu z ceramiką grupy tarnobrzskiej (porównaj z tabelą III) zdecydowanie liczniejsze były skorupy o powierzchniach z obydwu stron ciemnoszarych lub brunatnych oraz na zewnątrz szarobrunatnych bądź brunatnych, a wewnątrz ciemnoszarych. Charakterystyczne wyłącznie dla tego zbioru były natomiast fragmenty naczyń o powierzchniach obustronnie ceglastobrunatnych, względnie z jednej strony szarych. Do masy ceramicznej dodawano tłuczeń kamienny, któremu bardzo często towarzyszyła mika. Znacznie rzadziej (4,39%) stosowano domieszkę tłuczni kamiennego, miki i pojedynczych, drobnych ziaren na czerwono wypalanej ceramiki. Pod względem technologicznym ceramika z Krasiczyna wykazuje na ogół cechy uznawane za typowe dla zespołów kultury trzcinieckiej (A. Gardawski 1959, s. 90–93; W. Blajer 1985, s. 65).

Charakterystyczne dla osad silne rozdrobnienie ceramiki powoduje trudności w określeniu form naczyń. Wydaje się, że przynajmniej większość fragmentów pochodzi z garnków o esowatym profilu z wychylonym na zewnątrz brzegiem oraz z pogrubioną i najczęściej skośnie ściętą krawędzią (W. Poradyło 1998, s. 51–52). Poszczególne egzemplarze różniły się między sobą stopniem rozchylenia wylewów. Brzusce garnków były wysmukłe (tabl. III, 6) lub bardziej zaokrąglone (tabl. III, 3). Wyjątkowy jest fragment naczynia o lekko wyodrębnionej szyi (tabl. III, 12). Obok form niewielkich (tabl. II, 10, 14) i średnich (tabl. II, 3, 11, 19; III, 7) występowały naczynia o dużych średnicach wylewów (tabl. III, 4, 9). Brzegi są mniej lub bardziej wychylone na zewnątrz, a ich krawędzie pogrubione, nierzadko obustronnie, i najczęściej skośnie ścięte. Tylko dwa fragmenty z jamy 12A/64 mają proste, nie pogrubione krawędzie (tabl. III, 14, 15). Ogólnie nawiązują one do wyróżnionych na osadzie w Jaku-

szowicach brzegów typu II2 (J. Górski 1991a, s. 23, tabl. XXIV, 8; XXVI, 4; XXXVI, 3; LVII). Najliczniej występujące w drugiej i trzeciej strefie (faza Ib i II) wspomnianej osady w Jakuszowicach (J. Górski 1991a, tabela 2; 1991b, ryc. 2). Z kolei tradycyjne garnki o esowatym profilu z pogrubioną i skośnie ściętą krawędzią w systemie periodyzacji materiałów kultury trzcinieckiej z terenu Krakowa-Nowej Huty są formą przewodnią dla zespołów typu A, określanych też jako faza klasyczna (J. Górski 1997, s. 14–23).

Ceramika z Krasiczyna zdobiona była poziomymi listwami plastycznymi o daszkowatym przekroju, występującymi pojedynczo (tabl. II, 5, 12, 18; III, 8, 13) lub podwójnie (tabl. III, 9) oraz motywem poziomych żłobków (tabl. II, 9, 11). Są to wątki ornamentacyjne szeroko rozpowszechnione w środowisku kultury trzcinieckiej. We wspomnianym już systemie periodyzacji materiałów podkrakowskich są wyróżnikami zespołów najstarszych, określanych jako podtyp A1 i A2 (J. Górski 1997, s. 15–22). Podtyp A1 charakteryzuje się współwystępowaniem w obiektach naczyń zdobionych rytymi, poziomymi żłobkami oraz poziomymi listwami plastycznymi. Z kolei w zespołach młodszych (podtyp A2) praktycznie jedynym typem dekoracji są poziome listwy plastyczne. Autor prezentowanego systemu proponuje datować fazę klasyczną w rejonie Krakowa (zespoły A1–A3) na okres Brąz A2 i B. Przedstawiony ogólnikowo podział ma swoje odniesienia do osady w Krasiczynie. Jamę 7A/64 można wiązać z zespołami podtypu A1, natomiast obiekt 12A/64, w którym nie stwierdzono ornamentyki poziomych żłobków, z zespołami podtypu A2. Różnice pomiędzy obydwoma obiektami dotyczą również sposobu ukształtowania krawędzi. O ile w pierwszym z nich występują krawędzie, które można uznać za klasyczne (tabl. II, 10, 11, 17), o tyle w jamie 12A/64 są one silnie, obustronnie pogrubione i skośnie ścięte (tabl. III, 2, 8, 9), „wyciągnięte” na zewnątrz (tabl. III, 7, 11), względnie proste, nie pogrubione (tabl. III, 14, 15). Obecność tych ostatnich może potwierdzać młodszą pozycję chronologiczną jamy 12A/64. Rozważania powyższe nie spełniają jednak kryteriów metodologicznych. Inwentarzy jam 7A/64 i 12A/64 nie można bowiem traktować jako zespołów zwartych.

Godnym uwagi jest drobny fragment naczynia zdobione go płytkami, wręcz trudno zauważalnymi na powierzchni żłobkami o układach pionowych i skośnych (tabl. III, 5). Pod względem technologicznym wydaje się być najbliższy ceramice kultury trzcinieckiej. Został znaleziony w wypełnisku obiektu 12/64, gdzie dostał się zapewne ze zniszczonej części jamy 12A/64. Naczynia zdobione pionowymi żłobkami na brzuscu uchodzą za charakterystyczne dla trzeciej strefy (faza II) osady w Jakuszowicach, stan. 2 (J. Górski 1991a, s. 21, tabela 2; 1991b, ryc. 4; s. 74, 76) oraz występują w zespołach typu C z terenu Krakowa-Nowej Huty, stanowiąc ich przewodnią formę (J. Górski 1997, s. 28). Pojedyncze, analogicznie zdobione skorupy znaleziono też na osadzie w Dylągówce, stan. 1 na Pogórzu Dynowskim (W. Blajer, S. Czopek 1996, tabl. I, 2; IV, 11; V, 9; s. 40). Zespoły typu C z rejonu Krakowa są datowane na okres Brąz D i można je określać mianem późnej fazy kultury trzcinieckiej.

Dokonując podsumowania, można stwierdzić, że ceramika kultury trzcinieckiej z Krasiczyna wykazuje na ogół cechy

uważane za typowe dla klasycznej fazy tego ugrupowania (zespoły typu A). Zaobserwowane różnice pomiędzy inwentarzami jam 7A/64 i 12A/64 w zakresie zdobnictwa naczyń oraz ukształtowania krawędzi mogą mieć walor chronologiczny (odpowiednio zespoły podtypu A1 i A2 z terenów podkrakowskich). Nieliczne elementy o charakterze bardziej progresywnym, jak proste, niepogrubione brzegi, wyodrębnienie szyi naczyń i ornament pionowych żłobków, mogą ilustrować ogólny kierunek zmian w ceramice oraz wskazywać na możliwość wydzielenia materiałów być może nieco młodszych. W żadnym przypadku nie stanowią jednak podstaw do wyodrębnienia późnej fazy w rozumieniu systemu wypracowanego dla zachodniej Małopolski.

Osadę w Krasieczynie należy ogólnie datować na II okres epoki brązu z uwzględnieniem końca I okresu. Precyzowanie chronologii w oparciu o nawiązania do systemu periodyzacji materiałów podkrakowskich może być obarczone dużym błędem ze względu na możliwość różnego rytmu rozwojowego kultury trzcinieckiej w poszczególnych jej strefach.

Warto na koniec wspomnieć o obecności w Krasieczynie materiałów wczesnej fazy grupy tarnobrzeckiej (patrz kolejny podrozdział). Bardzo istotne wydają się tu relacje, zwłaszcza chronologiczne, pomiędzy osadnictwem tych dwóch kultur na stanowisku. Zwracano bowiem uwagę, że ceramika kultury trzcinieckiej z południowo-wschodniej Polski z reguły reprezentuje cechy typowe dla klasycznej fazy tego ugrupowania (M. Gedl 1998b, s. 27–28; S. Czopek 1996, s. 110; 1998, s. 63–64). Jak dotąd ze schyłkową fazą wiąże się jedynie niewielką osadę w Dylągówce na Pogórzu Dynowskim (W. Blajer, S. Czopek 1996). Datuje się ją na pierwszą połowę III okresu epoki brązu i co ważniejsze, zlokalizowana jest poza strefą zwartego osadnictwa kultury trzcinieckiej i grupy tarnobrzeckiej (M. Gedl 1998b, ryc. 1; 1998a, ryc. 1). Z kolei opracowany system periodyzacji materiałów z lessów podkrakowskich dotyczy obszarów, na których od fazy Brąz C wytworzyła się specyficzna grupa lokalna kultury trzcinieckiej o silnych nawiązaniach zakarpaccich. Rozwój ceramiki przypuszczalnie wyglądał tam odmiennie niż w pozostałej części zasięgu tej kultury (J. Górski 1997, s. 34).

W świetle powyższych uwag nie można wykluczyć, że ceramika kultury trzcinieckiej we wschodniej Małopolsce rozwijała się nieco odmiennym rytmem. Mógł on się przejawiać dłuższym przeżywaniem się cech uznawanych za typowe dla fazy klasycznej i mniejszą percepcją elementów „progresywnych” w ceramice. Ze względu na stan badań powyższe sformułowanie można traktować jedynie jako jedną z hipotez roboczych.

GRUPA TARNOBRZESKA

Źródła nieruchome

Niewątpliwie z grupą tarnobrzecką należy wiązać obiekty 4/64, 8A/64, 11/64, 17/65, 18/65 i 19/65. Być może do grupy tej należy zaliczyć również obiekt 5/64. W jego wypełnisku najliczniej reprezentowana była bowiem ceramika grupy tarnobrzeckiej, choć obok niej występowały fragmenty naczyń z okresu rzymskiego i z wczesnego średniowiecza. O niejasnej przynależności kulturowej jamy 7A/64 była już

mowa w podrozdziale poświęconym kulturze trzcinieckiej. W obiektach 8A/64, 17/65 i 18/65 znaleziono pojedyncze skorupy o młodszej chronologii.

Wymienione obiekty to niewielkie, mniej lub bardziej regularne, koliste względnie owalne jamy o średnicach od 110 do 160 cm. Co najmniej trzy z nich należy określić jako jamy zasobowe (J. Michalski 1983, s. 156–160). Z wyjątkiem nietypowej w profilach jamy 8A/64 pozostałe dwie (obiekty 11/64 i 19/65) mają dobre analogie na innych osadach grupy tarnobrzeckiej (M. Zeylandowa 1963, ryc. 28; 30; A. Koperski 1968, ryc. 3; A. Muzyczuk, E. Pohorska-Kleja 1994, ryc. 39; M. Parczewski 1997, ryc. 3). Interesującym obiektem jest jama 18/65. W profilu posiadała klepsydrowaty kształt z silnym przewężeniem w środkowej części wypełniska. Obiekty takie interpretowane są jako wędzarnie (J. Michalski 1983, s. 168–169). Na dnie jamy z Krasieczyna nie stwierdzono jednak śladów paleniska czy też nawet zwiększonej ilości węgla drzewnych i popiołu. Jamy o analogicznych profilach znane są z osady na stanowisku 16 w Bachórze (M. Parczewski 1996, ryc. 3). Trudno natomiast określić charakter pozostałych trzech obiektów. W przypadku jamy 4/64 i 5/64 uniemożliwia to brak jakichkolwiek danych o profilach. Na podstawie informacji na metryczkach można stwierdzić, że były płytkie o głębokości nie przekraczającej 30 cm. Nieznacznie tylko głębsza była jama 17/65. W profilu miała niezbyt regularny, nieckowaty kształt z przemieszaną żółtą gliną w części środkowej wypełniska. Nieckowate jamy są bardzo pospolite na osadach grupy tarnobrzeckiej.

Obiekty grupy tarnobrzeckiej dość wyraźnie skupiały się w centralnej części dziedzińca zamkowego (ryc. 2). Istnienie podobnych zgrupowań jam w obrębie osad stwierdzono też na innych, badanych wykopaliskowo stanowiskach z środkowego i górnego dorzecza Sanu (M. Gedl 1998a, s. 116–120).

Źródła ruchome

Ceramika grupy tarnobrzeckiej występowała nie tylko w analizowanych wyżej jamach, ale także na złożu wtórnym w obrębie innych kulturowo obiektów. Szczegółowej analizie technologicznej poddano 353 fragmenty ceramiki. W przygotowanych zestawieniach tabelarycznych uwzględniono informacje o fakturze i barwie powierzchni skorup oraz o stosowanych domieszkach schudzających (tabele III–IV). Z informacji zawartych w tabeli III wynika, że:

- a) dominującą grupą jest ceramika o gładkich powierzchniach, stanowiąca 81,88% całości materiału,
- b) udział ceramiki o powierzchni zewnętrznej szorstkiej minimalnie przekracza 7%, natomiast fragmenty naczyń chropowaconych lub obmazywanych na zewnątrz są liczniej reprezentowane tylko w jamie 8A/64,
- c) ceramika o powierzchniach brązowych lub szarobrunatnych stanowi 81,31% całości materiału,
- d) znacznie słabiej reprezentowane są skorupy o powierzchniach obustronnie ciemnoszarych (3,97%) lub na zewnątrz brązowych, a wewnątrz czarnych (8,5%).

Porównując uzyskane dane z innymi osadami grupy tarnobrzeckiej (S. Czopek 1994, tabela 2; 1997, tabela II), można stwierdzić ogólną zbieżność w wysokim udziale procentowym ceramiki obustronnie brązowej lub szarobrunatnej.

Zwraca uwagę zupełny brak w Krasiczynie skorup o powierzchniach zewnętrznych czarnych i brunatnych wewnętrznych. Ceramika taka bywa uważana za bardzo typową dla II fazy grupy tarnobrzeskiej (S. Czopek 1989, s. 417; 1996, s. 44). Zbiór z Krasiczyna charakteryzuje się ponadto znaczną przewagą ceramiki gładkościennej (81,88%). Jest to sytuacja odwrotna do zaobserwowanej w Białobrzegach na stan. 5, gdzie ponad 70% skorup ma powierzchnie zewnętrzne szorstkie lub chropowate (S. Czopek 1997, s. 65). Wysoki (69,5%) udział ceramiki gładkościennej odnotowano z kolei na osadzie w Piasecznie (S. Czopek 1994, tabela 2).

W zakresie stosowanych domieszek schudzających dodawanych do masy ceramicznej w materiale z Krasiczyna dominuje tłuczeń kamienny (tabela IV) – 85,55% skorup zawiera wyłącznie domieszkę tłucznia kamiennego lub tłucznia kamiennego i miki. W blisko połowie przypadków jest to pokruszony czarny kamień, najpewniej rogowiec. Tłuczeń tego rodzaju jest uważany za pospolitą domieszkę schudzającą w ceramice grupy tarnobrzeskiej w jej karpackim zasięgu (M. Parczewski 1979, s. 137, 141, przyp. 3; M. Gedl 1998a, s. 129, ryc. 61). W znacznie mniejszej ilości jest reprezentowana w Krasiczynie domieszka tłucznia kamiennego, ceramicznego i miki (5,95%). W pozostałych przypadkach odnotowano domieszki o dość urozmaiconych kompozycjach i znikomym udziale procentowym.

Porównując uzyskane dane z podobnymi zestawieniami wykonanymi dla innych stanowisk grupy tarnobrzeskiej, zauważymy wyraźne różnice. Przykładowo na osadach w Tarnobrzegu-Zakrzowie, stan. 1 i Orłiskach Sokolnickich, stan. 1 dominowała w ceramice domieszka tłucznia kamiennego z piaskiem (odpowiednio 84,08% i 51,7%) (J. Podgórska-Czopek, S. Czopek 1991, tabela II; S. Czopek, S. Kadrow, P. Mitura 1993, tabela 4). Z kolei na cmentarzysku w Wietlinie III na 103 przeanalizowane naczynia w 46 wystąpiła wyłącznie domieszka ceramiczna (44,66%), a w 44 towarzyszył jej tłuczeń kamienny i czasem mika (42,72%) (A. Kostek 1991). Przewaga analogicznych domieszek cechuje ceramikę z cmentarzyska w Trójczycach, stan. 1 (niepublikowane materiały w zbiorach Muzeum NZP w Przemyśle). Z jeszcze inną sytuacją mamy do czynienia na cmentarzyskach w Gródzisku Dolnym, stan. 1 i Chodaczowie, stan. 2 (S. Czopek 1996, tabela III). Dominuje tam tłuczeń kamienny, ale bardzo liczna jest domieszka tłucznia ceramicznego i kamiennego oraz wyłącznie ceramicznego.

Dokonując analiz technologicznych, warto się zastanowić nad możliwością ich wykorzystania dla ustaleń chronologicznych. Studia nad zespołem osadniczym kultury łużyckiej w okolicach Kruszwicy wykazały niewielką zmienność cech technologicznych ceramiki z różnych faz tej samej osady, przy równoczesnym braku podobieństw w zespołach różnych osad datowanych na tę samą fazę (K. Szamalek 1992, s. 14–15). Obserwowane zróżnicowanie technologiczne ceramiki znad Gopła dotyczy poszczególnych osad, tworzących jeden zespół osadniczy i nie ma raczej aspektu chronologicznego.

Wydaje się, że również w grupie tarnobrzeskiej różnice w stosowanych domieszkach schudzających mogą mieć charakter regionalny, warunkowany przypuszczalnie dostępnością poszczególnych surowców i lokalnymi tradycjami. Nie-

mniej zestawiając poczynione uwagi, można ostrożnie sugerować, że pewne cechy technologiczne ceramiki z Krasiczyna, takie jak duży udział ceramiki gładkościennej, brak skorup o powierzchniach zewnętrznych czarnych i brunatnych wewnętrznych oraz dominacja domieszki tłucznia kamiennego, są bardziej typowe dla zespołów wczesnej fazy grupy tarnobrzeskiej.

Prezentowany zbiór ceramiki z Krasiczyna cechuje duże rozdrobnienie materiału. W znacznym stopniu ogranicza to możliwości pełnego określenia form naczyń. Z pewnością reprezentowane są fragmenty naczyń wazowatych, garnków, mis oraz kubków względnie czerpaków.

Naczynia wazowate to egzemplarze o prostych, stożkowatych szyjach (tabl. IV, 1; V, 11; VI, 11), niekiedy z wyodrębnionym i odgiętym na zewnątrz brzegiem (tabl. V, 3) lub o szyi cylindrycznej z lekko rozchylonym wylewem (tabl. IV, 11). We wszystkich przypadkach mamy do czynienia z niewielkimi fragmentami brzegowymi. Uniemożliwia to klasyfikację naczyń, a tym samym dokładne określenie ich chronologii. Na nieco więcej uwagi zasługuje fragment naczynia wazowatego, który znaleziono w jamie 8A/64 (tabl. V, 3). Niektóre wazy o tak ukształtowanych szyjach i brzegach, zawsze bogato ornamentowane, znajdują nawiązania w ceramice kultury Gava (J. Chochorowski 1989, s. 602; S. Czopek 1996, s. 37). W znikomym stopniu dotyczy to jednak fragmentu z Krasiczyna. Niewykluczone, że należy go datować na IV i ewentualnie V okres epoki brązu.

Wśród mis najliczniej reprezentowane są egzemplarze profilowane. Większy fragment misy profilowanej odkryto w jamie 11/64 (tabl. VI, 3). Z innych obiektów znane są tylko mało charakterystyczne ułamki profilowanych brzuśców (tabl. V, 1, 14), bądź silnie wychylonych brzegów, które zapewne pochodzą z tego typu naczyń (tabl. IV, 13; V, 7, 8, 16). Misy profilowane nie stanowią dobrych wyznaczników chronologicznych (K. Moskwa 1976, s. 76–77; M. Gedl 1994, s. 38). Najliczniej występują w epoce brązu. W ogóle nie stwierdzono ich na pochodzącym z III fazy cmentarzysku w Trzęsówce, stan. 1 (K. Moskwa 1971). Być może pojedyncze fragmenty mis profilowanych odkryto natomiast na podobnie datowanej, późnej osadzie w Białobrzegach, stan. 5 (S. Czopek 1997, tabl. VI, 18; VIII, 12; XI, 2; s. 68).

Z mis pochodzą zapewne również fragmenty naczyń o krótkich, lekko rozchylonych szyjach ze ścięzionymi i wywiniętymi na zewnątrz krawędziami (tabl. IV, 18; VI, 7). Jeden z nich posiada wyraźnie wyodrębnioną szyjkę. Najpewniej mamy tu do czynienia z fragmentami mis o dwustożkowatych lub zaokrąglonych brzuścach i wyodrębnionych szyjach rozchylonych na zewnątrz (M. Gedl 1994, s. 38–39). Kształtem nawiązują one do klasycznych mis profilowanych. Mimo że licznie występują w epoce brązu, to jednak nie mają większego znaczenia dla ustaleń chronologicznych.

Interesującym zabytkiem jest znaleziony w jamie 11/64 fragment płytkiego, grubościennego naczynia o stożkowato rozchylonych na zewnątrz ściankach bocznych (tabl. VI, 1). Skorupa została wtórnie przepalona w ogniu. Niewykluczone, że jest to fragment dość nietypowej dla środowiska grupy tarnobrzeskiej misy. Kształtem zdaje się nawiązywać do podobnych miseczek znalezionych luźno na cmentarzysku

w Wietlinie III, stan. 1 (A. Kostek 1991, tabl. XV, 10; XVIII, 6).

Kubki względnie czerpaki nie są zbyt liczne w ceramice z Krasicyzna. Większy fragment kubka umożliwiający przeprowadzenie analizy typologiczno-chronologicznej, znaleziono jedynie w obiekcie 8A/64 (tabl. V, 15). Z naczyń tego rodzaju pochodzą zapewne drobne fragmenty uch (tabl. IV, 15; VI, 6). Nie jest natomiast pewne, czy można zaliczyć tu fragment rozchylonego brzegu (tabl. VI, 15) i ornamentowanego brzuśca (tabl. IV, 16). Mogą bowiem pochodzić z niewielkich naczyń wazowatych. Kubek z jamy 8A/64 ma podkreślony załom brzuśca i lekko rozchylony brzeg (tabl. V, 15). Ślady po brakującym uchu wskazują, że łączyło ono załom brzuśca z krawędzią wylewu. Kubek o analogicznym profilu znaleziono w grobie 266 na cmentarzysku w Paluchach, stan. 1 (W. Blajer, S. Czopek, A. Kostek 1991, ryc. 11, f). Dalsze zbliżone okazy znamy nie tylko z Paluchów (S. Lewandowski 1979, tabl. I, j, m), ale również z pobliskich cmentarzysk w Chodaczowie, stan. 2 i Grodzisku Dolnym, stan. 1 (S. Czopek 1996, tabl. X, 7; XII, 17; XV, 6; XLIV, 4). Obok kubków niezdobionych występują egzemplarze bogato ornamentowane. Niezdobione kubki tego typu, określane mianem profilowanych, datuje się na I fazę rozwojową grupy tarnobrzesckiej z zastrzeżeniem możliwości przeżywania się niektórych form do schyłku epoki brązu (J. Chochorowski 1989, s. 599–600; tabl. V; S. Czopek 1996, s. 41–42).

Nieco więcej możemy powiedzieć o naczyniach garnkowatych. Występują wśród nich garnki o esowatym profilu oraz najpewniej fragment garnka jajowatego, zdobionego rzędem dziurek pod krawędzią (tabl. IV, 3). Ten ostatni został znaleziony na złożu wtórnym w obiekcie 1/64. Garnki jajowate o chropowatej powierzchni zewnętrznej, zaopatrzone w rząd dziurek pod krawędzią są uważane za typowy wyznacznik III fazy grupy tarnobrzesckiej (K. Moskwa 1976, s. 59–61, 103). Znacznie większe zróżnicowanie wykazują garnki o esowatym profilu. Można wśród nich wyróżnić naczynia o powierzchniach gładkich (tabl. IV, 5, 9; VI, 13, być może też tabl. IV, 7; V, 2) lub o powierzchni zewnętrznej chropowatej (tabl. IV, 20, 21) względnie obmazywanej (tabl. V, 18). Rozdrobnienie materiału uniemożliwia, zwłaszcza w przypadku garnków o gładkich powierzchniach, dokładne określenie proporcji naczyń. Mogą one być istotne dla ustaleń typologiczno-chronologicznych. Garnki o esowatych lub tulipanowatych profilach K. Moskwa (1976, s. 53–54, 91–92) datował na III i IV okres epoki brązu, traktując je jako typowy wyznacznik wczesnej fazy grupy tarnobrzesckiej. Z kolei J. Chochorowski (1989, s. 599–600, tabl. V) uznał gładkie garnki o esowatych profilach za generalnie starsze od analogicznych okazów o obmazywanej powierzchni zewnętrznej. Propozycja ta jest szeroko dyskutowana w literaturze (W. Blajer, S. Czopek, A. Kostek 1991; M. Gedl 1994, s. 35; S. Czopek 1996, s. 31–33). Na niezbyt odległym od Krasicyzna cmentarzysku w Bachórze-Chodorówce, licznie wystąpiły obydwie odmiany garnków (M. Gedl 1994, s. 34–35). Nie wykazywały jednak zróżnicowania przestrzennego ani chronologicznego. W strefie karpackiej obok tradycyjnych, smukłych garnków esowatych występują naczynia niższe, stosunkowo szerokie. Wydaje się, że nie wiążą się one

z wczesną fazą grupy tarnobrzesckiej i zapewne pochodzą ze schyłku epoki brązu (M. Gedl 1994, s. 36; 1998a, s. 63). W materiale z Krasicyzna warto zwrócić uwagę na fragment brzegowy garnka o płasko ściętej od góry krawędzi (tabl. IV, 5). Wśród tej kategorii naczyń grupy tarnobrzesckiej tak uformowane krawędzie nie należą do zbyt częstych (M. Gedl 1994, tabl. XXXIX, 1). Niewykluczone, że brzeg z Krasicyzna nawiązuje w pewnym stopniu do materiałów typu Dylągówka (W. Blajer, S. Czopek 1996, tabl. I, 1, 7; III, 11; VIII, 8), zwłaszcza że obiekt, w którym został znaleziony, dostarczył ceramiki o cechach uważanych za klasyczne dla kultury trzcinieckiej.

Zaledwie cztery fragmenty ceramiki z Krasicyzna były zdobione. Z jamy 7A/64 pozyskano niewielki fragment naczynia dekorowanego na załomie brzuśca guzkami i krótkimi, skośnymi żłobkami (tabl. IV, 16). Ornament ten należy uznać za szeroko rozpowszechniony w grupie tarnobrzesckiej i raczej związany z epoką brązu, choć sporadycznie występuje również na stanowiskach datowanych na wczesną epokę żelaza (K. Moskwa 1971, tabl. XVI, 5; XXVII, 9). Niezbyt typowa dla tego ugrupowania kulturowego jest natomiast obecność na naczyniu starannie wykonanej, poziomej, półowalnej w przekroju poprzecznym listwy plastycznej, ograniczonej od góry żłobkiem (tabl. V, 10). Nie przedstawia ona również klasycznego przykładu listwy „trzcinieckiej” (półowalny przekrój oraz żłobek), mimo że technologicznie skorupa może wykazywać związki z tą kulturą. W wypełnisku obiektu 12/64 znaleziono, zalegający tam na złożu wtórnym, fragment dwustożkowatego brzuśca zdobionego na załomie grupą pionowych nacięć oraz dwoma poziomymi liniami rytymi powyżej (tabl. VI, 9). Dekorowanie załomów naczyń nacięciami spotyka się zarówno na ceramice z epoki brązu (M. Gedl 1994, tabl. CXIII, 1; CXV, 1), jak i w materiałach młodszych chronologicznie (K. Moskwa 1971, tabl. XXIX, 3). Ostatni, czwarty fragment zdobiony był guzkiem.

Ustalając pozycję chronologiczną całego zbioru ceramiki grupy tarnobrzesckiej z Krasicyzna, należy brać pod uwagę przytoczone wyżej analogie i szczegółowe wnioski. Bezspornie datowanie większości materiału trzeba ograniczyć do I fazy rozwojowej tego ugrupowania (K. Moskwa 1976, s. 87–92). W pierwszym rzędzie dotyczy to garnków o esowatych profilach, zarówno gładkościennych, jak i chropowatych lub obmazywanych na zewnątrz. Tylko w przypadku jednego fragmentu, zdobionego rzędem dziurek pod krawędzią, możemy pewnie mówić o datowaniu na wczesną epokę żelaza. Pozostałe naczynia to formy raczej długotrwałe, na ogół najliczniej występujące w epoce brązu.

Z fazą wczesną, i to zapewne z jej starszym odcinkiem (horyzont A lub B wg J. Chochorowskiego), należy wiązać obiekty 4/64 oraz 18/65. Nieznacznie młodszy (horyzont C wg J. Chochorowskiego) może być obiekt 8A/64, w którym znaleziono ułamki esowatego garnka o obmazywanej powierzchni zewnętrznej. Przypuszczalnie podobnie wczesną chronologię posiadają pozostałe obiekty. Mogą wskazywać na to fragmenty mis profilowanych. Zwraca uwagę niewielki udział ceramiki o powierzchniach zewnętrznych chropowatych lub obmazywanych. Świadczyć to może, że użytko-

wanie osady zostało przerwane pod koniec fazy wczesnej. Pojedynczy fragment garnka z rzędem dziurek pod krawędzią należy najprawdopodobniej interpretować jako ślad ponownej penetracji stanowiska przez ludność grupy tarnobrzeskiej we wczesnej epoce żelaza.

KULTURA PRZEWORSKA

Źródła nieruchome

Osadnictwo kultury przeworskiej reprezentowane jest przez pięć obiektów: 1/64, 6/64, 12/64, 15/65 i 16/65. Tylko jeden z nich zachowany był w całości. Pozostałe w mniejszym lub większym stopniu uległy zniszczeniu przez wkopy nowożytnie. W rzutach poziomych miały kształt nieregularnego czworokąta, prostokąta, trapezu lub silnie wydłużonego owalu o szerokościach od 150 do 360 cm i długościach od 370 do 600 cm. Głębokość obiektów wahała się w granicach od 45 do 110 cm od powierzchni gruntu. Dna na ogół były dość płaskie, a ścianki boczne zazwyczaj pionowe lub lekko zwężające się ku dołowi. W obrębie wypełniska trzech obiektów (1/64, 6/64 i 12/64) stwierdzono występowanie dołków posłupowych, związanych zapewne z konstrukcją drewnianą budynków. Najwięcej odkryto ich w obiekcie 12/64, gdzie koncentrowały się wzdłuż jego południowej i wschodniej ściany. Z kolei dwa dołki posłupowe z obiektu 16/65 miały późniejszą metrykę. W środkowej części obiektu 1/64 miały występować przepalone kamienie oraz liczne węgle drzewne, interpretowane w trakcie badań jako ślad po palenisku. Wypełniska były z reguły jednolite i stanowiła je szara ziemia. Z ich eksploracji pozyskiwano zawsze duże ilości fragmentów ceramiki, głównie tzw. „grubej roboty”, kości zwierzęcych i grudek polepy. Występowanie polepy związane było najprawdopodobniej z uszczelnianiem gliną drewnianych konstrukcji chat.

Obiekt o analogicznym charakterze co odkryte w Krasiczynie są uważane na obszarze kultury przeworskiej za pozostałości budynków mieszkalnych (K. Godłowski 1969; I. Jadczykowa 1983). Przypuszczalnie mamy tu do czynienia z pólziemiankami. Z najbliższych terytorialnie analogii można wymienić podobne obiekty odkryte na osadach w Bachórze, stan. 16 (M. Parczewski 1986, s. 38, ryc. 19), Hłomczy, stan. 1 (A. Muzyczuk, E. Pohorska-Kleja 1994, ryc. 17; 53; 55), Otałęż (A. Szaląpata 1968, s. 126), Korniaktowie Północnym, stan. 4b (J. Podgórska-Czopek 1992, ryc. 3) i Krakowie-Nowej Hucie, stan. 1 (R. Hachulska-Ledwos 1991, ryc. 6; 7; 9; 12; 1998, ryc. 2).

Na uwagę zasługuje układ chat w Krasiczynie. Z wyjątkiem jednej (obiekt 6/64) tworzyły wyraźną koncentrację, układając się najprawdopodobniej w okrąg z niewielkim, pustym palcem pośrodku (ryc. 2).

Źródła ruchome

Materiał zabytkowy kultury przeworskiej to przede wszystkim fragmenty naczyń glinianych. Łącznie z eksploracji pięciu omówionych wyżej obiektów pozyskano 1185 ułamków ceramiki. Znacznie rzadsze są inne zabytki. W pierwszej kolejności należy tu wymienić rogowy grzebień oraz gliniane przeszliki.

Rogowy grzebień, będący niezłym wyznacznikiem chronologicznym, został znaleziony w wypełnisku obiektu 12/64 (tabl. XIV, 1). Niestety zabytek zaginął, a o jego kształcie i budowie możemy wnioskować tylko na podstawie wcześniejszej publikacji (A. Przewoźnik 1964, ryc. 3, b). Zapewne należy go zaliczyć do grzebieni trójwarstwowych o płytkach łączonych krótkimi, poprzecznymi nitami i o półkoliście wygiętym grzbiecie. Odpowiada on typowi I według S. Thomas (1960, s. 77–94). Grzebienie trójwarstwowe typu I występują w kulturze przeworskiej począwszy od fazy B₂/C₁ przez cały młodszy okres rzymski (S. Thomas 1960, s. 85–94; K. Godłowski 1977, s. 50–51; 1981, s. 77).

W trakcie eksploracji obiektów 6/64 i 15/65 znaleziono przeszliki gliniane (tabl. X, 6–9; XVI, 7). Niestety również i te zabytki zaginęły. Informacji o ich kształtach i rozmiarach dostarczają publikacje A. Przewoźnika (1964, ryc. 2) i A. Koperskiego (1966, ryc. 3, c). Reprezentują one szeroko rozpowszechniony w kulturze przeworskiej typ przeszlików dwustożkowatych. Niektóre egzemplarze z Krasiczyna posiadają zagłębienia przy obydwu biegunach. Średnice przeszlików mieszczą się w granicach od 3 do 4,4 cm, przy wysokościach od 1,5 do 3,2 cm.

Do zabytków często spotykanych na stanowiskach kultury przeworskiej należy zaliczyć także brązową igłę znaną w obiekcie 16/65 (A. Koperski 1966, ryc. 3, f). W okresie wpływów rzymskich zdecydowanie przeważały igły wykonane z żelaza. Egzemplarze brązowe były o wiele rzadsze.

Z obiektu 1/64 pochodzi kamienny przedmiot, być może pełniący funkcję formy odlewniczej, z regularnym, niekowatym zagłębieniem na jednym końcu (tabl. IX, 13). Obiekt 15/65 dostarczył z kolei niewielkiej, okrągłej blaszki żelaznej z uchwytem? (tabl. XVI, 5). Jej związek z kulturą przeworską nie jest pewny.

Jak już wcześniej wspomniano przeważającą większość materiału kultury przeworskiej z Krasiczyna stanowi ceramika. Jest ona dość silnie zróżnicowana pod względem technologicznym. Dla zachowania przejrzystości opisów wydzielono grupy technologiczne, w obrębie których sklasyfikowano cały zbiór ceramiki (tabela V). Charakterystyki poszczególnych grup podano we wstępie do części materiałowej.

Najliczniej w obrębie inwentarzy wszystkich obiektów reprezentowana jest grupa IVA-C. Z wyjątkiem obiektu 1/64 jej udział oscyluje w granicach 50% całości materiału, przekraczając w obiekcie 12/64 nawet 60%. Jest to ceramika o powierzchniach mniej lub bardziej „gruzelkowatych”, nierównych, nierzadko szorstkich, schudzana prawie wyłącznie domieszką gruboziarnistego tłucznia kamiennego. Skorupy o analogicznych cechach technologicznych towarzyszyły ceramicie „siwej” w jamie 21 na osadzie kultury przeworskiej w Nehrybce, stan. 7 (W. Poradyło 1999, s. 226–227). Zdecydowanie mniej liczne (7,69–11,51%) są fragmenty z naczyń o powierzchniach gładkich, szarobrunatnych, brunatnych lub wewnątrz czarnych (grupa IIIA-C). Tylko w obiekcie 1/64 ich udział przekracza 22%. Do schudzania masy ceramicznej używano tu drobno- i średnioziarnistego tłucznia kamiennego, któremu często towarzyszy piasek i mika. Bardzo różny jest natomiast udział w poszczególnych obiektach cienkościenniej ceramiki o czarnych, najczęściej silnie wygladzo-

nych, błyszczących powierzchniach (grupa IA). Skrajne wartości udziału procentowego tej grupy to 5,88% (obiekt 15/65) i 30,77% (obiekt 6/64). Pozostałe grupy występują najczęściej w ilościach śladowych, rzadko tylko przekraczając 5% udziału w całości inwentarza. Między innymi w obiektach 12/64, 15/65 i 16/65 dość liczna jest ceramika o powierzchniach zewnętrznych silnie schropowaconych (grupa VIA). Podobne skorupy są charakterystyczne dla osady kultury przeworskiej w Przemyśle-Przekopanej, stan. 124 (niepublikowane materiały w zbiorach Muzeum NZP w Przemyśle).

Z wyjątkiem jednego toczonego na kole garncarskim fragmentu (tabl. XI, 4), pozostałe pochodzą wyłącznie z naczyń lepionych w rękach. Można wśród nich wyróżnić starannie wykonane, cienkościenne naczynia, najczęściej o wyświecanych, czarnych powierzchniach (grupa IA) oraz tzw. ceramikę „grubej roboty”.

Fragment naczynia wykonanego na kole garncarskim został znaleziony w obiekcie 6/64. Zapewne pochodzi on z misy względnie czarki o lekko zaokrąglonym zalomie i prawie pionowo ustawionej górnej części brzuśca z trójkątnie pogrubioną krawędzią (tabl. XI, 4). Powierzchnia zewnętrzna jest silnie wygładzona, szara, wewnętrzna gładka, beżowa, ze śladami pracy koła garncarskiego? W masie ceramicznej stwierdzono pojedyncze, grube kawałki białego tłucznia kamiennego oraz drobnitką mikę. Choć trudno wskazać dokładne analogie, to bezspornie naczynie nawiązuje kształtem do typu BXX w klasyfikacji ceramiki siwej, dokonanej przez H. Dobrzańską (1980, s. 109–110, ryc. 8; 20). Są to formy długotrwale, w różnych wariantach występujące aż po wczesny okres wędrówek ludów. Dla datowania materiałów z Krasicy istotna jest możliwa do przyjęcia dolna granica czasowa występowania naczyń robionych na kole garncarskim. W kulturze przeworskiej ceramika toczona (tzw. „siwa”) z całą pewnością pojawia się od fazy C_{1b}, choć nie można wykluczyć jej sporadycznego występowania na niektórych terenach już od fazy C_{1a} (K. Godłowski 1977, s. 179; H. Dobrzańska 1980, s. 133–135).

Wśród ceramiki lepionej ręcznie można wyróżnić garnki, najczęściej o esowatym profilu, rzadziej jajowate lub o dwustożkowatym brzuścu, różnego typu czarki lub wazy oraz dość zróżnicowaną pod względem kształtów i rozmiarów kategorię mis. Na ogół rozdrobnienie materiału uniemożliwia określenie całych form naczyń. Utrudnia to wykonanie odpowiedniej klasyfikacji typologiczno-chronologicznej ceramiki.

Fragmenty garnka jajowatego o niewyodrębnionym i zagiętym do środka brzegu znaleziono w obiekcie 15/65 (tabl. XIV, 10). Zapewne z tego typu naczyń pochodzą również dwa brzegi z obiektu 1/64 (tabl. VII, 4, 9). Pod względem technologicznym reprezentują grupy IVA, IVB i IIIA. Garnki jajowate w kulturze przeworskiej są najbardziej typowe dla faz B₁ i B₂, choć występują, jakkolwiek mniej pospolicie, w zespołach z młodszego okresu przedrzymskiego oraz z wczesnej fazy młodszego okresu rzymskiego (T. Liana 1970, s. 439; K. Godłowski 1977, s. 125). W Polsce południowo-wschodniej naczynia tego rodzaju są raczej dość rzadkie. Liczniej reprezentowane są na osadzie w Pasiece Otfinow-

skiej, stan. 1 (A. Szpunar 1994, tabl. X, a, d; XV, d; XX, b, c). Fragmenty brzegów garnków jajowatych znane są też z osady w Hłomczy, stan. 1 (A. Muzyczuk, E. Pohorska-Kleja 1994, tabl. XXVII, 4, 5; XXVIII, 17).

Inny typ reprezentuje fragment garnka o dwustożkowatym brzuścu i najpewniej lekko odgiętym na zewnątrz brzegu (tabl. X, 2). Technologicznie należy go zaliczyć do grupy IVA. Na Górnym Śląsku garnki o dwustożkowatych brzuścach występują co najmniej od fazy B₂, przechodząc do młodszego okresu rzymskiego (K. Godłowski 1977, s. 126–128).

Interesujący typ przedstawiają duże (średnice wylewów od 17 do 28 cm) garnki o górnej partii brzuśca silnie zwięzającej się w kierunku nieznacznie rozchylonego brzegu z wyraźnie pogrubioną krawędzią (tabl. X, 4; XIII, 16; XVI, 13). Ich fragmenty znaleziono w obiektach 6/64, 12/64 i 16/65. Sposób ich wykonania każe je łączyć z grupą technologiczną IVB i IVA. Podobne fragmenty nie są zbyt często spotykane na stanowiskach kultury przeworskiej. Można tu wskazać pojedyncze znaleziska z terenu Górnego Śląska (K. Godłowski 1977, tabl. XV, 2, 11, 13) oraz ze stan. 1 w Krakowie-Nowej Hucie (R. Hachulska-Ledwos 1991, tabl. XI, 1). Materiały osadowe z Górnego Śląska sugerują możliwość datowania tego typu naczyń na fazy C₁-C₂ (K. Godłowski 1977, s. 136).

Najliczniejszą i zarazem najbardziej zróżnicowaną grupę naczyń wśród ceramiki kultury przeworskiej z Krasicy stanowią garnki o esowatym profilu. Niestety w większości są to niewielkie fragmenty brzegowe, uniemożliwiające określenie całych form naczyń. Dlatego nie można wykluczyć, że część z nich w rzeczywistości może pochodzić z płytszych naczyń, zaliczanych niekiedy do czarek (K. Godłowski 1977, s. 143). W grupie garnków o esowatym profilu można wyróżnić kilka odmian. Ścisłe ich rozgraniczenie jest jednak bardzo trudne.

Pierwszą odmianę reprezentują garnki o silnie rozchylonym na zewnątrz wylewie (tabl. VII, 3, 12; VIII, 11; IX, 10, 16; X, 1, 5; XI, 2, 6, 8, 12; XII, 7, 10; XIII, 1, 6; XIV, 2, 9, 12; XV, 1, 4, 6; XVI, 1). Brzegi mogą być wyodrębnione lub płynnie, łukowato odgięte na zewnątrz. Charakterystyczną cechą tej odmiany garnków jest przewężenie naczyń na wysokości szyjki, której średnica zawsze jest mniejsza od średnicy wylewu i największej wydętości brzuśca. Krawędzie mogą być zaokrąglone, skośnie lub płasko ścięte, ewentualnie nieznacznie pogrubione. Krawędź jednego z brzegów została zaopatrzona w rząd dołków (tabl. XII, 7). Inny z fragmentów zdobiony był pod wylewem odciskami palcowymi (tabl. XIII, 6). Na podstawie nielicznych fragmentów można wnioskować, że brzuśce były mniej lub bardziej zaokrąglone, względnie wysmukłe, workowate. Wśród prezentowanych garnków dominowały naczynia o cechach technologicznych mieszczących się w grupach IVA i IVB. Do wyjątków należą natomiast skorupy zaliczone do grupy IVC, IVA/IIIA oraz VIIA. Garnki o analogicznych kształtach są bardzo pospolite na stanowiskach kultury przeworskiej.

Formami osobliwymi, ale generalnie mieszczącymi się w ramach opisanej wyżej odmiany, są dwa zrekonstruowane garnki z obiektów 1/64 i 15/65. Pierwszy z nich posiada wy-

soko umieszczony i silnie zaokrąglony załom brzuśca oraz krótki, wyodrębniony i odgięty na zewnątrz brzeg (tabl. VIII, 7). Brzusiec drugiego jest bardziej wysmukły, workowaty (tabl. XV, 9). Ukształtowanie brzegu jest jednak analogiczne jak u garnka z obiektu 1/64. Wspólną cechą jest również charakterystyczne ścinienie brzegów. Powierzchnie obydwu naczyń są gładkie, szarobrunatne lub szare (odpowiednio grupa IIIA i II). Omawiane garnki nie mają dobrych analogii na innych stanowiskach kultury przeworskiej.

Drugą odmianę garnków o esowatym profilu tworzą okazy o zaokrąglonych brzuścach, które płynnie przechodzą w niewyodrębnione i prawie pionowo ustawione brzegi (tabl. VIII, 4; IX, 2; XI, 3; XIV, 6; XV, 5; XVII, 12; być może też tabl. IX, 3, 15; XI, 1). Niemal we wszystkich przypadkach krawędzie naczyń są minimalnie pogrubione i najczęściej zaokrąglone. Charakterystyczne dla tego typu garnków jest silne schropowacenie zewnętrznej powierzchni brzuśców, przy znacznie staranniejszym opracowaniu, na ogół dość gładkich, górnych partii naczyń (grupa technologiczna V). Wyjątkowo schropowacenie może mieć formę skośnego obmazywania palcami (tabl. XV, 5). Garnki omawianego typu są często spotykane na stanowiskach kultury przeworskiej, jakkolwiek w porównaniu z odmianą pierwszą występują rzadziej.

Odmiana trzecia reprezentowana jest wyłącznie przez niewielkie fragmenty brzegowe (tabl. VII, 8; IX, 4, 6; XI, 5; XII, 3; XIII, 4, 9, 12, 14; XVI, 4; XVII, 1, 8). Trudno więc precyzyjnie określić kształty naczyń, z których pochodzą. Charakterystyczne dla tej odmiany garnków są krótkie, lekko odgięte na zewnątrz brzegi. Niektóre z nich są wyraźnie wyodrębnione. Górne partie brzuśców dość silnie, stożkowato zwężają się w kierunku wylewów. Krawędzie naczyń są proste, rzadziej skośnie ścięte. W ogóle nie stwierdzono ich pogrubiania. W dwóch przypadkach krawędzie zostały zaopatrzone w dolki (tabl. IX, 4; XVII, 8). Obok garnków średnich i dużych występowały okazy niewielkie, o średnicach wylewów w granicach 11–12 cm. Pod względem technologicznym reprezentowane są grupy IIIA, IIIC, IIIA/IVA i IVA-C. W porównaniu z dwoma pierwszymi odmianami powierzchnie garnków są tu zawsze staranniej opracowane, gładsze. Wydaje się, że fragmenty podobnych garnków były dość liczne na osadzie w Tarnobrzegu-Zakrzowie, stan. 1 (J. Podgórska-Czopek, S. Czopek 1991, tabl. IV, 9; IX, 3; XIII, 1, 15; ryc. 10, b).

Odrębnego potraktowania wymagają dwa fragmenty garnków, które znaleziono w obiekcie 12/64 (tabl. XII, 12, 16). Charakteryzują się bardziej stromymi, smuklejszymi profilami oraz minimalnie odgiętymi na zewnątrz brzegami. Jak można przypuszczać, średnica wylewu jest u nich niewiele mniejsza od średnicy największej wydętości brzuśca. Technologicznie reprezentują grupę IVA.

W kulturze przeworskiej garnki o esowatym profilu pojawiają się od fazy B₂ lub nawet sporadycznie od B₁, ale najliczniej występują w młodszym okresie rzymskim (T. Liana 1970, s. 439; K. Godłowski 1977, s. 128, 136–137; 1981, s. 62, 65, 72–73). Wcześniejsze odmiany są raczej niskie z silnie wydętym brzuścem. Z kolei wśród garnków młodszych dominują egzemplarze wyższe, o bardziej stromej linii profilu.

Wśród czarek można wyróżnić okazy ostro profilowane, czarki o zaokrąglonych brzuścach oraz o dwustożkowatej formie. Naczynia tego typu bywają niekiedy określane jako wazy. Za kryterium podziału przyjęto tu rozmiary naczyń.

Występowanie czarek profilowanych potwierdzone jest prawie we wszystkich obiektach (tabl. VII, 1; IX, 14; XI, 10; XII, 1; XIII, 5, 15; XV, 2; XVI, 6; XVII, 6, 7, 9; zapewne też tabl. VII, 10, 13; XII, 6, 15). Tylko w jednym przypadku udało się zrekonstruować całe naczynie (tabl. VII, 1). Zaliczone tu czarki charakteryzują się dwustożkowatymi brzuścami z ostrym załomem oraz wyodrębnionymi i odgiętymi na zewnątrz brzegami. Najpewniej wszystkie dna ukształtowane były w formie stopki. Ornament w postaci żłobka podkreślającego wyodrębnienie brzegu stwierdzono jedynie na fragmencie z obiektu 16/65 (tabl. XVI, 6). Naczynia cechuje staranność wykonania. Zdecydowanie przeważa grupa technologiczna IA. Tylko pojedyncze fragmenty przynależą do pokrewnej grupy IB. Czarki ostro profilowane w kulturze przeworskiej są formą długotrwałą i szeroko rozpowszechnioną. Pojawiają się już w fazie B₁, a masowo występują na stanowiskach ze stadium B₂ i wczesnej fazy młodszego okresu rzymskiego, wychodząc z użycia w ciągu fazy C₂ (T. Liana 1970, s. 439; K. Godłowski 1977, s. 140–141). Do omawianej grupy czarek profilowanych należy również fragment znaleziony w obiekcie 16/65 (tabl. XVI, 11). Od pozostałych odróżnia się bardziej wysmukłymi proporcjami oraz mniej starannym opracowaniem powierzchni naczyń.

Drugą, mniej liczną odmianę tworzą niewielkie czarki o zaokrąglonych brzuścach i odgiętych na zewnątrz brzegach (tabl. VII, 6, 7, 11; VIII, 5; X, 3). Z wyjątkiem jednego fragmentu pochodzą z obiektu 1/64. Zaliczone tu naczynia charakteryzuje staranność wykonania. Pod względem technologicznym wszystkie odpowiadają grupie IA. Czarki o zaokrąglonych brzuścach w kulturze przeworskiej są mniej liczne niż egzemplarze profilowane, a ich datowanie należy odnosić do faz B₁–C₁ (K. Godłowski 1977, s. 141).

W wypełniku obiektu 1/64 znaleziono ponadto dwa fragmenty czarek o dwustożkowatej formie (tabl. IX, 1, 9). Ich powierzchnie są gładkie, szarobrunatne (grupa IIIA). Analogiczne naczynia o dwustożkowatych kształtach nie są zbyt częste w zespołach kultury przeworskiej (M. Miśkiewicz 1961, tabl. VI, 14; K. Godłowski 1973, tabl. XVI, 2; B. Szpunar, A. Szpunar 1991, ryc. 5, h).

Jako pochodzący z wazy określono tylko jeden fragment (tabl. XVI, 8). Kryterium była tu większa niż w przypadku czarek średnica wylewu. Waza posiadała stożkowato zwężającą się górną część brzuśca oraz wyodrębniony i minimalnie rozchylony brzeg. Powierzchnie były silnie wygładzone, czarne (grupa IA).

Misy reprezentowane są przez pięć fragmentów. Dwa z nich pochodzą z niewielkich miseczek profilowanych o dwustożkowatych brzuścach, lekko odgiętych na zewnątrz brzegach i zapewne zaokrąglonych dnach (tabl. XII, 5; XVII, 11). Pod względem technologicznym odpowiadają grupie IA. Fragment zbliżonej miseczki odkryto w obiekcie 15 na osadzie w Hłomczy, stan. 1 (A. Muzyczuk, E. Pohorska-Kleja 1994, tabl. VI, 5). Dobrych analogii dostarczają również materiały kultury przeworskiej z Górnego Śląska (K. Godłowski

1973, tabl. I, 12; 1977, tabl. XLVII, 5). Obok nich występują tam podobne kształtem miseczki, ale o dnach wklęsłych do środka i zdobionych grupami żłobków zbiegających się promieniście od załomu do wklęsnięcia na dnie (K. Godłowski 1977, s. 143–144). Przypuszczalnie z takiego naczynia pochodzi kolejny fragment z Krasieczyna (tabl. XVI, 10). Analogicznie dekorowane miseczki znane są też z osady w Krakowie-Nowej Hucie (R. Hachulska-Ledwos 1991, tabl. XIX, 17; 1996, tabl. XV, 4; 1998, tabl. I, 3; X, 21). Na Górnym Śląsku zarówno zdobione, jak i pozbawione ornamentu miseczki o dwustożkowatym brzuścu i odgiętym na zewnątrz brzegu występują w zespołach datowanych na fazę B₂ i C₁ (K. Godłowski 1977, s. 144, 162).

W obiekcie 1/64 znaleziono niewielki fragment pochodzący zapewne z płytkiej, półkulistej misy o zaokrąglonej krawędzi (tabl. IX, 11). Powierzchnie naczynia są gładkie, nieco „gruzełkowate”. Fragmenty podobnych mis są dość rzadko spotykane w materiałach kultury przeworskiej. Można tu wskazać pojedyncze analogie z terenu Małopolski (M. Miśkiewicz 1961, tabl. IV, 12) i Polski Środkowej (K. Dąbrowski, R. Kozłowska 1959, tabl. XVII, 8; T. Makiewicz 1997, tabl. III, 15, 19).

Trudno podać natomiast jakiegokolwiek dobre analogie do stożkowatej misy o wyodrębnionym dnie i stożkowato rozchylonych ściankach bocznych (tabl. IX, 5). Wydaje się, że w jakimś stopniu naczynie nawiązuje do dackich czasz.

W materiale z Krasieczyna zdobione były głównie naczynia tzw. „grubej roboty”. W grupie tzw. ceramiki „stołowej” dekorację w postaci poziomego żłobka lub żłobków promieniście zbiegających się w kierunku dna stwierdzono tylko na dwóch fragmentach (tabl. XVI, 6, 10). Najczęściej stosowanym sposobem zdobienia ceramiki jest ornament dołków palcowych i paznokciowych (tabl. VIII, 3, 6; XI, 11; XIV, 8, 13) oraz pokrewny ornament szczypany (tabl. XII, 8, 14). W środowisku kultury przeworskiej jest to dekoracja szeroko rozpowszechniona i długotrwała. Dwa naczynia z Krasieczyna zostały zaopatrzone przy samym dnie lub tuż pod krawędzią w rząd wgnieceń wykonanych palcami (tabl. VIII, 1; XVI, 11). Wgniecenia mogą przybierać formę regularnych odcisków palcowych (tabl. XIII, 6). Krawędzie niektórych naczyń zaopatrywano w rząd dołków (tabl. IX, 4; XVII, 8), krótkich nacięć (tabl. IX, 7) lub dołków palcowych (tabl. XII, 7). Ciekawie ornamentowane w partiach przydennych były dwa naczynia z obiektu 1/64 (tabl. VII, 5; VIII, 9). W pierwszym przypadku była to dekoracja poziomych i pionowych pasm rytym grzebykiem linii tworzących kratkę. Drugie naczynie zdobione było pojedynczymi, rytymi bruzdami o układzie ukośnej kratki. Ornament tego rodzaju występuje na Górnym Śląsku w zespołach datowanych na wczesny okres rzymski oraz wczesną fazę młodszego okresu rzymskiego, a jego zanik nastąpił najprawdopodobniej w ciągu fazy C₂ (K. Godłowski 1977, s. 158).

Zestawiając powyższe rozważania i wnioski, można próbować datować osadę kultury przeworskiej w Krasieczynie na fazę C_{1a}, ewentualnie przedłużając jej użytkowanie do początku stadium C_{1b}. Za chronologią taką przemawiać może obecność trójwarstwowego grzebienia oraz naczynia tocznego na kole garncarskim, a także datowanie i frekwencja in-

nych typów ceramiki. Osada w Krasieczynie funkcjonowała zasadniczo przed okresem upowszechnienia się ceramiki wykonywanej na kole garncarskim. Materiały z Krasieczyna znajdują swoje miejsce w szerszym procesie penetracji kultury przeworskiej wzdłuż Sanu w strefę wschodniej części polskich Karpat (R. Madyda-Legutko 1996, s. 56–61).

WCZESNE ŚREDNIOWIECZE

Źródła nieruchome

Jako wczesnośredniowieczne określono obiekty 2/64, 3/64, 7/64, 8/64, 9/64 i 10/64. Były one dość mocno zróżnicowane. W rzutach poziomych miały kształt owalny (obiekty 9/64 i 10/64), kolisty (jama 2/64) lub nieregularny (obiekty 3/64 i 7/64). Ciekawie prezentował się obiekt 8/64, który częściowo został wkopany w jamę grupy tarnobrzesckiej. Była to silnie wydłużona jama o wymiarach 440 × 100 cm. W profilu miała kształt wannowaty z prawie płaskim dnem na głębokości 100–105 cm. Jej wypełnisko było bardzo silnie uwarstwione. Pozostałe obiekty miały mniej lub bardziej nieregularne profile, zazwyczaj zbliżone do nieckowatych. Różna była ich głębokość. Najmniejsza miąższość wypełniska wynosiła 10 cm (obiekt 9/64), największa 120 cm (obiekt 10/64). Pod względem wymiarów do największych należy zaliczyć obiekty 3/64 i 10/64 (około 350 × 150 cm). Wyjątkowo mała była kolistą jamą 2/64 o średnicy 140 cm. Poza omówionym już obiektem 8/64 wypełniska pozostałych miały na ogół, przynajmniej w partiach stropowych, dość jednolity charakter. Przy dnach występowały natomiast często niewielkie żółte i żółtoszare przewarstwienia. Na uwagę zasługuje fakt, że w warstwach spągowych obiektu 8/64 i 10/64 nie stwierdzono materiału zabytkowego.

Podobne, zróżnicowane i najczęściej nieregularne pod względem kształtów i profili obiekty z wczesnego średniowiecza odkryto m.in. na osadach w Lesku, stan. 2 (M. Zielińska-Durda 1979) i Grodzisku Dolnym, stan. 28 (A. Lubelczyk 1997, ryc. 11; 12). Zapewne przynajmniej niektóre obiekty z Krasieczyna należy wiązać z zabudową mieszkalną osady.

Źródła ruchome

Podstawową kategorię materiału archeologicznego, pozyskanego w trakcie eksploracji obiektów wczesnośredniowiecznych w Krasieczynie, stanowiły fragmenty naczyń glinianych. Znaleziono ich łącznie 1275 (tabela VI). Pojedyncze i najczęściej drobne fragmenty ceramiki wczesnośredniowiecznej stwierdzano niekiedy także w obrębie innych kulturowo obiektów (m.in. tabl. XIX, 3, 6–8). Miały tam charakter późniejszych wtętów.

W trzech obiektach znaleziono skorodowane przedmioty żelazne. Jak się wydaje, miały one nowożytną metrykę (m.in. żelazne gwoździe). Do okresu wczesnego średniowiecza można jedynie dość pewnie odnosić fragmentarycznie zachowany i silnie skorodowany, żelazny nóż? z obiektu 10/64. W jamie tej oraz w obiektach 7/64 i 9/64 znaleziono ponadto pojedyncze grudki żużla. Z ostatniego z wymienionych obiektów pochodzi drobny fragment glinianego przęślika.

Pod względem technologicznym ceramika wczesnośredniowieczna z Krasicyzna tworzy w miarę jednorodny zbiór (tabela VIII). Wśród stosowanych domieszek zdecydowanie dominuje drobnoziarnisty piasek, któremu wyjątkowo towarzyszą ziarna tłuczni kamiennego lub żwiru. Zupełnie sporadycznie spotyka się natomiast domieszkę wyłącznie drobnoziarnistego tłuczni kamiennego albo piasku wraz z pojedynczymi, drobnymi kawałkami dobrze wypalanej ceramiki (1,41% całości przeanalizowanego materiału). Trzeba zaznaczyć, że ceramika z zawartością piasku i pojedynczych ziaren tłuczni ceramicznego nie występuje we wszystkich obiektach. Na terenie Krakowa maksymalne upowszechnienie naczyń wykonywanych z masy ceramicznej schudzonej domieszką drobnoziarnistego piasku następuje na przestrzeni XI – I. połowy XIII wieku (K. Radwański 1968, s. 24–25, tabela 3). W zespołach z tego okresu udział ceramiki z domieszką piasku sięga niekiedy niemal 100%.

W zdecydowanej większości ceramika wczesnośredniowieczna z Krasicyzna pochodzi z naczyń cienkościennych (grubość ścianek w granicach 0,4–0,8 cm), obtaczanych na kole garncarskim. Pojedyncze grubsze skorupy mogą zapewne pochodzić z partii przydennych naczyń cienkościennych. Mniej lub bardziej wyraźne ślady obtaczania na kole garncarskim stwierdzono na wszystkich fragmentach brzegowych (tabela VI). Ze względu na fragmentaryczność zachowania naczyń trudno natomiast określić zasięg ich obtaczania. Bezspornie ślady stosowania tej techniki są rozpoznawalne na sporej ilości fragmentów brzuśców.

Dokładną analizę materiału ceramicznego z Krasicyzna utrudnia brak większych fragmentów naczyń, które można by było zrekonstruować. Ogólnie można jedynie powiedzieć, że są to fragmenty garnków o brzegach mniej lub bardziej wychylonych na zewnątrz. W tej sytuacji główne znaczenie ma morfologia krawędzi naczyń. Najlicniejszą grupę tworzą krawędzie, które można zaliczyć do typu IXB w klasyfikacji K. Szuwarowskiego (1994, s. 36, ryc. 1, tabela 1) opracowanej dla materiałów z przemyskiego zamku (tabl. XVIII, 10; XIX, 3, 9; XX, 3, 9, 14; XXI, 3; XXII, 9, 11; XXIII, 8; XXIV, 5, 12). Wykazują one pewne zróżnicowanie, jeśli chodzi o charakter „podcięcia” krawędzi od strony wewnętrznej oraz ukształtowanie szyjki naczynia. Brzegi tego typu licznie występowały nie tylko w materiałach z przemyskiego wzgórza zamkowego, ale znajdowano je także na innych stanowiskach z terenu Przemyśla (A. Kunysz 1964a, ryc. 3, a). Chronologię naczyń o tak uformowanych krawędziach należy odnosić do okresu: 2. połowa XI–XIII w. Niewątpliwie do typu IXB nawiązują brzegi o krawędziach skośnie ściętych w całej płaszczyźnie, bez charakterystycznego zaokrąglenia od dołu (tabl. XVIII, 6; XXIII, 16; XXIV, 19). Mają one dobre analogie wśród datowanych na późną fazę wczesnego średniowiecza materiałów z osady garncarskiej w Przemyślu-Zasaniu (A. Koperski 1973, ryc. 3, b) i z wzgórza zamkowego w Lubaczowie, stan. 1 (A. Gruszczyńska 1984, tabl. II, 8). W ceramice z Krasicyzna reprezentowane są również inne brzegi znane z badań na zamku w Przemyślu (K. Szuwarowski 1994, s. 35–37, ryc. 1, tabela 1). Mamy tu mianowicie do czynienia z brzegami zbliżonymi do typu VIIA (tabl. XVIII,

3; XX, 13; XXIII, 1), datowanego w Przemyślu na XI i pierwszą połowę XII w. oraz do typu XA (tabl. XXI, 10), który występuje w nawarstwieńiach z okresu od końca X do przełomu XII/XIII w. Z kolei jeden z brzegów znalezionych w wypełniku obiektu 3/64 (tabl. XVIII, 7) ma dobre analogie wśród materiałów z Rzeszowa-Staromieścia (A. Gruszczyńska 1966, ryc. 5, b; A. Lubelczyk 1994, tabl. I, 4). Odniesień dostarcza również ceramika krakowska. W pierwszej kolejności dotyczy to prostych, rozchylonych na zewnątrz brzegów z zaokrągloną krawędzią i z łukowatym zagłębieniem od środka naczynia (tabl. XVIII, 1, 11). W Krakowie podobnie ukształtowane brzegi najliczniej spotykane były w nawarstwieńiach i obiektach datowanych od schyłku X do połowy XII w., sporadycznie występując jednak aż do końca wczesnego średniowiecza (K. Radwański 1968, ryc. 38:44; 39). W systemie klasyfikacji brzegów ceramiki krakowskiej mieszczą się też kolejne fragmenty z Krasicyzna (tabl. XX, 1, 2, 10; XXI, 12) (K. Radwański 1968, ryc. 38:8, 11, 18, 43; 39). Z wyjątkiem typu 43, który pojawia się dopiero u schyłku wieku X, pozostałe są formami długotrwałymi, występującymi z różnym nasileniem od wieku IX po schyłek wczesnego średniowiecza. Nietrudno również podać analogie do rozchylonych brzegów ze zgrubieniem (żeberkiem) od strony zewnętrznej (tabl. XXI, 11; XXIII, 9) (A. Lubelczyk 1996, tabl. I, 3, 9; III, 1, 5; 1997, tabl. III, 2, 6). Ich datowanie w oparciu o przytoczone analogie obejmuje co najmniej X–XI wiek. Z badań prowadzonych na zamku w Lublinie pochodzą natomiast wychylone na zewnątrz brzegi z owalnie pogrubioną krawędzią (A. Hunicz 1973, ryc. 8, c; tabl. III, 2). Fragmenty naczyń o podobnie ukształtowanych krawędziach odkryto w Krasicyźnie (tabl. XIX, 7; XXIV, 15).

Ciekawym znaleziskiem jest fragment glinianej pokrywki (tabl. XX, 17). Zastosowana domieszka schudzająca (drobnoziarnisty piasek) oraz inne cechy technologiczne pozwalają łączyć go ze zbiorem ceramiki wczesnośredniowiecznej. Pokrywki gliniane nie są jednak w tym okresie zjawiskiem zbyt częstym.

Udział zdobionych fragmentów ceramiki nieznacznie przekracza 40% całości przeanalizowanego materiału wczesnośredniowiecznego z Krasicyzna. Typy ornamentu i ich frekwencję w poszczególnych obiektach przedstawia rycina 20 oraz tabela VII. Objaśnienia do ryc. 20 umieszczono we wstępie do części materiałowej. Wyróżniono 14 typów zdobienia ceramiki wczesnośredniowiecznej. Ze względu na silne rozdrobnienie materiału należy jednak pamiętać, że część motywów „prostych” może w rzeczywistości pochodzić z naczyń o złożonych kompozycjach ornamentacyjnych. Najczęstszym sposobem dekorowania ceramiki są poziome żłobki (typ IV i V), tworzące niekiedy kompozycje z rytą linią falistą (typ VI i VII) lub poziomym rzędem dołków paznokciowych (typ VIII) bądź skośnych nacięć (typ IX). W rzeczywistości zdobienie naczyń wyłącznie poziomymi żłobkami mogło być o wiele rzadsze niż wynikałoby to z danych zawartych w tabeli VII. Jak się wydaje, stosunkowo często jako jedyny ornament na naczyniach występowały gęsto ryte, na ogół dość szerokie i płytkie żłobki poziome (typ V). Warto zauważyć, że udział procentowy tak dekorowanych skorup jest bardzo różny w poszczególnych obiektach.

Najwyższy stwierdzono w jamach 10/64 i 7/64 (odpowiednio 35,79% i 32,96%), najniższy w obiektach 2/64 i 3/64. Godnym uwagi jest odnotowany w dwóch pierwszych obiektach najniższy na stanowisku wskaźnik skorup z domieszką o ziarnach większych niż 1 mm (domieszka B), przy stosunkowo wysokim udziale domieszki piasku i pojedynczych, dobrze wypalonych, drobnych kawałków ceramiki (domieszka C) (tabela VIII). Pozostałe wątki dekoracyjne występują o wiele rzadziej. Łącznie nieznacznie przekraczają 5% w całym zbiorze zdobionej ceramiki. Można tu odnotować sporadycznie pojawiający się ornament poziomych pasm płytko

rytych grzebieniem linii falistych oraz odcisków czworokątnego stempelka.

Oprócz obiektów stwierdzono na stanowisku w Krasieczynie obecność warstwy kulturowej z ceramiką wczesnośredniowieczną (A. Koperski 1971, s. 157, 159; ryc. 2, a). Uchwycono ją w kilku wykopach zlokalizowanych na wschód od zamku. Świadczyć to może o znacznych rozmiarach osady z wczesnego średniowiecza. Na podstawie cech technologicznych oraz w oparciu o morfologię krawędzi naczyń można datować osadę w Krasieczynie na XI–XII wiek.

WYKAZ CYTOWANEJ LITERATURY

- Balcer B.
1977 *Osada kultury mierzanowickiej na stanowisku 1 w Mierzanowicach woj. tarnobrzesckie*, „WA”, t. 62, z. 2, s. 175–212.
- Bazielich M., Machnik J.
1988 *Materiały z wczesnego okresu epoki brązu w północnej części Nowej Huty*, „MANH”, t. 12, s. 73–85.
- Blajer W.
1985 *Stan badań nad południowym zasięgiem kultury trzcinieckiej*, „AAC”, t. 24, s. 61–88.
1998 *Wysoka, gm. Łańcut, woj. rzeszowskie, stan. 1*, „RPrzemyski”, t. 34, z. 3 – Archeologia, s. 67–72.
- Blajer W., Czopek S.
1996 *Osada z początku środkowego okresu epoki brązu w Dylągówce, woj. rzeszowskie (stanowisko 1)*, „MSROA”, t. 17, s. 19–43.
- Blajer W., Czopek S., Kostek A.
1991 *Początki grupy tarnobrzesckiej nad środkowym Sanem*, [w:] *Die Anfänge der Urnenfelderkulturen in Europa*, Archaeologia Interregionalis, t. 13, s. 265–293.
- Chochorowski J.
1989 *Cmentarzysko grupy tarnobrzesckiej w Manasterzu (stan. 6), gm. Wiązownica, woj. Przemysł w świetle dotychczasowych badań*, [w:] *Grupa tarnobrzescka kultury łużyckiej*, t. 2, Rzeszów, s. 585–615.
- Czopek S.
1989 *Cmentarzysko grupy tarnobrzesckiej w Pysznicy, woj. tarnobrzesckie na tle innych stanowisk sepulkralnych tej grupy*, [w:] *Grupa tarnobrzescka kultury łużyckiej*, t. 2, Rzeszów, s. 407–427.
1994 *Materiały z wielokulturowego stanowiska „Krowia Góra” w Piasecznie, woj. Tarnobrzeg*, „MSROA”, t. 15, s. 27–54.
1996 *Grupa tarnobrzescka nad środkowym Sanem i dolnym Wisłokiem. Studium osadniczo-kulturowe*, Rzeszów.
1997 *Osada grupy tarnobrzesckiej na stanowisku nr 5 w Białobrzegach, woj. rzeszowskie*, „MSROA”, t. 18, s. 29–73.
1998 *Cmentarzysko kultury trzcinieckiej w Grodzisku Dolnym, woj. rzeszowskie na tle osadnictwa tej kultury nad środkowym Sanem*, „RPrzemyski”, t. 34, z. 3. – Archeologia, s. 57–66.
- Czopek S., Kadrow S., Mitura P.
1993 *Materiały z wielokulturowego stanowiska w Orłiskach Sołkowskich, woj. Tarnobrzeg*, „MSROA”, t. 14, s. 53–69.
- Dąbrowski K., Kozłowska R.
1959 *Dwie osady z okresów późnolateńskiego i rzymskiego we wsi Piwonice, pow. Kalisz*, „Mat. Star.”, t. 5, s. 283–329.
- Dobrzańska H.
1980 *Zagadnienie datowania ceramiki tocznej w kulturze przeworskiej*, „APolski”, t. 24, s. 87–152.
- Frazik J.
1966 *Wyniki ważniejszych odkryć architektonicznych w zamku krasieczyńskim w latach 1963–1965*, „MSROA”, t. 5, s. 111–114.
- Gardawski A.
1959 *Plemiona kultury trzcinieckiej w Polsce*, „Mat. Star.”, t. 5, s. 7–189.
- Gedl M.
1994 *Cmentarzysko z epoki brązu w Bachórze-Chodorówce*, Kraków.
1998a *Młodsza epoka brązu we wschodniej części polskich Karpat*, Kraków.
1998b *Ze studiów nad starszym okresem epoki brązu we wschodniej części polskich Karpat*, „RPrzemyski”, t. 34, z. 3. – Archeologia, s. 21–36.
- Godłowski K.
1969 *Budownictwo, rozplanowanie i wielkość osad kultury przeworskiej na Górnym Śląsku*, „WA”, t. 34, z. 3–4, s. 305–331.
1973 *Materiały kultury przeworskiej z obszaru Górnego Śląska, część I*, „Mat. Star. i Wcz.”, t. 2, s. 255–382.
1977 *Materiały do poznania kultury przeworskiej na Górnym Śląsku (część II)*, „Mat. Star. i Wcz.”, t. 4, s. 7–237.
1981 *Kultura przeworska*, [w:] *Prahistoria ziem polskich*, t. 5, Warszawa, s. 57–135.
- Górski J.
1991a *Osada kultury trzcinieckiej w Jakuszowicach, część I*, Kraków.
1991b *Tendencje rozwojowe ceramiki kultury trzcinieckiej na przykładzie osady w Jakuszowicach*, „MANH”, t. 14, s. 69–82.
1997 *Główne etapy rozwojowe kultury trzcinieckiej na obszarze Nowej Huty na tle przemian tej kultury w zachodniej Małopolsce*, „MANH”, t. 20, s. 7–37.
- Gruszczyńska A.
1966 *Badania archeologiczne na wczesnośredniowiecznej osadzie w Rzeszowie-Staromieście*, „MSROA”, t. 5, s. 65–72.
1984 *Wyniki prac wykopaliskowych na Wzgórzu Zamkowym w Lubaczowie, woj. Przemysł w roku 1975*, „MSROA”, t. 11, s. 245–249.
- Hachulska-Ledwos R.
1991 *Materiały z okresów lateńskiego i wpływów rzymskich ze stanowiska 1 w Krakowie-Nowej Hucie (Mogiła). Część I*, „MANH”, t. 14, s. 83–144.

- 1996 *Materiały z okresów lateńskiego i wpływów rzymskich ze stanowiska I w Krakowie-Nowej Hucie (Mogiła, rejon szpital-centrum) z 1954 r. Część II*, „MANH”, t. 19, s. 13–99.
- 1998 *Materiały z okresów lateńskiego i wpływów rzymskich ze stanowiska I w Krakowie-Nowej Hucie (Mogiła, rejon szpital-centrum) z lat 1957–1958. Część III*, „MANH”, t. 21, s. 71–105.
- Hunicz A.
- 1973 *Wyniki badań na Wzgórzu Zamkowym w Lublinie w 1971 r.*, „WA”, t. 38, z. 3–4, s. 443–460.
- Jadczykowska I.
- 1983 *Budownictwo mieszkalne ludności kultury przeworskiej na obszarze Polski*, „PMMAE”, t. 28, s. 109–247.
- Kadrow S.
- 1991 *Iwanowice, stanowisko Babia Góra, część I. Rozwój przestrzennej osady z wczesnego okresu epoki brązu*, Kraków.
- Kadrow S., Machnik J.
- 1997 *Kultura mierzanowicka. Chronologia, taksonomia i rozwój przestrzenny*, Kraków.
- Koperski A.
- 1966 *Wyniki badań archeologicznych przeprowadzonych na późnorzymskiej osadzie w Krasieczynie, pow. Przemyśl*, „MSROA”, t. 5, s. 51–54.
- 1968 *Badania archeologiczne na terenie osady w Orzechowcach pow. Przemyśl*, „MSROA”, t. 6, s. 159–163.
- 1971 *Sprawozdanie z badań archeologiczno-architektonicznych prowadzonych w Krasieczynie pow. Przemyśl w roku 1967*, „MSROA”, t. 7, s. 157–161.
- 1973 *Ratownicze badania archeologiczne na terenie wczesnośredniowiecznej osady garncarskiej w Przemyślu*, „MSROA”, t. 8, s. 121–123.
- Koperski A., Kostek A.
- 1998 *Zespół zabytków kultury mierzanowickiej na st. 5 w Kańczudze, woj. przemyskie*, „RPrzemyski”, t. 34, z. 3 – Archeologia, s. 37–42.
- Kostek A.
- 1991 *Cmentarzysko grupy tarnobrzeskiej w Wietlinie III, gm. Laszki, woj. Przemyśl*, „MSROA”, t. 12, s. 5–44.
- Kunysz A.
- 1964a *Badania archeologiczne na terenie miasta Przemyśla w roku 1964*, „MSROA”, t. 4, s. 39–42.
- 1964b *Wyniki badań archeologicznych na osadzie wczesnośredniowiecznej w Krasieczynie, pow. Przemyśl w roku 1964*, „MSROA”, t. 4, s. 36–38.
- 1966 *Badania archeologiczno-architektoniczne w Krasieczynie, pow. Przemyśl*, „MSROA”, t. 5, s. 106–111.
- 1968 *Badania archeologiczno-architektoniczne w Krasieczynie, pow. Przemyśl w roku 1966*, „MSROA”, t. 6, s. 217–222.
- Lewandowski S.
- 1979 *Wyniki badań archeologicznych na cmentarzysku grupy tarnobrzeskiej w Paluchach, stan. I, gm. Sieniawa, woj. Przemyśl*, „MSROA”, t. 10, s. 117–128.
- Liana T.
- 1970 *Chronologia względna kultury przeworskiej we wczesnym okresie rzymskim*, „WA”, t. 35, s. 429–491.
- Lubelczyk A.
- 1994 *Materiały z badań sondażowych w Rzeszowie-Staromieście na stanowisku 68 i 69*, „MSROA”, t. 15, s. 219–234.
- 1996 *Kompleks osadniczo-obronny z okresu wczesnego średniowiecza w Budach Głogowskich, woj. Rzeszów. (Sprawozdanie z badań sondażowo-ratowniczych na stan. 11 i 36 przeprowadzonych w roku 1994 i 1995)*, „MSROA”, t. 17, s. 85–112.
- 1997 *Materiały z badań osad wczesnośredniowiecznych (stanowiska nr 8 i 28) w Grodzisku Dolnym, woj. rzeszowskie*, „MSROA”, t. 18, s. 115–134.
- Machnik J.
- 1978 *Wczesny okres epoki brązu*, [w:] *Prahistoria ziem polskich, t. 3, Wczesna epoka brązu*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk, s. 9–136.
- Madyda-Legutko R.
- 1996 *Zróźnicowanie kulturowe polskiej strefy beskidzkiej w okresie lateńskim i rzymskim*, Kraków.
- Makiewicz T.
- 1997 *Badania ratownicze stanowiska wielokulturowego w Łaszczynie koło Rawicza w województwie łęczyńskim*, „FAP”, t. 38, s. 73–95.
- Michalski J.
- 1983 *Zagadnienia systematyzacji i interpretacji obiektów nieruchomych (ze studiów nad osadami otwartymi kultury łużyckiej)*, „Mat. Star. i Wcz.”, t. 5, s. 135–195.
- Miśkiewicz M.
- 1961 *Osada z okresu rzymskiego w Mierzanowicach pow. Opole*, „Mat. Star.”, t. 7, s. 255–287.
- Moskwa K.
- 1971 *Późnołużyckie cmentarzysko w Trzęsówce pow. Kolbuszowa*, „MSROA”, t. 7, s. 9–98.
- 1976 *Kultura łużycka w południowo-wschodniej Polsce*, Rzeszów.
- Muzyczuk A., Pohorska-Kleja E.
- 1994 *Wyniki badań wykopaliskowych w Hłomczy, gm. Sanok, woj. krośnieńskie w latach 1981–1985*, „MSROA”, t. 15, s. 55–154.
- Parczewski M.
- 1979 *Badania archeologiczne na stanowisku 16 w Bachórze, gm. Dynów, woj. Przemyśl*, „MSROA”, t. 10, s. 135–141.
- 1986 *Pogórze Dynowskie w zaraniu dziejów*, Brzozów.
- 1996 *Rezultaty badań wykopaliskowych w Bachórze w latach 1993–1995*, „MSROA”, t. 17, s. 263–282.
- 1997 *Trzynasty sezon badań wykopaliskowych w Bachórze na stanowisku 16*, „MSROA”, t. 18, s. 195–209.
- Podgórska-Czopek J.
- 1992 *Osada z okresu wpływów rzymskich na stanowisku 4b w Korniactowie Północnym, woj. Rzeszów*, „MSROA”, t. 13, s. 201–208.
- Podgórska-Czopek J., Czopek S.
- 1991 *Materiały z osad kultury łużyckiej (grupy tarnobrzeskiej) i kultury przeworskiej ze stanowiska I w Tarnobrzegu-Zakrzowie*, „MSROA”, t. 12, s. 71–114.
- Poradyło W.
- 1998 *Jama kultury trzcinieckiej z osady wielokulturowej w Krasieczynie, st. I, woj. przemyskie*, „RPrzemyski”, t. 34, z. 3 – Archeologia, s. 43–55.
- 1999 *Osada kultury przeworskiej w Nehrybce, woj. przemyskie*, [w:] *Na granicach antycznego świata*, Rzeszów, s. 217–228.
- Przeźwiński A.
- 1964 *Wyniki prac wykopaliskowych na osadzie z okresu wpływów rzymskich w Krasieczynie pow. Przemyśl*, „MSROA”, t. 4, s. 29–30.
- Radwański K.
- 1968 *Wczesnośredniowieczna ceramika krakowska i zagadnienie jej chronologii*, „MA”, t. 9, s. 5–89.
- Szałapata A.
- 1968 *Osada z okresu wpływów rzymskich w Otałży pow. Mielec*, „MSROA”, t. 6, s. 126–134.
- Szamałek K.
- 1992 *Zmiany w technologii i stylu ceramiki z osad kultury łużyckiej w świetle badań materiałów nadgoplańskich*, „FAP”, t. 37, s. 5–21.

Szpunar A.

1994 *Osada kultury przeworskiej w Pasiece Otfinowskiej, gm. Żabno, woj. Tarnów, stanowisko 1*, „MSROA”, t. 15, s. 163–217.

Szpunar B., Szpunar A.

1991 *Osada kultury przeworskiej w Gorzycach, gm. Żabno, woj. Tarnów, stanowisko 3*, „Spr. Arch.”, t. 43, s. 227–238.

Szuwarowski K.

1994 *Klasyfikacja brzegów ceramiki wczesnośredniowiecznej z badań archeologicznych na zamku w Przemyślu w latach 1974–1978*, „RPrzemyski”, t. 29–30, z. 1 – Archeologia, s. 31–44.

Thomas S.

1960 *Studien zu den germanischen Kämnen der römischen Kaiserzeit*, „Arbeits- und Forschungsberichte zur sächsischen Bodendenkmalpflege”, t. 8, s. 54–215.

Zeylandowa M.

1963 *Osada kultury łużyckiej w Turbi, pow. Tarnobrzeg, „MA”*, t. 4, s. 253–297.

Zielińska-Durda M.

1979 *Osada wczesnośredniowieczna w Lesku, woj. Krosno*, „MSROA”, t. 10, s. 61–81.

Wojciech Poradyło

Materialien aus der multikulturellen Siedlung in Krasiczyn, Fundstelle Nr. 1

Zusammenfassung

In den Jahren 1964–1967 hat man die Ausgrabungsarbeiten im Schloßhof in Krasiczyn durchgeführt. Die Sondierungsausgrabungen wurden aber auch in dem umliegenden Park vorgenommen. Die Forschungsarbeiten führten zur Freilegung einer weiten multikulturellen Siedlung.

Diese Siedlung ist im Bereich einer nicht besonders herausgehobenen überschwemmbareren Terasse des Flusses San lokalisiert (Abb. 1). Im Laufe der Forschungen hat man zwanzig archäologische Objekte (Abb. 2–19) exploriert. Unter ihnen gab es Gruben der Trzciniec-Kultur und der Tarnobrzeg-Gruppe, große Wohnobjekte der Przeworsk-Kultur und auch frühmittelalterliche Objekte. In der sekundären Ablagerung traten auch vereinzelte Scherben der Mierzanowice-Kultur auf (Tafel I, 1–7). Vermutlich sind sie in die frühe und klassische Phase dieser Kultur zu datieren.

Mit der Trzciniec-Kultur kann man auch die Vorratsgruben Nr. 12A/64 und wahrscheinlich auch Nr. 7A/64 verbinden. Die Keramik der Trzciniec-Kultur (Tafel II–III) weist im allgemeinen typische, für die klassische Phase dieser Kultur, Merkmale auf.

Das keramische Material der Tarnobrzeg-Gruppe soll man in die erste Entwicklungsphase dieser Kultur datieren. Solche Chronologie bestätigen Topfelemente mit einem S-förmigen Profil. Es gibt hier sowohl glattflächige Töpfe (Tafel IV, 5, 9; VI, 13) als auch Töpfe mit der äußeren rauen Oberfläche (Tafel IV, 20, 21) oder auch mit den Fingern geglättete Töpfe (Tafel V, 18). Zahlreich vertreten sind auch

kleine Scherben der profilierten Schüssel. In die frühe Eisenzeit kann man nur ein Fragment des eiförmigen Topfes mit den Löchern unter dem Rand datieren.

Während der Untersuchungsarbeiten hat man fünf große Wohnobjekte (Grubenhäuser) der Przeworsk-Kultur freigelegt. Unter den explorierten Funden ist ein dreischichtiger Hornkamm (Tafel XIV, 1) und das Fragment einer auf der Drehscheibe gedrehten Schale (Tafel XI, 4). Das restliche Fundmaterial bildet vor allem handgefertigte Keramik. Man unterscheidet hier eine Gruppe der dünnwandigen Gefäße mit stark geglätteten, schwarzen Oberflächen (u.a. Schalen), daneben gibt es auch Gefäße, die nicht so sorgfältig gemacht wurden, unter denen auch Töpfe mit dem S-förmigen Profil zu finden sind. Die Siedlung der Przeworsk-Kultur in Krasiczyn kann man in die Frühphase der jüngeren Römischen Kaiserzeit datieren.

Als frühmittelalterlich bezeichnet man sechs Objekte. Die Explorierung dieser Objekte brachte vor allem keramisches Fundmaterial (Tafel XVIII–XXIV). Es ist hinsichtlich der Technologie ziemlich einheitlich. Die Randfragmente aus Krasiczyn besitzen viele Parallelen in dem Fundmaterial, das auf der Przemyśler Burg gefunden wurde. Gewisse Analogien liefert auch Keramik aus Krakau und auch von anderen Fundstellen des südöstlichen Teils Polens. Aufgrund der technologischen Merkmale und in Anlehnung an Morphologie der Gefäßränder kann man die Siedlung in Krasiczyn ins XI–XII Jh. datieren.